

	<p style="text-align: center;"><i>OTP banka Srbija a.d. Novi Sad, Novi Sad, Trg Slobode 5</i></p>	<p style="text-align: right;">ID: 8569</p>
<p>Vrsta opšteg akta</p>	<p style="text-align: center;">PRAVILA POSLOVANJA</p>	<p style="text-align: right;">Status: „Usvojeno“</p>
<p>Kratak opis</p>	<p>Ovim Pravilima poslovanja uređuju se pravila postupanja OTP banke Srbija, kreditne institucije u smislu Zakona o tržištu kapitala prilikom pružanja investicionih usluga i aktivnosti, kao i dodatnih usluga.</p>	

PRAVILA POSLOVANJA ZA INVESTICIONE USLUGE I AKTIVNOSTI I DODATNE USLUGE OTP BANKE SRBIJA

<p><i>Donosilac akta:</i></p> <p>Upravni odbor OTP banke Srbija</p> <p>Predsednik Upravnog odbora, László Wolf</p>	<p><i>Datum usvajanja:</i></p> <p><i>29.03.2023. godine</i></p>	
<p><i>Akt stupa na snagu danom dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, a počinje da se primenjuje osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici Banke.</i></p> <p><i>Napomena: Početkom primene ovih Pravila poslovanja, prestaju da važe Pravila poslovanja Ovlašćene Banke od 07.10.2021. godine.</i></p>		
<p><i>Za predlagača:</i></p> <p><i>Direktor Direkcije za globalna tržišta, Željko Devčić</i></p>		

Sadržaj:

1.	OPŠTE ODREDBE.....	6
2.	POJMOVI.....	8
3.	VRSTE POSLOVA, USLOVI I NAČIN OBAVLJANJA DELATNOSTI INVESTICIONOG DRUŠTVA.....	15
3.1	Opšti uslovi za obavljanje poslova.....	16
3.2	Poslovi interne kontrole.....	18
3.3	Upravljanje rizicima.....	19
3.4	Unutrašnja revizija.....	20
3.5	Poslovni prostor.....	20
3.6	Kadrovska osposobljenost.....	20
3.7	Informacioni sistemi.....	21
3.8	Mere za obezbeđivanje kontinuiteta poslovanja.....	21
3.9	Računovodstvene procedure.....	22
3.10	Način obavljanja poslova.....	22
3.11	Poveravanje i obim značajnih poslovnih procesa.....	24
4.	KATEGORIZACIJA KLIJENATA UKLJUČUJUĆI ODREĐENE PROFESIONALNE INVESTITORE.....	25
4.1	Kategorizacija klijenta.....	25
5.	FOND ZA ZAŠTITU INVESTITORA.....	26
6.	INFORMACIJE KOJE BANKA UPUĆUJE KLIJENTIMA I POTENCIJALNIM KLIJENTIMA.....	26
6.1	Opšte odredbe.....	26
7.	INFORMACIJE KOJE SE MORAJU PRUŽITI PRE ZAKLJUČENJA UGOVORA, ODNOSNO PRUŽANJA USLUGE.....	27
7.1	Pravila poslovanja i Tarifnik.....	27
7.2	Informacije koje se posebno pružaju malim investitorima.....	27
7.3	Informacije o Banci i njenim uslugama za klijente i potencijalne klijente.....	28
7.4	Informacije koje se posebno pružaju prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom.....	28
7.5	Informacije o finansijskim instrumentima.....	29
7.6	Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta.....	29
7.7	Podaci o troškovima i naknadama.....	30
7.8	Informacije o investicionom savetovanju.....	31
7.9	Nezavisno investiciono savetovanje.....	32
7.10	Informacije o pokazateljima, prinosima i porezima.....	33
7.11	Opšti zahtevi u vezi s informisanjem klijenata.....	34

8.	OCENA PRIMERENOSTI I PODOBNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA, ODNOSNO USLUGA KOJE BANKA PRUŽA KLIJENTIMA	34
8.1	Procena primerenosti i izveštaji o primerenosti („suitability“).....	34
8.2	Zajedničke odredbe za procenu primerenosti („suitability“) i podobnosti („appropriateness“).....	36
8.3	Procena podobnosti i povezane obaveze vođenja evidencije	37
8.4	Pružanje usluga u slučaju nekompleksnih instrumenata	37
8.5	Složeni dužnički instrumenti	38
8.6	Strukturirani depoziti i ocena klijenta	39
9.	IZVEŠTAVANJE KLIJENATA	40
9.1	Obaveza izveštavanja u vezi s izvršavanjem naloga koji ne uključuju upravljanje portfoliom.....	40
9.2	Izveštavanje klijenata u vezi sa upravljanjem portfoliom.....	41
9.3	Obaveze izveštavanja u vezi s određenim profesionalnim investitorima	41
9.4	Dodatne obaveze izveštavanja o upravljanju portfoliom ili transakcijama sa potencijalnim obavezama	41
9.5	Izveštaji o finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata	42
9.6	Izveštavanje o odlukama izdavaoca koje mogu uticati na upis prava trećih lica	42
10.	VRSTE NALOGA, POSTUPANJE SA NALOZIMA KLIJENTA, INFORMACIJE O IZVRŠENIM NALOZIMA, NAJPOVOLJNIJE IZVRŠENJE NALOGA, POVERAVANJE IZVRŠENJA NALOGA I VOĐENJE EVIDENCIJA	43
10.1	POSTUPANJE SA NALOGOM KLIJENTA	43
10.1.1	Opšta načela.....	43
10.1.2	Pridruživanje i alokacija naloga	44
10.2	NAJPOVOLJNIJE IZVRŠENJE NALOGA	44
10.2.1	Kriterijumi najpovoljnijeg izvršenja naloga	44
10.2.2	Dužnost Banke da postupa u najboljem interesu klijenata pri pružanju usluga upravljanja portfoliom, kao i prijemu i prenosu naloga.....	45
10.3	POLITIKA IZVRŠAVANJA NALOGA	45
11.	OBJAVA INFORMACIJA O IZVRŠENIM NALOZIMA – O IDENTITETU MESTA IZVRŠENJA I KVALITETU IZVRŠENJA.....	46
12.	EVIDENCIJE	46
12.1	Vođenje evidencije.....	46
12.2	Evidencija o zaključenim ugovorima sa klijentima.....	46
12.3	Evidencija o pruženim informacijama klijentima, a naročito o troškovima i naknadama	46
12.4	Evidencija o nalogima klijenata – Knjiga naloga.....	47
12.5	Potvrda o prihvatanju, odnosno odbijanju izvršenja naloga klijenta	47
12.6	Razlozi za odbijanje izvršenja naloga klijenta	47
12.7	Način čuvanja evidencije	48

12.8	Vođenje evidencije o transakcijama i odlukama o trgovanju.....	48
12.9	Vođenje evidencije o pravilima i obavezama Banke i klijenta.....	49
12.10	Snimanje telefonskih razgovora i elektronske komunikacije.....	49
13.	ZAŠTITA IMOVINE KLIJENATA.....	50
13.1	Evidencija o zaštiti finansijskih instrumenata klijenata i novčanih sredstava klijenata	50
13.2	Postupanje sa finansijskim instrumentima klijenata	51
13.3	Deponovanje finansijskih instrumenata klijenata u inostranstvu.....	51
13.4	Deponovanje novčanih sredstava klijenata.....	52
13.5	Sredstva obezbeđenja (kolateral).....	52
13.6	Korišćenje finansijskih instrumenata klijenata	52
13.7	Neprikladno korišćenje ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva	53
13.8	Sistemi upravljanja u pogledu zaštite imovine klijenata	54
13.9	Izveštaji eksternih revizora	54
14.	UPRAVLJANJE PROIZVODIMA.....	54
14.1	Upravljanje proizvodima pri proizvodnji finansijskih instrumenata	54
14.2	Obaveze upravljanja proizvodima za distributere.....	56
15.	DODATNI PODSTICAJI	57
15.1	Podsticaji povezani s nezavisnim investicionim savetovanjem ili uslugama upravljanja portfoliom ..	59
15.2	Podsticaji povezani s istraživanjem	60
16.	UNAKRSNA PRODAJA.....	61
17.	PROCENA ZNANJA I STRUČNOSTI LICA KOJA DAJU INVESTICIONE SAVETE ILI PRUŽAJU INFORMACIJE O INVESTICIONIM PROIZVODIMA, INVESTICIONIM USLUGAMA ILI DODATNIM USLUGAMA.....	62
18.	POSLOVNA TAJNA	62
19.	POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA KLIJENATA.....	63
20.	OSNOVNA NAČELA PROFESIONALNE ETIKE I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA U POSLOVANJU BANKE.	63
20.1	OSNOVNA NAČELA PROFESIONALNE ETIKE	63
21.	ETIČKI KODEKS	65
22.	OTKRIVANJE I SPREČAVANJE ZLOUPOTREBA NA TRŽIŠTU.....	66
23.	SUKOB INTERESA I LIČNE TRANSAKCIJE	67
23.1	Načela poslovnog ponašanja i sprečavanje sukoba interesa	67
23.2	Evidencija usluga i aktivnosti koje dovode do štetnog sukoba interesa	67
23.3	Istraživanje tržišta.....	67
24.	ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI.....	68
25.	SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA	71
26.	ODREDBE O SANKCIJAMA	71

27.	POSEBNE ODREDBE.....	73
28.	PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	73
29.	REFERENCE I PRILOZI.....	74
29.1	Prilozi	74
29.2	Reference.....	74

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 20. Statuta OTP banke Srbija od 31.01.2022. godine, Upravni odbor Banke usvaja:

PRAVILA POSLOVANJA
ZA INVESTICIONE USLUGE I AKTIVNOSTI I DODATNE USLUGE
OTP BANKE SRBIJA

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilima poslovanja za investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge OTP banke Srbija (u daljem tekstu: Pravila poslovanja) uređuju se pravila postupanja OTP banke Srbija akcionarskog društva Novi Sad (u daljem tekstu: Banka), kreditne institucije u smislu Zakona o tržištu kapitala prilikom pružanja investicionih usluga i aktivnosti, kao i dodatnih usluga, a naročito sledeće:

1. Vrste poslova, uslovi i način obavljanja delatnosti investicionog društva;
2. Kategorizacija klijenata, uključujući i određene profesionalne investitore;
3. Informacije koje Banka upućuje klijentima i potencijalnim klijentima;
4. Ocena podobnosti finansijskih instrumenata, odnosno usluga koje Banka pruža klijentima;
5. Izveštavanje klijenata;
6. Vrste naloga, postupanje sa nalogima klijenta, informacije o izvršenim nalogima, najpovoljnije izvršenje naloga, poveravanje izvršenja naloga, kao i vođenje evidencija;
7. Vođenje evidencija;
8. Zaštita imovine - finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata;
9. Zahtevi za upravljanje proizvodima;
10. Dodatni podsticaj;
11. Unakrsna prodaja;
12. Procena znanja i stručnosti prilikom investicionog savetovanja ili pružanja informacija o investicionim proizvodima, investicionim uslugama ili dodatnim uslugama;
13. Poslovna tajna;
14. Postupanje po pritužbama klijenata;
15. Osnovna načela profesionalne etike i druga pitanja od značaja za poslovanje Banke.

Sastavni deo Pravila poslovanja čine pravilnici kojima se detaljnije regulišu obaveze Banke prilikom pružanja investicionih usluga i aktivnosti, kao i dodatnih usluga na sledeći način:

I Pravilnik o razvrstavanju klijenata - dodatno reguliše obaveze Banke predviđene Pravilima poslovanja u delu 4. Kategorizacija klijenata, uključujući određene profesionalne investitore, tako da se propisuje način kategorizacije klijenata, postupak po zahtevu profesionalnog investitora za promenu kategorije klijenta, postupak po zahtevu malog investitora za razvrstavanje u kategoriju profesionalnih investitora, koja lica se smatraju određenim profesionalnim investitorom i postupak po zahtevu određenog profesionalnog investitora za promenu kategorije.

II Pravilnik o izvršavanju naloga - dodatno reguliše obaveze Banke predviđene Pravilima poslovanja u delu 10. Vrste naloga, postupanje sa nalogima klijenta, informacije o izvršenim nalogima, najpovoljnije izvršenje naloga, poveravanje izvršenja naloga i vođenje evidencija.

III Pravilnik o postupanju po pritužbama klijenata - dodatno reguliše obaveze Banke predviđene Pravilima poslovanja u delu 19. Postupanje po pritužbama klijenata tako što su uređeni način dostavljanja pritužbi, postupak po pritužbama klijenata, drugim obavezama Banke u vezi pritužbi

klijenata, evidencije, rokovi čuvanja dokumenata i sva druga pitanja vezana za pritužbe klijenata Banke.

IV Pravilnik o otkrivanju i sprečavanju zloupotreba na tržištu - dodatno reguliše obaveze Banke predviđene Pravilima poslovanja u delu 22. Otkrivanje i sprečavanje zloupotreba na tržištu tako što su detaljnije uređene mere, sistemi i postupci u cilju otkrivanja i sprečavanja zloupotreba na tržištu.

V Pravilnik o postupku upravljanja sukobom interesa - dodatno reguliše obaveze Banke predviđene Pravilima poslovanja u delu 23. Sukob interesa i lične transakcije tako što su regulisane mere za prepoznavanje i sprečavanje ili upravljanje sukobima interesa, postupke i procedure za otkrivanje i rešavanje mogućih sukoba interesa, definisane su lične transakcije, kao i zabranjene aktivnosti Relevantnih lica i sva druga pitanja povezana sa upravljanjem sukobom interesa.

Banka ima poseban organizacioni deo namenjen za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti iz člana 2. stav 1. tačke 2) i 3) Zakona o tržištu kapitala (u daljem tekstu: Zakon), izuzev za obavljanje dodatnih usluga iz člana 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona: Odeljenje Tržište kapitala,

Banka u okviru svog poslovanja obavlja dodatne usluge navedene u članu 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona za koje nije potrebna dozvola Komisije.

Odeljenje tržište kapitala posluje na adresi: Bulevar Zorana Đinđića br. 50 a/b, Novi Beograd.

Pravila poslovanja i Tarifnik Odeljenja tržište kapitala (u daljem tekstu: Tarifnik) su uvek dostupni klijentima na njihov zahtev, a obavezno pre zaključenja ugovora o pružanju jedne ili više investicionih usluga i aktivnosti i dodatnih usluga u vezi sa finansijskim instrumentima, kao i bilo kojih drugih ugovora kojima se dobija status klijenta i kojima se Banka obavezuje na pružanje bilo koje investicione usluge ili aktivnosti i dodatne usluge klijentu.

Banka omogućava klijentima uvid u Pravila poslovanja i Tarifnik na način da su dostupni na vidnom mestu u prostorijama u kojima posluje sa klijentima i na internet stranici www.otpbanka.rs.

Odredba iz prethodnog stava se odnosi i na drugo pravno lice koje u ime i za račun Banke, na osnovu ugovora sa klijentom pruža investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge.

Banka se obavezuje da omogući klijentima uvid u izmene Pravila poslovanja i Tarifnika sedam dana pre početka primene izmena ili dopuna Pravila poslovanja i Tarifnika.

Član 2.

Pravila poslovanja su sastavni deo ugovora koje Banka zaključuje sa klijentima u vezi investicionih usluga i aktivnosti i dodatnih usluga, zaključenjem ugovora klijent potvrđuje da je upoznat sa sadržajem Pravila poslovanja i da pristaje na njihovu primenu.

Član 3.

Za sve što nije regulisano ugovorom sa klijentom i Pravilima poslovanja primenjivaće se važeći zakonski i podzakonski propisi, interni akti Banke, sa svim izmenama i dopunama donesenim za vreme trajanja ugovora i Pravila poslovanja.

Ako nakon zaključenja ugovora sa klijentom ili nakon usvajanja ovih Pravila poslovanja zakonskim ili podzakonskim propisima neko pitanje koje je regulisano Pravilima poslovanja bude rešeno na drugačiji način, primenjivaće se odredbe relevantnog propisa, sve do odgovarajućih izmena i dopuna Pravila poslovanja.

Banka obrađuje podatke o ličnosti klijenata u skladu sa Politikom zaštite podataka o ličnosti, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i zakonskim propisima kojima se uređuje obrada podataka.

2. POJMOVI

Član 4.

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovim Pravilima poslovanja, imaju sledeća značenja:

- **Zakon** je Zakon o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 129/2021 i sve kasnije izmene i dopune);
- **Pravilnik o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga** (u daljem tekstu: „Pravilnik“) je pravilnik Komisije za hartije od vrednosti kojim se uređuju pravila postupanja investicionog društva prilikom pružanja investicionih i dodatnih usluga, odnosno obavljanje investicionih aktivnosti (u daljem tekstu: „Usluge“);
- **Pravilnik o organizacionim uslovima za pružanje investicionih usluga, obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga i upravljanje rizicima** (u daljem tekstu: „Pravilnik o organizacionim uslovima“) je pravilnik Komisije za hartije od vrednosti kojim se uređuju organizacioni uslovi koje je investiciono društvo dužno da ispunjava radi osiguranja pravilnog i efikasnog poslovanja i svođenja rizika na najmanju moguću meru, prilikom pružanja investicionih i dodatnih usluga i obavljanja investicionih aktivnosti;
- **Pravila poslovanja za investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge OTP banke Srbija** su ova Pravila poslovanja (u daljem tekstu: „Pravila poslovanja“);
- **Centralni depozitar hartija od vrednosti** je pravno lice koje upravlja sistemom za saldiranje hartija od vrednosti, a na koji se primenjuju propisi EU kojima se uređuju centralni depozitari hartija od vrednosti;
- **Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti** (u daljem tekstu: **CRHOV**) je pravno lice koje na osnovu dozvole Komisije za hartije od vrednosti obavlja poslove vođenja registra finansijskih instrumenata, kliringa i saldiranja transakcija sa finansijskim instrumentima i druge poslove u skladu sa Zakonom;
- **Komisija za hartije od vrednosti** (u daljem tekstu: „Komisija“) je nezavisna i samostalna regulatorna i nadzorna institucija Republike Srbije koja vrši javna ovlašćenja u skladu sa nadležnostima propisanim Zakonom;
- **Kreditna institucija** je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju prudencijalna pravila za kreditne institucije, odnosno u Republici Srbiji kreditna institucija je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju banke, odnosno u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju kreditne institucije;
- **Banka - OTP banka Srbija** je Kreditna institucija u smislu Zakona, koja ima dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje delatnosti bankarskog poslovanja u skladu sa Zakonom o bankama i koja je dobila dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za obavljanje delatnosti investicionog društva;
- **Odeljenje tržišta kapitala** je poseban organizacioni deo Kreditne institucije namenjen obavljanju investicionih usluga iz člana 2. stav 1. tačke 2) i 3) Zakona. Banka u okviru poslovne delatnosti, odnosno Odeljenje tržišta kapitala, u okviru svojih nadležnosti, obavlja dodatne usluge iz člana 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona za koje nije potrebna dozvola Komisije;
- **Nadležna organizaciona jedinica Banke** je organizaciona jedinica Banke koja nije Odeljenje tržišta kapitala;
- **OTP Grupa** je grupa kreditnih institucija i drugih privrednih društava finansijskog sektora čije je najviše matično društvo banka OTP Bank Plc, sa sedištem u Budimpešti, Mađarska;
- **Investiciono društvo** je pravno lice u čije redovne aktivnosti ili poslovanje spada pružanje jedne ili više investicionih usluga trećim licima, odnosno profesionalno obavljanje jedne ili više investicionih aktivnosti;
- **Investicione usluge i aktivnosti** koje se odnose na finansijske instrumente su:
 1. prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
 2. izvršenje naloga za račun klijenata;
 3. trgovanje za sopstveni račun;

4. upravljanje portfoliom;
 5. investiciono savetovanje;
 6. pokroviteljstvo u vezi sa finansijskim instrumentima, odnosno sprovođenje postupka ponude finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa;
 7. sprovođenje postupka ponude finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;
- **Dodatne usluge** su:
 1. čuvanje i upravljanje finansijskim instrumentima za račun klijenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i sredstvima obezbeđenja;
 2. odobravanje kredita ili zajmova investitoru radi zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo koje daje kredit ili zajam uključeno u transakciju;
 3. savetovanje u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i povezanim pitanjima, kao i savetovanje i usluge u vezi sa spajanjem i kupovinom poslovnih subjekata;
 4. usluge konverzije stranih valuta u vezi sa pružanjem investicionih usluga;
 5. Istraživanje i finansijska analiza ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
 6. usluge u vezi sa pokroviteljstvom;
 7. investicione usluge i aktivnosti, kao i dodatne usluge, koje se odnose na osnov izvedenih finansijskih instrumenata iz tačke 19) podtačke (5), (6), (7) i (10) Zakona, kada su povezani sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga;
 - **Račun hartija od vrednosti, odnosno račun finansijskih instrumenata** je račun na koji se hartije od vrednosti, odnosno finansijski instrumenti mogu knjižiti u korist ili na teret;
 - **Pokrovitelj** je investiciono društvo ili Banka koje vrši usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa;
 - **Agent** je investiciono društvo ili Banka koje vrši usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;
 - **Isključivo za potrebe ovih Pravila poslovanja: Rukovodioci** su lica zaposlena u Banci koja imaju saglasnost i dozvolu Komisije, prema Pravilniku Komisije kao rukovodioci organizacionog dela kreditne institucije namenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti, i to su u Banci direktor Odeljenja tržište kapitala i direktor Direkcije za globalna tržišta;
 - **Centralni depozitar hartija od vrednosti** je pravno lice koje upravlja sistemom za saldiranje hartija od vrednosti, a na koji se primenjuju propisi EU kojima se uređuju centralni depozitari hartija od vrednosti;
 - **Depozitar** (depozitar i pod-depozitar) u skladu sa ovim Pravilima poslovanja, predstavlja kreditnu instituciju, poslovnu banku, investiciono društvo ili klirinšku kuću u inostranstvu koja pruža usluge administriranja i vođenja računa finansijskih instrumenata i novčanih sredstava;
 - **Izvršavanje naloga za račun klijenta** je delovanje u cilju zaključenja ugovora o kupovini ili prodaji jednog ili više finansijskih instrumenata za račun klijenta, uključujući zaključenje ugovora o prodaji finansijskih instrumenata koje izdaje investiciono društvo ili Banka u trenutku njihovog izdavanja;
 - **Trgovanje za sopstveni račun**, odnosno dilerski posao je trgovanje korišćenjem sopstvenog kapitala, odnosno u svoje ime i za svoj račun, a čiji je rezultat zaključenje transakcija sa jednim ili više finansijskih instrumenata;
 - **Brokerski posao** je izvršavanje naloga za račun klijenta;
 - **Market mejker** je lice koje stalno nastupa na finansijskim tržištima kao lice koje je voljno da trguje za sopstveni račun, tako što kupuje i prodaje finansijske instrumente koristeći sopstveni vlasnički kapital, po cenama koje sam odredi, u okvirima koje svojim aktima utvrdi organizator tržišta;
 - **Upravljanje portfoliom** je upravljanje portfolijima koji uključuju jedan ili više finansijskih instrumenata, na individualnoj i diskrecionoj osnovi, za svakog klijenta posebno, a na osnovu ovlašćenja;
 - **Klijent** je svako pravno ili fizičko lice kome Banka pruža Usluge;

- **Profesionalni investitor** je klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnu procenu povezanih rizika, i koji ispunjava uslove iz čl. 192. i 193. Zakona;
- **Mali investitor** je klijent koji ne spada u kategoriju profesionalnog investitora;
- **Fond za zaštitu investitora** čiji je organizator Agencija za osiguranje depozita je fond koji ima za cilj zaštitu potraživanja klijenata članova Fonda kada član Fonda nije u mogućnosti da ispuni dospele obaveze prema klijentu u sledećim slučajevima: 1) kada je nad članom Fonda otvoren stečajni postupak ili 2) kada Komisija utvrdi da je član Fonda u nemogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti;
- **Finansijski instrumenti** su:
 1. prenosive hartije od vrednosti;
 2. instrumenti tržišta novca;
 3. jedinice institucija kolektivnog investiranja;
 4. opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, ili prinose, emisije jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
 5. opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji:
 - a) Moraju biti namireni u novcu, ili
 - b) Mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
 6. opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetskih proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
 7. opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
 8. izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
 9. finansijski ugovori za razlike;
 10. opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
 11. emisije jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte;
- **Instrumenti tržišta novca** su one vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu, izuzev instrumenata plaćanja;
- **Organizator tržišta**, odnosno berza su lica koja upravljaju, odnosno vode poslovanje regulisanog tržišta, a koja mogu biti i samo regulisano tržište;

- **Regulisano tržište** je višestrani sistem kojim upravlja, odnosno čije poslovanje vodi organizator tržišta koji unutar sistema spaja ili olakšava spajanje ponuda za kupovinu i ponuda za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica u skladu sa svojim obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u vezi sa finansijskim instrumentima uključenim u trgovanje prema njegovim pravilima, odnosno sistemu, a koji ima dozvolu i redovno posluje u skladu sa Zakonom;
- **Multilateralna trgovačka platforma**, odnosno **MTP** je višestrani sistem kojim upravlja investiciono društvo ili organizator tržišta i koji unutar sistema i u skladu sa obavezujućim pravilima povezuje ponude za kupovinu i ponude za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa Zakonom;
- **Organizovana trgovačka platforma**, odnosno **OTP** je višestrani sistem koji nije regulisano tržište ili MTP, u okviru kog se povezuju ponude za kupovinu i ponude za prodaju obveznica, strukturiranih finansijskih proizvoda, emisionih jedinica ili izvedenih finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa Zakonom;
- **Mesto trgovanja** je regulisano tržište, MTP ili OTP;
- **Vanberzansko tržište** (u daljem tekstu: **OTC**) je decentralizovani sistem sekundarnog trgovanja izvan regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a koji nema organizatora tržišta i koji podrazumeva direktno pregovaranje između prodavca i kupca finansijskih instrumenata u cilju zaključenja transakcije posredstvom investicionog društva ili Banke sa dozvolom u skladu sa Zakonom;
- **OTC vanberzanski ugovor**, odnosno OTC izvedeni finansijski instrument je izvedeni ugovor o finansijskom instrumentu koji se ne izvršava na regulisanom tržištu;
- **Matično društvo** je matično pravno lice u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo;
- **Zavisno društvo** je zavisno pravno lice u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo;
- **Grupa** je grupa u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo;
- **Bliska povezanost**, u smislu Zakona, je odnos u kojem su dva ili više fizičkih ili pravnih lica povezana:
 - 1) učešćem u vidu posedovanja, neposredno ili putem kontrole, najmanje 20% prava glasa ili kapitala društva;
 - 2) kontrolom, koja označava odnos moći matičnog nad zavisnim društvom u svim slučajevima iz zakona kojim se uređuje računovodstvo ili sličan odnos između fizičkog ili pravnog lica i nekog društva, s tim da se svako zavisno društvo zavisnog društva takođe smatra zavisnim društvom matičnog društva koje se nalazi na čelu tih društava;
 - 3) stalno, putem odnosa kontrole;
 - 4) članovima porodice;
- **Članovi porodice**, u smislu Zakona, su:
 - 1) supružnici, odnosno lica koja žive u vanbračnoj zajednici;
 - 2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno;
 - 3) srodnici do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini;
 - 4) usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika;
 - 5) staralac i štićenici i potomci štićenika;
- **Relevantno lice**, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima, u odnosu na Banku je:
 - (1) lice sa vlasničkim učešćem u Banci ili vezanom zastupniku,
 - (2) Rukovodioci ili vezani zastupnik, član izvršnog odbora u čijoj je nadležnosti pružanje Usluga,
 - (3) zaposleno lice u Odeljenju tržište kapitala ili vezani zastupnik, interni kontrolor, zaposleni u mreži ekspozitura Banke i Odeljenju za privatno bankarstvo koji u svojim poslovnim procesima pružaju Usluge, zaposleni u Odeljenju za podršku poslovanja na finansijskom tržištu,
 - (4) svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Banke ili vezanog zastupnika za pružanje usluga iz njegove nadležnosti,

- (5) fizičko lice koje je direktno uključeno u pružanje usluga Banci ili njegovom vezanom zastupniku na temelju ugovora o poveravanju poslovnih procesa, a u svrhu pružanja Usluga Banke;
- **Lice sa kojim je relevantno lice u odnosima bliske povezanosti**, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima, je:
 - (1) bračni, odnosno vanbračni drug relevantnog lica,
 - (2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno,
 - (3) srodnik do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini,
 - (4) usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika,
 - (5) staralac i štićenici i potomci štićenika,
 - (6) svako drugo lice koje je sa relevantnim licem provelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana od datuma predmetne lične transakcije;
 - **Kontrola** je odnos između matičnog i zavisnog društva u smislu propisa kojima se uređuje računovodstvo;
 - **Trgovanje za sopstveni račun uparivanjem naloga** je transakcija kod koje se posrednik postavlja između kupca i prodavca na način da prilikom izvršenja transakcije nikada nije izložen tržišnom riziku, pri čemu se izvršenje posla za obe strane dešava istovremeno, a transakcija zaključuje po ceni po kojoj posrednik ne ostvaruje ni dobit ni gubitak, izuzev ranije ugovorene provizije ili naknade za transakciju;
 - **Unakrsna prodaja** je ponuda investicione usluge zajedno sa drugom uslugom ili proizvodom u sklopu paketa ili kao uslov za taj isti ugovor ili paket;
 - **Strukturirani depozit** je depozit u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje depozita, kod kojeg se glavnica u celosti plaća po dospeću, a kamata ili premija se isplaćuje ili podleže riziku u zavisnosti od formule koja uzima u obzir faktore kao što su:
 - 1) indeks ili kombinacija indeksa, isključujući depozite sa promenljivom kamatnom stopom čiji je povrat neposredno povezan sa indeksom kamatne stope poput Euribora;
 - 2) finansijski instrument ili kombinacija finansijskih instrumenata;
 - 3) roba ili kombinacija robe ili druga materijalna ili nematerijalna imovina nezamenjivog karaktera; ili
 - 4) devizni kurs ili kombinacija deviznih kurseva;
 - **Hartije od vrednosti** su:
 - 1) u smislu Glave XII Zakona:
 - akcije i druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama;
 - obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga; ili
 - sekjuritizovani dug koji je moguće zameniti za akcije ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama;
 - 2) u smislu Glave IV Zakona: prenosive hartije od vrednosti, uz izuzetak instrumenata tržišta novca, čiji je rok dospeća kraći od 12 meseci;
 - 3) u smislu Glave XIII Zakona i sistema za saldiranje hartija od vrednosti: finansijski instrumenti iz tačke 19) člana 2 Zakona;
 - **Prenosive hartije od vrednosti** su sve vrste hartija od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala, izuzev instrumenata plaćanja, kao što su naročito:
 - 1) akcije društava i druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društava ili drugih subjekata, kao i depozitne potvrde koje se odnose na akcije;
 - 2) obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na te hartije od vrednosti;
 - 3) sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takvih prenosivih hartija od vrednosti, koje se namiruju u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenosivih hartija od vrednosti, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti;

- **Vlasničke hartije od vrednosti** su akcije i druge prenosive hartije od vrednosti istovetne akcijama društava koje predstavljaju učešće u kapitalu, kao i druge vrste prenosivih hartija od vrednosti koje daju pravo na sticanje navedenih hartija od vrednosti kao posledica njihove konverzije ili ostvarivanja prava ih tih hartija od vrednosti, pod uslovom da hartije od vrednosti izdaje izdavalac osnovnih akcija ili lice koje pripada grupi tog izdavaoca;
- **Nevlasničke hartije od vrednosti** su sve hartije od vrednosti koje nisu vlasničke hartije od vrednosti;
- **Dužničke hartije od vrednosti** su obveznice i drugi prenosivi sekjuritizovani instrumenti duga, izuzimajući hartije od vrednosti koje su ekvivalenti akcijama društava ili koje, ukoliko se konvertuju ili ukoliko se ostvaruju prava koja iz njih proizilaze, daju pravo sticanja akcija ili hartija od vrednosti ekvivalentnim akcijama;
- **Depozitne potvrde** su hartije od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala i koje predstavljaju vlasništvo nad hartijama od vrednosti inostranog izdavaoca, a koje mogu da se uključe u trgovanje na regulisanom tržištu i kojima može da se trguje nezavisno od hartija od vrednosti inostranog izdavaoca;
- **Povezani instrumenti** su sledeći finansijski instrumenti, uključujući one koji nisu uključeni u trgovanje, kojima se ne trguje na mestu trgovanja ili za koje nije podnet zahtev za uključenje u trgovanje na mesto trgovanja:
 - 1) ugovori ili prava na upis, sticanje ili otuđenje hartija od vrednosti;
 - 2) izvedeni finansijski instrumenti iz hartija od vrednosti, odnosno finansijski derivati;
 - 3) kada su hartije od vrednosti konvertibilni ili zamenjivi dužnički instrumenti, hartije od vrednosti u kojima se ti konvertibilni ili zamenjivi dužnički instrumenti mogu pretvoriti ili zameniti;
 - 4) instrumenti koje izdaje ili za koje jemči izdavalac ili garant hartija od vrednosti čija će tržišna cena verovatno imati značajan uticaj na cenu hartija od vrednosti, ili obrnuto;
 - 5) kada su hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama, akcije koje predstavljaju te hartije od vrednosti i sve druge hartije od vrednosti ekvivalentne tim akcijama;
- **Investicioni fond kojim se trguje na berzi** (u daljem tekstu: ETF) je fond čijom se najmanje jednom investicionom jedinicom ili klasom akcija u toku dana organizuje trgovanje na najmanje jednom mestu trgovanja i sa najmanje jednim market mejerom koji preduzima mere kako bi obezbedio da se cena investicionih jedinica ili akcija na tom mestu trgovanja ne razlikuje značajno od neto vrednosti imovine i, kada je primenjivo, od indikativne neto vrednosti imovine;
- **Certifikati** su hartije od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala i koji se u slučaju isplate od strane izdavaoca rangiraju iznad akcija, ali ispod neosiguranih obveznica i drugih sličnih instrumenata;
- **Strukturirani finansijski proizvodi** su hartije od vrednosti koje su namenjene za sekjuritizaciju i prenos kreditnog rizika povezanog sa fondom finansijskih sredstava koji zakonitom imao hartija od vrednosti daju pravo da redovno prima uplate koji zavise od toka novca iz finansijskih instrumenata u osnovi;
- **Izvedeni finansijski instrument kojim se trguje na berzi** je finansijski instrument kojim se trguje na regulisanom tržištu ili na tržištu treće države koji se u skladu sa ovim zakonom smatra ekvivalentnim regulisanom tržištu;
- **Finansijski leveridž** je stopa zaduženosti koja pokazuje međuzavisnost između toga koliko određeno lice duguje u odnosu na to koliko poseduje iz ulaganja u finansijska sredstva;
- **Trajni nosač podataka** je sredstvo koje:
 - 1) omogućava klijentu čuvanje podataka koji su njemu lično upućeni tako da mu budu lako dostupni za buduću upotrebu u periodu koji odgovara svrsi čuvanja tih podataka; i
 - 2) omogućava neizmenjenu reprodukciju tako sačuvanih podataka;
- **Paketni nalog** je nalog za koji je cena formulisana kao jedna jedinica:
 - 1) za namene izvršavanja zamene za fizičko sredstvo; ili
 - 2) za dva ili više finansijskih instrumenata radi izvršavanja paketne transakcije;

- **Izdavalac** je domaće ili strano pravno lice privatnog ili javnog prava, koje izdaje ili predlaže izdavanje finansijskih instrumenata, a ukoliko se radi o depozitnim potvrdama, izdavaocem se smatra lice koje izdaje hartije od vrednosti koje predstavljaju te depozitne potvrde;
- **Evidencije o prenosu podataka** su evidencije definisane zakonom kojim se uređuje obrada podataka o ličnosti i zaštita privatnosti u sektoru elektronskih komunikacija;
- **Informacije kojima se preporučuje ili predlaže strategija ulaganja** su informacije koje je pripremio:
 - 1) nezavisni analitičar, investiciono društvo, Banka, druga kreditna institucija, svako drugo lice čija se poslovna delatnost sastoji od pripreme preporuka ili fizičko lice koje za njih radi na osnovu ugovora o radu ili na neki drugi način, koje direktno ili indirektno daje određene preporuke za ulaganje u vezi sa finansijskim instrumentom, odnosno izdavaocem;
 - 2) lice koje nije lice iz prethodne tačke i koje direktno preporučuje određenu investicionu odluku o ulaganju u vezi sa finansijskim instrumentom;
- **Investiciona preporuka** je istraživanje ili druga informacija namenjena javnosti kojom se izričito ili prećutno preporučuje ili predlaže strategija ulaganja u vezi sa jednim ili više finansijskih instrumenata, odnosno izdavalaca, uključujući svako mišljenje o trenutnoj ili budućoj vrednosti i ceni tih instrumenata namenjenih za distribuiranje ili javnosti;
- **Investicioni savet** je pružanje lične preporuke klijentu, bilo na zahtev klijenta ili na inicijativu Banke, u pogledu jedne ili više transakcija u vezi sa finansijskim instrumentima;
- **Lična preporuka** je preporuka data licu u njegovom svojstvu investitora ili potencijalnog investitora ili u svojstvu zastupnika investitora ili potencijalnog investitora. Lična preporuka se predstavlja kao odgovarajuća preporuka za to lice ili se zasniva na razmatranju okolnosti u kojima se to lice nalazi, te se njome preporučuje preduzimanje jedne od sledećih mera:
 - 1) kupovina, prodaja, upis, zamena, otkup, držanje ili finansiranje određenog finansijskog instrumenta;
 - 2) izvršavanje ili neizvršavanje bilo kog prava koje proizlazi iz određenog finansijskog instrumenta na kupovinu, prodaju, upis, zamenu ili otkup finansijskog instrumenta.
 Preporuka se ne smatra ličnom preporukom ako je izdata isključivo javnosti;
- **Značajna distribucija** je inicijalna ili sekundarna ponuda hartija od vrednosti koja se razlikuje od uobičajenog trgovanja kako u pogledu iznosa vrednosti ponuđenih hartija od vrednosti tako i u pogledu primenjene metode prodaje;
- **Oglašavanje** je objava koja ima sledeće karakteristike:
 - 1) povezana je sa određenom javnom ponudom hartija od vrednosti ili uključenjem hartija od vrednosti u trgovanje na regulisano tržište, i
 - 2) cilj joj je izričito promovisanje mogućeg upisa ili sticanja hartija od vrednosti;
- **Prodaja na kratko** (engl. *short selling*) u vezi sa akcijom ili dužničkim instrumentom je svaka prodaja akcije ili dužničkog instrumenta koju prodavac u trenutku zaključivanja kupoprodajnog ugovora ne poseduje, uključujući prodaju gde prodavac akcije ili instrumente duga u trenutku zaključenja ugovora o prodaji pozajmljuje ili dogovara pozajmljivanje akcije ili dužničkog instrumenta za isporuku po saldiranju/poravnanju, što ne uključuje:
 - 1) prodaju od strane jedne ili druge strane prema ugovoru o otkupu (u okviru repo ugovora), pri čemu se jedna strana obavezala da će prodati hartije od vrednosti po određenoj ceni, a druga strana se obavezala da će joj nazad prodati hartije od vrednosti na budući datum, po drugoj određenoj ceni;
 - 2) prenos hartija od vrednosti na osnovu sporazuma o pozajmljivanju hartija od vrednosti; ili
 - 3) zaključivanje standardizovanog terminskog ili drugog izvedenog ugovora kojim se dogovara da će se hartije od vrednosti prodati po određenoj ceni, na budući datum;
- **Posrednik na tržištu** je pravno lice koje vrši prijem i prenos naloga i obavlja usluge investicionog savetovanja u vezi sa prenosivim hartijama od vrednosti i jedinicama institucija kolektivnog investiranja;

- **Finansijski posrednik** je lice koje u skladu sa ovim zakonom distribuira hartije od vrednosti koje samo izdaje ili koje izdaje drugo lice;
- **Finansijski analitičar** je relevantno lice koja izrađuje sadržaj investicionog istraživanja;
- **Kliring** je postupak obrade naloga za prenos u sistemu za saldiranje, uključujući utvrđivanje međusobnih obaveza kupca i prodavca finansijskih instrumenata, u skladu sa pravilima tog sistema koji može uključiti netiranje po osnovu tih naloga, u svrhu razmene finansijskih instrumenata i novca;
- **Saldiranje (poravnanje)** je realizacija transakcije kroz završni prenos finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava između kupca i prodavca, odnosno izmirenje obaveze prenosa finansijskih instrumenata/izmirenje novčane obaveze, odnosno namirenje potraživanja između učesnika u sistemu za saldiranje na osnovu naloga za prenos;
- **Rejting agencija** je ovlašćeno pravno lice koje daje mišljenje o budućoj sposobnosti izdavaoca, odnosno dužnika da blagovremeno i u potpunosti izmiri svoje finansijske obaveze, a na osnovu unapred utvrđenog i jasno određenog sistema rangiranja;
- **Elektronska sredstva** su sredstva elektronske opreme za obradu (uključujući digitalnu kompresiju), čuvanje i prenos podataka, koristeći žične, radio i optičke tehnologije ili druga elektromagnetna sredstva;
- **Nalog za prenos** je:
 - 1) svaki nalog učesnika da se primaocu stavi na raspolaganje određen iznos novčanih sredstava knjiženjem na obračunskim računima CRHOV-a ili svaki nalog koji dovodi do preuzimanja ili ispunjavanja obaveze plaćanja prema pravilima sistema za saldiranje;
 - 2) nalog učesnika za prenos finansijskih instrumenata ili prava na finansijskim instrumentima knjiženjem u odgovarajućem registru;
- **Dematerijalizovani oblik** je činjenica da finansijski instrumenti postoje samo kao zapisi u elektronskom obliku;
- **Podatak o ličnosti** je svaki podatak koji se odnosi na fizičko lice čiji je identitet određen ili odrediv, neposredno ili posredno, posebno na osnovu oznake identiteta, kao što je ime i identifikacioni broj, podataka o lokaciji, identifikatora u elektronskim komunikacionim mrežama ili jednog, odnosno više obeležja njegovog fizičkog, fiziološkog, genetskog, mentalnog, ekonomskog, kulturnog i društvenog identiteta;
- **Lična transakcija** je transakcija finansijskim instrumentom izvršena od strane ili u ime relevantnog lica delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;
- **Poveravanje poslovnih procesa** je ugovor sklopljen u bilo kojem obliku između investicionog društva odnosno Banke i pružaoca usluge na temelju kojeg taj pružalac usluge obavlja postupak, uslugu ili aktivnost koju bi inače obavljalo samo investiciono društvo odnosno Banka.

3. VRSTE POSLOVA, USLOVI I NAČIN OBAVLJANJA DELATNOSTI INVESTICIONOG DRUŠTVA

Član 5.

U skladu sa odredbama člana 2. tačka 2) Zakona, Banka obavlja sledeće investicione usluge i aktivnosti:

- 1) prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
- 2) izvršenje naloga za račun klijenata;
- 3) trgovanje za sopstveni račun;
- 4) upravljanje portfoliom;
- 5) investiciono savetovanje;

- 6) pokroviteljstvo u vezi sa finansijskim instrumentima, odnosno sprovođenje postupka ponude finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa;
- 7) sprovođenje postupka ponude finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

U skladu sa odredbama člana 2. tačka 3) Zakona, Banka obavlja sledeće dodatne usluge:

- 1) čuvanje i upravljanje finansijskim instrumentima za račun klijenata (kastodi usluge) i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i sredstvima obezbeđenja, izuzev održavanja i vođenja računa hartija od vrednosti iz Glave XIV Zakona;
- 2) odobravanje kredita ili zajmova investitoru radi zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo koje daje kredit ili zajam uključeno u transakciju;
- 3) savetovanje u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i povezanim pitanjima, kao i savetovanje i usluge u vezi sa spajanjem i kupovinom poslovnih subjekata;
- 4) usluge konverzije stranih valuta u vezi sa pružanjem investicionih usluga;
- 5) istraživanje i finansijska analiza ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima;
- 6) usluge u vezi sa pokroviteljstvom;
- 7) investicione usluge i aktivnosti, kao i dodatne usluge, koje se odnose na osnov izvedenih finansijskih instrumenata iz tačke 19) podtačke (5), (6), (7) i (10) ovog stava, kada su povezani sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga.

Član 6.

Prilikom pružanja investicionih usluga klijentima, Banka je dužna da stavlja interese svojih klijenata ispred sopstvenih interesa i posluje pravično, pošteno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata poštujući načela utvrđena odredbama Zakona.

Član 7.

Pružanje Usluga Banke odnose se na jedan ili više finansijskih instrumenata definisanih u članu 2. ovih Pravila poslovanja na mestima trgovanja ili OTC tržištu, ili drugom sličnom tržištu u zemlji i inostranstvu.

Pod izvedenim finansijskim instrumentima u vezi sa kojima Banka pruža i Usluge, u skladu sa ovim Pravilima poslovanja, podrazumevaju se finansijski instrumenti čija vrednost zavisi od cene predmeta ugovora (akcija, obveznica, stranih valuta, berzanskih indeksa i dr.) i čiji su vrsta, količina, kvalitet i druga svojstva standardizovani. Uslovi i način pružanja Usluga Banke, definisane ovim Pravilima poslovanja koje se odnose na finansijske instrumente, primenjuju se i na izvedene finansijske instrumente i sve druge vrste finansijskih instrumenata, u skladu sa Zakonom i pravilima organizatora tržišta na kojima se trguje tim instrumentima.

3.1 Opšti uslovi za obavljanje poslova

Član 8.

Banka svoju delatnost obavlja, po dobijanju dozvole za pružanje Usluga od strane Komisije, a po ispunjenju uslova u pogledu kadrovske, organizacione osposobljenosti i tehničke opremljenosti i drugih uslova u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

Poslovni odnos u pružanju Usluga iz stava 1. ovog člana, između Banke i klijenata uspostavlja se na osnovu kategorizacije i ugovornog odnosa sa klijentom.

Član 9.

Banka ispunjava sledeće organizacione uslove:

- 1) uspostavlja, sprovodi i održava postupke odlučivanja i organizacionu strukturu u kojima se jasno i na dokumentovan način utvrđuju linije izveštavanja i dodeljuju funkcije i nadležnosti;
- 2) osigurava da su njena relevantna lica upoznata sa postupcima koje je potrebno poštovati za pravilno izvršavanje njihovih nadležnosti;
- 3) uspostavlja, sprovodi i održava primerene mehanizme unutrašnje kontrole, čija je namena osiguravanje usklađenosti sa odlukama i postupcima na svim nivoima Banke;
- 4) Zapošljava lica sa veštinama, znanjem i stručnošću koji su potrebni za izvršavanje poslova koje su im dodeljene;
- 5) uspostavlja, sprovodi i održava efikasno unutrašnje izveštavanje i saopštavanje informacija na svim relevantnim nivoima Banke;
- 6) održava primerenu i urednu evidenciju svog poslovanja i unutrašnje organizacije;
- 7) obezbeđuje da ako relevantna lica obavljaju poslove više funkcija to ih ne sprečava niti bi moglo da spreči da izvršavaju bilo koju od tih funkcija na ispravan, pošten i profesionalan način;
- 8) obezbeđuje adekvatne i efikasne tehničke uslove, kao i efikasnu kontrolu i zaštitu informacionih sistema.

Rukovodioci utvrđuju, nadgledaju, odgovaraju za organizaciju i sprovođenje pružanja investicionih i dodatnih usluga i aktivnosti i odgovorni su za sprovođenje sistema upravljanja koji obezbeđuje efikasno i odgovorno vođenje Odeljenja tržište kapitala, uključujući podelu dužnosti unutar Odeljenja tržišta kapitala, i sprečavanje sukoba interesa na način kojim se podržavaju integritet tržišta i interesi klijenata.

Sistemi iz prethodnog stava ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) Rukovodioci imaju opštu odgovornost za Odeljenje tržište kapitala, odobravaju i nadgledaju sprovođenje strateških ciljeva Odeljenja tržište kapitala, strategije rizika i unutrašnjeg upravljanja Odeljenjem tržište kapitala;
- 2) Rukovodioci se staraju o adekvatnosti i celovitosti računovodstvenog sistema i sistema finansijskog izveštavanja, uključujući finansijske i operativne kontrole i usklađenost sa zakonima i odgovarajućim standardima za poslovne procese Odeljenja tržište kapitala;
- 3) Rukovodioci nadgledaju postupak obelodanjivanja i saopštavanja informacija Odeljenja tržište kapitala;
- 4) Rukovodioci su odgovorni za obezbeđivanje delotvornog nadgledanja rada Odeljenja tržište kapitala;
- 5) Rukovodioci utvrđuju, odobravaju i nadgledaju:

(1) organizaciju Odeljenja tržište kapitala za pružanje Usluga, uključujući veštine, znanja i iskustva koja se traže od zaposlenih, kao i resurse, postupke i mehanizme za pružanje Usluga, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost te delatnosti i sve zahteve koje Odeljenje tržište kapitala mora da ispunjava;

(2) politiku o uslugama, poslovanju i proizvodima koji se nude ili pružaju, u skladu sa dozvoljenim rizikom ulaganja u finansijske instrumente, karakteristikama i potrebama klijenata Banke kojima se te usluge nude ili pružaju, uključujući, kada je to potrebno, testiranje otpornosti;

(3) politiku nagrađivanja lica koja su uključena u pružanje usluga klijentima sa ciljem promovisanja odgovornog poslovanja, poštenog postupanja sa klijentima i sprečavanja sukoba interesa u odnosima sa klijentima.

Rukovodioci prate i periodično procenjuju prikladnost i primenu strateških ciljeva Banke u pružanju Usluga, efikasnosti mehanizama korporativnog upravljanja i adekvatnosti politika pružanja usluga klijentima i preduzima odgovarajuće mere za otklanjanje eventualnih nedostataka.

Unutrašnjim aktima i sistematizacijom Banke uređuje se način upravljanja Bankom, odvojenost funkcija, objektivnost, zakonitost, odgovornost i sukob interesa, kao i druga organizaciona pitanja, a posebno se njima uređuje procenjivanje i periodično preispitivanje efikasnosti politika, mehanizama i postupaka koji se primenjuju kako bi se ispunile obaveze na osnovu Zakona i preduzele odgovarajuće mere kako bi se uklonili eventualni nedostaci.

Pri dodeljivanju važnih funkcija zaposlenima zasebnih organizacionih jedinica Odeljenja tržišta kapitala, jasno se određuju lica koja su nadležna za nadzor i održavanje poslovanja Odeljenja tržišta kapitala. Evidencija dodele važnih funkcija je tačna i ažurirana.

Banka osigurava da Rukovodioci redovno, a najmanje jedanput godišnje, primaju pisane izveštaje o pitanjima iz člana 12. – 3.4. Unutrašnja revizija ovih Pravila poslovanja, u kojima se posebno navodi da li su u slučaju eventualnih nedostataka preduzete odgovarajuće mere za njihovo uklanjanje.

Rukovodioci, zaposleni u Odeljenju tržišta kapitala, interni kontrolor i druga zaposlena ovlašćena lica Banke imaju odgovarajući pristup informacijama i dokumentima koji su potrebni za nadgledanje i praćenje procesa i donošenje odluka.

Pri ispunjavanju uslova iz stava 1. ovog člana Banka uzima u obzir prirodu, obim i složenost poslovanja Banke, prirodu i raspon Usluga koje se obavljaju u toku poslovanja.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava sisteme i postupke koji su primereni za zaštitu sigurnosti, celovitosti i poverljivosti informacija, uzimajući u obzir vrstu informacija o kojima je reč.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava primerenu politiku kontinuiteta poslovanja čiji je cilj da osigura, u slučaju prekida rada sistema i postupaka, zaštitu bitnih podataka i funkcija i održavanje Usluga ili, kada to nije moguće, blagovremenu obnovu tih podataka i funkcija i blagovremen nastavak svih usluga i aktivnosti.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava računovodstvene politike i postupke koji omogućuju da na zahtev Komisije blagovremeno dostavi finansijske izveštaje koji daju istinit i veran prikaz finansijskog položaja Banke i koji su u skladu sa svim važećim računovodstvenim standardima i pravilima.

Banka prati i redovno ocenjuje primerenost i efikasnost svojih sistema, mehanizama unutrašnje kontrole i postupaka utvrđenih u skladu sa ovim članom i donosi odgovarajuće mere za uklanjanje svih nedostataka.

3.2 Poslovi interne kontrole

Član 10.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava primerene politike i postupke namenjene otkrivanju eventualnog rizika neispunjavanja obaveza Banke na osnovu Zakona, kao i povezanih rizika, i uspostavlja primerene mere i postupke u cilju svođenja takvih rizika na najmanju moguću meru i omogućava Komisiji da efikasno koristi svoja ovlašćenja na osnovu Zakona.

Banka je dužna da uspostavi trajnu, efikasnu i nezavisnu funkciju koja se bavi poslovima interne kontrole koja je zadužena za:

1) Praćenje i redovnu procenu primerenosti i efikasnosti mera i postupaka koje:

(1) Banka radi u cilju minimiziranja rizika neusklađenosti poslovanja sa relevantnim propisima, kao i drugih povezanih rizika;

(2) Banka preduzima u vezi sa uočenim propustima Banke u poštovanju i pridržavanju obaveza utvrđenih relevantnim propisima;

2) Savetovanje rukovodioca i drugih relevantnih lica o načinu primene relevantnih propisa.

Banka je dužna da omogući nezavisnost funkcije interne kontrole na način da:

- 1) imenuje lice odgovorno za poslove interne kontrole i izveštavanje Rukovodilaca;
- 2) obezbedi da lica uključena u poslove interne kontrole ne budu uključena u obavljanje usluga ili aktivnosti koje nadziru;
- 3) obezbedi da način određivanja plata internih kontrolora ne umanjuje niti je verovatno da bi mogao umanjivati njihovu objektivnost.

Banka je dužna da za internog kontrolora imenuje lice koje ima dovoljno znanja i iskustva, adekvatna sredstva i ovlašćenja. Interni kontrolor je dužan da izveštava Rukovodioca, barem jedanput godišnje, o sprovođenju i efikasnosti sveukupnog pružanja Usluga i kontroli aktivnosti, o utvrđenim rizicima, u vezi sa rešavanjem pritužbi klijenata, kao i o preduzetim postupcima za rešavanje pritužbi ili planiranim postupcima.

Banka uzima u obzir prirodu, obim i složenost poslovanja Banke, kao i prirodu i raspon Usluga koje se obavljaju u toku poslovanja.

3.3 Upravljanje rizicima

Član 11.

Bančin sistem upravljanja rizicima je sveobuhvatan i pouzdan jer obezbeđuje da Banka upravlja svim materijalno značajnim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih svojih poslovnih aktivnosti. Bančin sistem upravljanja rizicima je integrisan u sve poslovne aktivnosti.

Bančine aktivnosti merenja, praćenja i kontrole rizika imaju jasno definisane odgovornosti i u dovoljnoj meri su nezavisne od aktivnosti preuzimanja rizika. Bančin sistem internih kontrola je uspostavljen na način da obezbedi jasnu podelu dužnosti, na način da spreči konflikt interesa u vezi sa aktivnostima preuzimanja, odobravanja, praćenja i kontrole rizika.

Banka je definisala politike kojima se uređuje upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, tj. kojima se propisuje način identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenja i izveštavanja.

Banka preduzima sledeće mere upravljanja rizikom:

- 1) uspostavlja, sprovodi i održava primerene politike i postupke upravljanja rizikom kojima se utvrđuju rizici koji se odnose na aktivnosti, procese i sisteme Banke i određuju prihvatljiv nivo rizika za Banku;
- 2) donosi efikasne mere, procese i mehanizme za upravljanje rizikom koji se odnosi na aktivnosti, procese i sisteme Banke, s obzirom na taj prihvatljivi nivo rizika;
- 3) prati sledeće:
 - (1) primerenost i delotvornost politika i postupaka za upravljanje rizikom koji proističu iz ovih vrsta aktivnosti;
 - (2) nivo usklađenosti relevantnih lica sa merama, procesima i mehanizmima donesenim u skladu sa ovim članom Pravila poslovanja;
 - (3) primerenost i delotvornost mera preduzetih za uklanjanje mogućih nedostataka u tim politikama, postupcima, merama, procesima i mehanizmima, uključujući propuste relevantnih lica u vezi sa poštovanjem tih mera, procesa i mehanizama ili pridržavanjem tih politika i postupaka.

Banka, srazmerno svojoj prirodi, obimu i složenosti poslovanja, kao i prirodi i rasponu Usluga koje obavlja u poslovanju, uspostavlja i održava funkciju upravljanja rizikom koja funkcioniše nezavisno i u okviru koje se obavljaju sledeće aktivnosti:

- 1) sprovođenje politike i postupaka iz ovog člana;
- 2) dostavljanje izveštaja i savetovanje Rukovodilaca Banke.

Banka uspostavlja funkciju upravljanja rizikom u okviru nadležne organizacione jedinice Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

3.4 Unutrašnja revizija

Član 12.

Banka, kada je to prikladno i srazmerno s obzirom na prirodu, obim i složenost njenog poslovanja, kao i prirodu i raspon Usluga koje obavlja u toku poslovanja, uspostavlja i održava funkciju unutrašnje revizije, koja je posebna i nezavisna od ostalih funkcija i aktivnosti Banke, a koja ima sledeće nadležnosti:

- 1) uspostavljanje, sprovođenje i održavanje plana revizija kako bi se ispitala i procenila primerenost i delotvornost sistema, mehanizama i mera unutrašnje kontrole Banke;
- 2) davanje preporuka na osnovu rezultata rada izvršene revizije i provera poštovanja tih preporuka;
- 3) izveštavanje rukovodioca o pitanjima koja se odnose na unutrašnju reviziju.

Banka uspostavlja funkciju unutrašnje revizije u okviru nadležne organizacione jedinice Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

3.5 Poslovni prostor

Član 13.

Banka je dužna da pruža Usluge u okviru zasebnih organizacionih jedinica. Banka ima obavezu poštovanja organizacionih uslova iz Zakona, podzakonskih akata Komisije i ovih Pravila poslovanja.

3.6 Kadrovska osposobljenost

Član 14.

Zaposleni Banke moraju imati odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo potrebno za kvalitetno obavljanje Usluga koje se pružaju klijentima.

Banka je u obavezi da za obavljanje poslova brokera, investicionog savetnika i portfolio menadžera, ima zaposlena lica sa dozvolom za obavljanje navedenih poslova, s tim da ta lica moraju da ispunjavaju i druge uslove u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

Član 15.

Banka je dužna da obezbedi da zaposlena lica koja daju investicione savete i zaposlena lica koja pružaju informacije o investicionim proizvodima, Uslugama poseduju potrebno znanje i stručnost za ispunjenje relevantnih regulatornih i pravnih zahteva, kao i normi poslovne etike.

Stepen i nivo znanja i stručnosti koji se očekuju od zaposlenih lica koja daju investicione savete treba da bude višeg standarda u odnosu na lica koja pružaju informacije o investicionim proizvodima i Uslugama.

Banka je dužna da obezbedi da zaposleni budu upoznati, razumeju i primenjuju interne politike i procedure Banke koje su osmišljene kako bi se obezbedila usklađenost sa Zakonom. S ciljem osiguranja srazmerne primene zahteva znanja i stručnosti, Banka je dužna da obezbedi da zaposleni poseduju potreban stepen znanja i stručnosti za izvršavanje svojih dužnosti koji odražava obim i stepen pruženih relevantnih Usluga.

Interna kontrola vrši procenu i pregled usklađenosti sa ovim zahtevom, te po potrebi predlaže Rukovodiocima adekvatne obuke i usavršavanja zaposlenih.

Član 16.

Banka je u obavezi da utvrdi odgovornosti zaposlenih i da po potrebi, obezbedi da, u skladu sa Uslugama koje pruža i internom organizacijom, postoji jasna razlika u opisu odgovornosti između uloga savetovanja i pružanja informacija.

3.7 Informacioni sistemi

Član 17.

Informacioni sistem Banke mora biti, pouzdan, efikasan i siguran, kao i da obezbeđuje zaštitu podataka o ličnosti s obzirom na obim i složenost Usluga koje Banka obavlja.

Banka je dužna da obezbedi efikasnu kontrolu i zaštitu informacionih sistema, koji moraju da obezbeđuju sigurnost, potpunost i tajnost podataka, a naročito:

- 1) zaštitu hardvera i softvera od neovlašćenog pristupa podacima i to detaljnim nadzorom (procedure za registrovanje, analizu i kontrolu svake aktivnosti u sistemu), kontrolom pristupa preko dodele ovlašćenja i autorizacije klijenta;
- 2) adekvatnu obuku zaposlenih u vezi sa korišćenjem tog sistema i procedurama koje su utvrđene za njegovu zaštitu;
- 3) da samo ovlašćena lica, o kojima Banka vodi posebnu evidenciju, imaju pristup informacionom sistemu i mogućnost unosa, izmene i upotrebe podataka;
- 4) da svako lice koje ima pristup radnoj stanici mora da ima korisničko ime i šifru i dostupnost samo funkcijama koje su neophodne za vršenje posla tog lica, s tim da jedno korisničko ime i šifru može da koristi samo jedno lice;
- 5) da se u informacione sisteme unose samo podaci koji su odobreni na način utvrđen aktima Banke;
- 6) da su u informacione sisteme uneti svi podaci čiji je unos odobren;
- 7) da se redovno vrši provera tačnosti unetih podataka.

Izvodi iz informacionih sistema Banke moraju imati datum i vreme sastavljanja i potpis ovlašćenog lica.

Banka uspostavlja funkciju sigurnosti i pouzdanosti informacionih sistema u okviru nadležne organizacione jedinice Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

3.8 Mere za obezbeđivanje kontinuiteta poslovanja

Član 18.

Banka je dužna da donese, primenjuje i redovno ažurira mere i postupke koji će osigurati kontinuitet poslovanja informacionog sistema, a naročito:

- 1) zaštitu sistema hardverskim i softverskim rešenjima, pouzdanim sistemima za neprekidno napajanje, rezervnim telekomunikacionim vezama i uređajima;

2) pouzdanost informacionog sistema:

- 1) formiranjem istovremeno duplih podataka na serverima i obezbeđenjem rezervnog servera,
- 2) sačinjavanjem najmanje dve kopije podataka na kraju svakog radnog dana, pri čemu se jedna kopija čuva u službenim prostorijama, a druga kopija na drugoj lokaciji.

Banka je dužna da donese, primenjuje i redovno ažurira mere koje će osigurati kontinuitet poslovanja u vanrednim okolnostima, a koje uključuju blagovremeno uspostavljanje funkcija i pristupa informacijama i blagovremeni nastavak pružanja Usluga ako, u vanrednim okolnostima, nije moguće nesmetano poslovanje.

Banka uspostavlja funkciju obezbeđivanje kontinuiteta poslovanja u okviru nadležne organizacione jedinice Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

3.9 Računovodstvene procedure

Član 19.

Banka je dužna da propiše, primenjuje i redovno ažurira računovodstvene procedure koje omogućavaju blagovremeno dostavljanje finansijskih izveštaja, koji odražavaju istinit i veran prikaz finansijske situacije Banke i koji su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i pravilima.

Banka je dužna da vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja, sprovodi u skladu sa Zakonom i zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Banka uspostavlja funkciju računovodstvenih procedura u okviru nadležne organizacione jedinice Banke, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke.

3.10 Način obavljanja poslova

Član 20.

Banka učestvuje u svojstvu brokerskog posredovanja na primarnom i sekundarnom trgovanju, na regulisanom tržištu, odnosno MTP i OTP, drugim sličnim tržištima u zemlji i inostranstvu (mestima trgovanja) ili izvan tih tržišta odnosno na OTC tržištu u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i pravilima organizatora tržišta.

Banka obavlja dilerske poslove kupovinom i prodajom finansijskih instrumenata u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u ceni. Dilerske poslove Banka obavlja na primarnom i sekundarnom trgovanju, na regulisanom tržištu, odnosno MTP, drugim sličnim tržištima u zemlji i inostranstvu (mestima trgovanja) ili izvan tih tržišta odnosno na OTC tržištu u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i pravilima organizatora tržišta. Odluka o dilerskom trgovanju u Banci se ne donosi u okviru Odeljenja tržište kapitala, već u Nadležnoj organizacionoj jedinici Banke, posebnom organizacionom delu.

Prilikom obavljanja dilerskih poslova Banka poštuje sledeća pravila:

- 1) izvršava naloge klijenata i druge ugovorne obaveze prema klijentima, tako da svoje interese i interese povezanih lica ne stavlja ispred interesa klijenata;
- 2) ne može ispostavljati nalog za kupovinu ili prodaju istog finansijskog instrumenta koje su predmet naloga klijenta, pre unosa prethodno ispostavljenog naloga klijenta u informacioni sistem organizatora tržišta;
- 3) upravlja sopstvenim portfeljom finansijskih instrumenata na način kojim se obezbeđuje takva adekvatnost kapitala, izloženost riziku i upravljanje likvidnošću koji neće ugroziti izvršavanje obaveza Banke prema klijentima.

U slučaju da Banka prouzrokuje štetu svojim klijentima, postupanjem suprotno odredbi stava 3. ovog člana ili na drugi način, ona je dužna da tu štetu nadoknadi u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Banka učestvuje u trgovanju finansijskim instrumentima po metodu koji je propisan i važeći za segment određenog tržišta od strane organizatora tržišta, a u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, pravilima organizatora tržišta i ovim Pravilima poslovanja.

Banka pruža usluge i aktivnosti prilikom javne ponude finansijskih instrumenata (i ponude koja nije javna ponuda finansijskih instrumenata u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i ovim Pravilima poslovanja).

Banka pruža usluge investicionog savetovanja i upravljanja portfoliom sa finansijskim instrumentima u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije i ovim Pravilima poslovanja.

Član 21.

Kada je potrebno da Banka, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije, dostavlja informacije na trajnom nosaču podataka, Banka ima pravo da dostavlja te informacije na trajnom nosaču podataka koji nije papir samo ako je:

- 1) dostavljanje informacija na tom nosaču podataka primereno s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Banke i klijenta; i
- 2) lice kojem informacije treba da se dostave, kada mu se ponudi izbor između informacija na papiru ili na nekom drugom trajnom nosaču podataka, izričito odabere da se informacije dostavljaju na tom drugom nosaču podataka.

Kada, Banka pruža informacije klijentima na internet stranici, a te informacije nisu upućene klijentu lično, Banka garantuje da su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) dostavljanje informacija na tom nosaču podataka primereno je s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Banke i klijenta;
- 2) klijent mora izričito da pristane na pružanje informacija u tom obliku;
- 3) klijent mora da se elektronskim putem obavesti o adresi internet stranice i lokaciji na internet stranici na kojoj može da pristupi informacijama;
- 4) informacije moraju da budu ažurirane;
- 5) informacije moraju da budu trajno dostupne na toj internet stranici u toku vremenskog perioda koji klijentu može opravdano da bude potreban da ih pretraži.

U smislu odredbi ovog člana, pružanje informacija pomoću elektronskih komunikacija smatra se primerenim s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Banke i klijenta ako postoji dokaz da klijent ima redovni pristup internetu, što klijent potvrđuje i dokazuje dostavljanjem e-adrese radi obavljanja poslovanja.

3.11 Poveravanje i obim značajnih poslovnih procesa

Član 22.

U okviru poslovanja Banke, poslovni proces se smatra značajnim ako bi greška ili propust u njegovom obavljanju bitno narušili sposobnost Banke da neprekidno ispunjava uslove i obaveze prema rešenju Komisije ili ostale obaveze na osnovu Zakona ili njegovu finansijsku stabilnost ili pouzdanost i kontinuitet njegovih Usluga.

Banka može poveravati značajne poslovne procese trećem licu (treće lice je Pružalac usluge sa kojim Banka zaključi ugovor o poveravanju poslovnih procesa), kao i procese koji se u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima ne smatraju značajnim ukoliko u potpunosti ostaje odgovorna za ispunjavanje svih svojih obaveza u skladu sa Zakonom uz poštovanje svih uslova definisanih podzakonskim aktima Komisije.

Član 23.

Kada Banka poverava značajne poslovne procese ostaje u potpunosti odgovorna za ispunjavanje svih svojih obaveza u skladu sa Zakonom, uz poštovanje sledećih uslova:

- 1) poveravanje poslovnih procesa ne dovodi do delegiranja nadležnosti Rukovodioca u okviru Odeljenja tržište kapitala u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima;
- 2) ne menjaju odnos i obaveze Banke prema svojim klijentima u skladu sa uslovima Zakona;
- 3) nisu ugroženi uslovi koje Banka mora poštovati prema odobrenju za rad u skladu sa članom 148. Zakona;
- 4) ne menja se nijedan od uslova pod kojima je Banci izdato odobrenje za rad.

Banka prema pružaocu usluga značajnih poslovnih procesa postupa u skladu sa načelima pažnje dobrog stručnjaka pri sklapanju ili raskidu bilo kojeg ugovora za poveravanje poslovnih procesa ili upravljanju njima i preduzimaju potrebne mere kako bi se osiguralo da su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) pružalac usluga ima sposobnost, mogućnost, dovoljno resursa i odgovarajuću potpunu organizacionu strukturu za to da izvršava poverene procese i sva odobrenja za rad koja su zakonski propisana za pouzdano i profesionalno izvršavanje poverenih procesa;
- 2) pružalac usluga pruža poverene usluge efikasno i u skladu sa primenjivim propisima i regulatornim zahtevima, a u tu svrhu Banka utvrđuje metode i postupke za procenu nivoa uspešnosti pružaoca usluga i za kontinuiranu proveru usluga koje on pruža;
- 3) pružalac usluga propisno nadzire izvršavanje poverenih procesa i primereno upravlja rizikom povezanim sa poveravanjem poslovnih procesa;
- 4) preduzima primerene mere, ako postoji verovatnoća da pružalac usluga ne može izvršavati procese efikasno i u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima;
- 5) efikasno nadzire poverene procese odnosno usluge i upravlja rizicima povezanim sa poveravanjem, a u tu svrhu Banka zadržava stručno znanje i resurse potrebne za efikasan nadzor poverenih procesa i upravljanje tim rizicima;
- 6) pružalac usluga obaveštava Banku o svim okolnostima koje mogu imati bitan uticaj na njegovu sposobnost izvršavanja poverenih procesa efikasno i u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima;
- 7) prema potrebi Banka ima mogućnost odmah da raskine ugovor o poveravanju poslovnih procesa ako je to u interesu njenih klijenata, bez posledica za kontinuitet i kvalitet pružanja usluga klijentima;
- 8) pružalac usluga saraduje sa Komisijom u vezi sa poverenim procesima;
- 9) Banka, njeni revizori i Komisija imaju efikasan pristup podacima koji se odnose na poverene procese, kao i relevantnim poslovnim prostorima pružalaca usluga kada je to potrebno radi efikasnog nadzora u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije, a Komisija se može koristiti tim pravom pristupa;

- 10) pružalac usluga štiti sve poverljive informacije koje se odnose na Banku i njene klijente;
- 11) Banka i pružalac usluga uspostavljaju, sprovode i održavaju plan postupanja za oporavak od kriznih situacija i periodično proveravaju sigurnosnu opremu, kada je to potrebno s obzirom na proces, uslugu ili aktivnost koja je poverena;
- 12) Banka garantuje održavanje kontinuiteta i kvaliteta poverenih procesa odnosno usluga i u slučaju raskida ugovora o poveravanju prenosom poverenih procesa odnosno usluga drugom licu odnosno tako da ih Banka sama izvršava.

Prava i obaveze Banke i pružalaca usluga jasno su raspodeljene i utvrđene u pisanom ugovoru. Banka zadržava svoje pravo na davanje uputstava, raskid ugovora, obaveštavanje o toku poslovnih procesa, kontrolisanje i proveru procesa, pristup knjigama i poslovnom prostoru u kome se ti procesi odvijaju, kao i sve druge obaveze u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije.

Ako su Banka i pružalac usluga članovi iste grupe, Banka može, radi usklađivanja sa ovim članom i narednim članom 24. ovih Pravila poslovanja, uzeti u obzir činjenicu u kojoj meri Banka kontroliše pružaoca usluga odnosno može uticati na njegove postupke.

Član 24.

Osim zahteva iz prethodnog člana ovih Pravila poslovanja, ako Banka poverava procese povezane sa investicionom uslugom upravljanja portfoliom klijenata pružaocu usluga koji se nalazi u stranoj zemlji, potrebno je da su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) pružalac usluga ima odobrenje za rad odnosno registrovan je u matičnoj zemlji za pružanje te usluge i efikasno ga nadzire nadležno telo te strane zemlje;
- 2) postoji odgovarajući ugovor o saradnji između Komisije i nadzornog tela pružaoca usluga.

4. KATEGORIZACIJA KLIJENATA UKLJUČUJUĆI ODREĐENE PROFESIONALNE INVESTITORE

4.1 Kategorizacija klijenta

Član 25.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, klijenta razvrsta u kategoriju profesionalnih ili određenih profesionalnih ili malih investitora (klijenata). Banka sprovodi kategorizaciju, u skladu sa ovim Pravilima poslovanja, a na osnovu informacija koje su dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

Kada utvrdi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji klijenata, Banka je dužna da preduzme odgovarajuće mere radi promene kategorije klijenta.

Profesionalni investitori su dužni da blagovremeno obaveste Banku o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu utvrđene kategorije.

Banka je dužna da svakog klijenta, putem trajnog nosača podataka, obavesti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koji će mu biti pružen;
- 3) mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

5. FOND ZA ZAŠTITU INVESTITORA

Član 26.

Fond za zaštitu investitora obavlja delatnost u svrhu zaštite klijenata Banke čija su sredstva ili finansijski instrumenti izloženi riziku u slučaju kada je nad bankom otvoren stečajni postupak ili kada Komisija rešenjem utvrdi da Banka nije u mogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema malom investitoru odnosno klijentu koji sa Bankom ugovori status malog investitora, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži, administrira ili njima upravlja za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti.

Fond za zaštitu investitora osigurava potraživanja investitora, klijenata Banke koji su novac i/ili finansijske instrumente poverili Banci u svrhu pružanja određenih Usluga.

Potraživanja malog investitora Banke osigurana putem Fonda za zaštitu investitora odnose se na:

- (1) novčana potraživanja u dinarima koja Banka duguje klijentu ili koji pripadaju klijentu, položena i/ili proistekla na osnovu obavljanja Usluga;
- (2) potraživanja za povraćaj finansijskih instrumenata koji pripadaju klijentu Banke i koje Banka drži za račun klijenta.

Potraživanja su osigurana do iznosa od 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije („pokriće“).

Pokriće iz prethodnog stava ovog člana primenjuje se na ukupna potraživanja malog investitora prema Banci, bez obzira na broj računa, mesta vođenja računa i valutu.

Potraživanje malog investitora iskazano u stranoj valuti preračunava se u dinarsku protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan nastupanja osiguranog slučaja.

Vrednost finansijskog instrumenta utvrđuje se, gde je to moguće, prema tržišnoj vrednosti.

Na zahtev klijenta ili potencijalnog klijenta, Banka će pružiti informacije koje se odnose na uslove i formalnosti koje je potrebno ispuniti radi ostvarivanja prava na zaštitu potraživanja.

6. INFORMACIJE KOJE BANKA UPUĆUJE KLIJENTIMA I POTENCIJALNIM KLIJENTIMA

6.1 Opšte odredbe

Član 27.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Banka upućuje malim ili profesionalnim ili određenim profesionalnim investitorima - klijentima, kao i potencijalnim klijentima, ili koje distribuiraju na način da je izvesno da će ih primiti postojeći ili potencijalni mali ili profesionalni investitori, kao i određeni profesionalni investitori moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu, a marketinški materijal mora biti jasno označen kao takav.

Neophodno je da informacije iz ovog člana:

- 1) sadrže poslovno ime i sedište Banke;
- 2) veličina slova pri navođenju relevantnih rizika u informacijama mora biti barem jednaka veličini slova koja se pretežno upotrebljava za pružene informacije, a izgledom stranice osigurava se da je takvo navođenje istaknuto;
- 3) moraju biti dovoljne i prikazane tako da će ih verovatno razumeti prosečan klijent ili potencijalni klijent kome su one upućene ili koji će ih verovatno primiti;
- 4) ne smeju sakrivati, umanjivati niti prikivati važne pojedinosti, navode ili upozorenja;
- 5) dosledno su predstavljene na istom jeziku u svim oblicima informacija i marketinških materijala koji se dostavljaju svakom klijentu, osim ako klijent pristane na to da informacije prima na više od jednog jezika;
- 6) ažurirane su i relevantne za korišćena sredstva komunikacije;
- 7) ne smeju da sadrže naziv nekog nadležnog organa na način koji bi navodio ili sugerisao odobravanje instrumenta ili usluge Banke od strane tog organa.

Član 28.

Upućivanje informacija kojima se porede Usluge, lica koja pružaju takve usluge ili finansijski instrumenti, je dozvoljeno samo ukoliko:

- 1) je poređenje smisleno i prikazano na nepristrasan i uravnotežen način;
- 2) su navedeni izvori informacija koji su korišćeni za poređenje;
- 3) su navedene sve ključne činjenice i pretpostavke koje su korišćene za poređenje.

7. INFORMACIJE KOJE SE MORAJU PRUŽITI PRE ZAKLJUČENJA UGOVORA, ODNOSNO PRUŽANJA USLUGE

7.1 Pravila poslovanja i Tarifnik

Član 29.

Banka je dužna da klijentima i potencijalnim klijentima omogući uvid u Pravila poslovanja, Tarifnik i njihove izmene:

- 1) u poslovnim prostorijama u kojima obavlja rad sa klijentima;
- 2) objavljivanjem na internet stranici Banke.

Banka je dužna da klijentima omogući uvid u izmene ovih akata u roku od sedam dana pre početka primene tih izmena.

7.2 Informacije koje se posebno pružaju malim investitorima

Član 30.

Banka je dužna, da pre zaključenja ugovora, odnosno pružanja Usluga klijentu malom investitoru ili potencijalnom klijentu malom investitoru, putem internet stranice, odnosno trajnog nosača podataka, pruži informacije o:

- 1) banci i uslugama koje pruža;
- 2) finansijskim instrumentima;
- 3) zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta;
- 4) troškovima i naknadama.

Banka je dužna da klijenta i potencijalnog klijenta blagovremeno obavesti o svakoj značajnoj promeni informacija.

7.3 Informacije o Banci i njenim uslugama za klijente i potencijalne klijente

Član 31.

Informacije o Banci i uslugama su sastavni deo ovih Pravila poslovanja i po pravilu, uključuju sledeće:

- 1) poslovno ime i sedište Banke, kao i sve druge podatke koji obezbeđuju efikasnu komunikaciju;
- 2) broj i datum rešenja o davanju dozvole za rad Banci, kao i naziv i kontakt adresu nadležnog organa koji je izdao tu dozvolu;
- 3) moguće načine i jezike komunikacije između Banke i klijenta, uključujući i načine davanja i prijema naloga, kao i davanja dokumenata i drugih informacija od strane Banke;
- 4) kada Banka deluje preko vezanog zastupnika, izjavu o toj činjenici;
- 5) obim, učestalost i periode izveštavanja klijenta o uslugama koje je Banka pružila klijentu u skladu s članom 181. stav 2. Zakona;
- 6) kratak opis načina zaštite instrumenata, odnosno sredstava, uključujući i opšte podatke o Fondu za zaštitu investitora čiji je Banka član u slučaju kada to Banka drži finansijske instrumente, odnosno novčana sredstva klijenta;
- 7) kratak opis politike upravljanja sukobom interesa;
- 8) na zahtev klijenta, detaljnije informacije o navedenoj politici upravljanja sukobom interesa na trajnom nosaču podataka ili putem internet stranice (ako to ne predstavlja trajni nosač podataka), pod uslovom da je klijent saglasan sa takvim načinom dostave podataka.

7.4 Informacije koje se posebno pružaju prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom

Član 32.

Banka prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom je dužna da utvrdi odgovarajući način vrednovanja i poređenja, u smislu značajne referentne veličine, zasnovan na investicionim ciljevima klijenta i vrstama finansijskih instrumenata koji čine portfolio klijenta, što će klijentu omogućiti procenu prinosa i efikasnosti Banke.

Banka prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom je dužna da klijenta upozna i sa:

- 1) načinom i učestalošću vrednovanja finansijskih instrumenata u portfoliju klijenta;
- 2) pojedinostima o svakom prenosu upravljanja na diskrecionoj osnovi svim finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima iz portfolija klijenta ili delom njih;
- 3) svakom referentnom veličinom sa kojom će se prinos portfolija klijenta porediti;
- 4) vrstama finansijskih instrumenata koji mogu biti uključeni u portfolio klijenta i vrstama transakcija koje se mogu sa njima izvršiti, uključujući sva ograničenja;
- 5) ciljevima upravljanja portfoliom, stepenom rizika koji proizlazi iz diskrecione odluke o upravljanju portfoliom, kao i svim ograničenjima u vezi sa tim diskrecionim odlukama.

Banka internim aktima posebno definiše procedure na osnovu kojih se pružaju usluge upravljanja portfoliom.

7.5 Informacije o finansijskim instrumentima

Član 33.

Banka svojim klijentima ili potencijalnim klijentima dostavlja blagovremeno pre pružanja Usluga, uopšteni opis prirode finansijskih instrumenata i njihovih rizika uzimajući u obzir, posebno kategorizaciju klijenta kao malog investitora, profesionalnog investitora ili određenog profesionalnog investitora. Taj opis objašnjava prirodu specifične vrste predmetnog instrumenta, funkcionisanje i uspešnost finansijskog instrumenta u različitim tržišnim uslovima, uključujući i pozitivne i negativne uslove, kao i rizike koji su posebni za tu specifičnu vrstu instrumenta, sa dovoljno pojedinosti kako bi se klijentu omogućilo da donese informisane odluke o ulaganju.

Opis rizika iz stava 1. ovog člana uključuje, uzimajući u obzir pojedinačnu vrstu finansijskog instrumenta, status i nivo znanja klijenta, koji po pravilu, sadrži:

- 1) rizike povezane sa određenom vrstom finansijskog instrumenta, uključujući pojašnjenje finansijskog leveridža i njegovih efekata, kao i rizika gubitka cele investicije uključujući rizike povezane sa insolventnošću izdavaoca ili povezanim događajima, na primer rizikom solventnosti;
- 2) volatilitnost cene finansijskog instrumenta, kao i svako ograničenje na postojećim tržištima za takve instrumente;
- 3) objašnjenje da bi transakcija takvim instrumentom, pored troškova sticanja samog instrumenta, mogla da uključuje i dodatne finansijske i druge obaveze, uključujući i potencijalne obaveze;
- 4) svaki uslov koji proizlazi iz zajma na osnovu kojeg je instrument kupljen ili slične obaveze primenljive na pojedinu vrstu instrumenta (sve marginske zahteve ili slične obaveze koje se primenjuju na instrumente navedene vrste).

Banka je dužna da, prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- 1) koji je predmet javne ponude koja je u toku i za koji je izdat prospekt – klijenta malog investitora i potencijalnog malog investitora upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan blagovremeno pre pružanja investicionih ili dodatnih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima;
- 2) koji uključuje jemstvo trećeg lica ili kapitalnu zaštitu – klijentu i potencijalnom klijentu pruži dovoljno podataka o oblasti primene i vrsti takvog jemstva ili kapitalne zaštite. Kada jemstvo pruža treće lice, informacije o jemstvu moraju obuhvatati dovoljno podataka o jemcu i jemstvu kako bi se omogućilo klijentu ili potencijalnom klijentu da izvrši objektivnu procenu jemstva;
- 3) koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga – klijentu i potencijalnom klijentu pruži odgovarajući opis pravne prirode finansijskog instrumenta, pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i načina na koji međusobni uticaj komponenti utiče na rizike ulaganja.

7.6 Informacije u vezi sa zaštitom finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta

Član 34.

Banka je ovlašćena da pruža dodatne usluge i aktivnosti u vezi držanja i čuvanja finansijskih instrumenata i novčanih sredstva klijenta, a po tom osnovu u obavezi je da postupa i klijentu pruži sledeće informacije:

- 1) da se novčana sredstva ili finansijski instrumenti mogu držati kod trećeg lica u ime Banke, kao i o obavezama Banke u vezi sa postupanjem ili propustima trećeg lica, kao i o posledicama po klijenta u slučaju nesolventnosti trećeg lica;
- 2) kada treće lice vodi finansijske instrumente na zbirnom računu, kao i upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze;

- 3) da finansijske instrumente klijenta koje drži treće lice nije moguće razlikovati od vlastitih finansijskih instrumenata navedenog trećeg lica ili Banke, kada je to slučaj, uz isticanje upozorenja o rizicima koji iz toga proizlaze;
- 4) obaveštenje u slučaju kada računi koji sadrže finansijske instrumente ili novčana sredstva klijenta ili potencijalnog klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva strane države, te naznačiti da se prava klijenta ili potencijalnog klijenta u vezi sa navedenim finansijskim instrumentima ili sredstvima mogu shodno tome razlikovati;
- 5) obaveštenje o postojanju i uslovima eventualnog prava na otkup, založnog prava ili prava prebijanja koje Banka ili Depozitar ima ili bi mogao da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenta;
- 6) pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Banka drži za račun malog investitora ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Banka je dužna da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, malom investitoru pisanim putem dostavi jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Banke u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu, kao i o rizicima koje oni uključuju.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, profesionalnom investitoru pruži informacije propisane stavom 1. tačke 5) i 6) ovog člana.

7.7 Podaci o troškovima i naknadama

Član 35.

Banka klijentima pruža informacije o svim troškovima i naknadama i pri tome je dužna da ispuni zahteve iz člana 179. stavovi 2. i 3. Zakona i iz stavova 2-10 ovog člana.

Banka prilikom pružanja Usluga profesionalnim investitorima ima pravo da sa tim klijentima dogovori ograničenu primenu detaljnih zahteva o troškovima i naknadama, osim kada se pružaju usluge investicionog savetovanja, upravljanja portfoliom ili u vezi sa ugrađenim izvedenim finansijskim instrumentima kada se iskazuju svi troškovi i naknade.

Za prethodnu i naknadnu objavu informacija o troškovima i naknadama klijentima, Banke moraju dodati sledeće:

- 1) sve troškove i povezane naknade koje Banka ili druge strane, ako je klijent upućen takvim drugim stranama, uračunavaju za investicionu uslugu ili investicione usluge i/ili dodatne usluge koje pružaju klijentu; i
- 2) sve troškove i povezane naknade koji su povezani s proizvodnjom finansijskih instrumenata i njihovim upravljanjem.

Kada je bilo koji deo ukupnih troškova i naknada potrebno platiti ili kad on predstavlja iznos u stranoj valuti, Banka dostavlja naznaku takve valute, kao i važeće kurseve za konverziju i troškove. Banka obaveštava i o načinima plaćanja ili drugim načinima ispunjavanja obaveza.

Banka ima obavezu blagovremenog pružanja potpune „*ex ante*“ objave informacija o agregiranim troškovima i naknadama povezanim sa finansijskim instrumentom i pruženom investicionom uslugom i aktivnosti ili dodatnom uslugom u sledećim situacijama:

- 1) ako klijentima preporučuje ili prodaje finansijske instrumente; ili
- 2) ako se za bilo koju investicionu uslugu zahteva da klijentima dostavi dokument s ključnim informacijama za investitore u otvorenom investicionom fondu s javnom ponudom ili dokument s ključnim informacijama za pakete investicionih proizvoda za male investitore.

Kada Banka klijentu ne preporučuje i ne prodaje finansijski instrument ili nije obavezna da klijentu dostavi dokument s ključnim informacijama u skladu s relevantnim zakonodavstvom, svoje klijente obaveštava o svim troškovima i naknadama koji se odnose na pruženu Uslugu, uključujući i informacije o troškovima i naknadama koje pruža drugo investiciono društvo ili kreditna institucija i sve povezane naknade trećih strana nastale prilikom pružanja Usluge.

Banke pri izračunavanju troškova i naknada na „*ex ante*“ osnovi upotrebljavaju stvarno nastale troškove kao zamenu za očekivane troškove i naknade. Ako stvarni troškovi nisu dostupni, Banka izrađuje razumnu procenu tih troškova i u obavezi je da preispituje ranije pretpostavke na osnovu kasnijih iskustva, te ih prema potrebi prilagođavaju.

Banka naknadno dostavlja godišnje informacije o svim troškovima i naknadama povezanim s finansijskim instrumentima i sa Uslugama ako su preporučila ili prodavala finansijske instrumente ili ako su klijentu dostavila dokument s ključnim informacijama i ako imaju ili su imala kontinuirani odnos s klijentom tokom godine. Takve informacije temelje se na nastalim troškovima i dostavljaju se na personalizovanoj osnovi. Banka će agregirane informacije o troškovima i naknadama investicionih usluga i finansijskih instrumenata dostavljati zajedno sa postojećim redovnim izveštajima upućenim klijentu.

Pri pružanju investicionih usluga, Banka svojim klijentima dostavlja prikaz kumulativnog efekta troškova na prinos, koji ispunjava sledeće zahteve:

- 1) iz prikaza je vidljiv efekat ukupnih troškova i naknada na povraćaj ulaganja;
- 2) prikaz pokazuje sva očekivana povećanja ili fluktuacije troškova; i
- 3) u prikazu je priložen opis stavki.

7.8 Informacije o investicionom savetovanju

Član 36.

Banka na jasan i sažet način pruža informaciju da li se investiciono savetovanje smatra nezavisnim ili nesamostalnim, kao i prirodu ograničenja koja se primenjuju, uključujući zabranu dodatnih podsticaja kada se investicione usluge pružaju na nesamostalnoj osnovi.

Ako se savetovanje ponudi ili pruži istom klijentu na nezavisnoj i na nesamostalnoj osnovi, Banka klijentu prikazuje područje primene obe usluge kako bi investitori mogli razumeti koje su razlike prilikom pružanja usluge. U komunikaciji s klijentima Banka ne sme neopravdano isticati svoje usluge nezavisnog savetnika u poređenju s investicionim uslugama na nesamostalnoj osnovi.

Kada Banka pruža uslugu investicionog savetovanja, na nezavisnoj ili na nesamostalnoj osnovi, klijentu predstavlja raspon finansijskih instrumenata koji se mogu preporučiti, uključujući i svoj odnos s izdavaocima ili pružaocima instrumenata.

Banka klijentu dostavlja opis vrsta razmatranih finansijskih instrumenata, raspona finansijskih instrumenata i pružalaca analiziranih za svaku vrstu instrumenta prema području primene usluge i kada se pruža nezavisno savetovanje, način na koji pružena usluga ispunjava uslove za pružanje investicionog savetovanja na nezavisnoj osnovi i faktore koji su uzeti u obzir u postupku odabira koji je Banka koristila za preporuku finansijskih instrumenata, kao što su rizici, troškovi i složenost finansijskih instrumenata.

Kada raspon finansijskih instrumenata, koji je procenila Banka prilikom pružanja usluge investicionog savetovanja na nezavisnoj osnovi u skladu sa članom 179. stav 6. Zakona, uključuje finansijske instrumente:

- same Banke, ili
- koje su izdali ili pružili subjekti koji su usko povezani sa Bankom, ili
- koje su izdali ili pružili subjekti koji imaju bilo kakav bliski pravni ili ekonomski odnos sa Bankom,

- drugih izdavaoca ili pružaoca koji nisu povezani i nemaju poslovni odnos sa Bankom.

Banka razlikuje, za svaku vrstu finansijskog instrumenta, raspon finansijskih instrumenata koje su izdali ili pružili subjekti koji ni na koji način nisu povezani sa Bankom.

Banka nakon izvršene periodične procene primerenosti dostavljenih preporuka objavljuje sve sledeće informacije:

- 1) učestalost i srazmer periodične procene primerenosti i zavisno od slučaja, uslove koji podstiču procenu;
- 2) meru u kojoj će prethodno prikupljene informacije biti podložne ponovnoj proceni; i
- 3) način na koji će se klijent obavestiti o ažuriranoj preporuci.

7.9 Nezavisno investiciono savetovanje

Član 37.

Kada Banka pruža usluge nezavisnog investicionog savetovanja definiše i sprovodi postupak odabira, kako bi procenila i uporedila dovoljan raspon finansijskih instrumenata dostupnih na tržištu, odabir uključuje sledeće elemente:

- 1) broj i raznolikost razmatranih finansijskih instrumenata srazmerni su obimu usluga investicionog savetovanja koje nudi nezavisni investicioni savetnik;
- 2) broj i raznolikost razmatranih finansijskih instrumenata primereno predstavljaju raspoložive finansijske instrumente na tržištu;
- 3) količina finansijskih instrumenata koje je izdala Banka ili subjekti koji su usko povezani sa Bankom je srazmerna ukupnom iznosu razmatranih finansijskih instrumenata; i
- 4) kriterijumi za odabir različitih finansijskih instrumenata moraju uključivati sve relevantne aspekte kao što su rizici, troškovi i složenost, kao i karakteristike klijenata, te se njima mora osigurati nepristrasan odabir instrumenata koji se mogu preporučiti.

Zahtevi koje Banka ispunjava prilikom pružanja usluga nezavisnog investicionog savetovanja koje je usmereno na određene kategorije ili specifičan raspon finansijskih instrumenata su sledeći:

- 1) Banka se na tržištu predstavlja tako da privuče isključivo klijente koji daju prednost tim kategorijama ili rasponu finansijskih instrumenata;
- 2) Banka od klijenata zahteva da navedu da su zainteresovani isključivo za ulaganje u specifičnu kategoriju ili raspon finansijskih instrumenata; i
- 3) pre pružanja usluge, Banka mora osigurati da je njena usluga primerena za svakog novog klijenta na način da njen poslovni model odgovara potrebama i ciljevima klijenta, te da je raspon finansijskih instrumenata primeren klijentu.

Prilikom pružanja usluga nezavisnog investicionog savetovanja i investicionog savetovanja na nesamostalnoj osnovi, Banka ispunjava sledeće obaveze:

- 1) blagovremeno pre pružanja usluge svoje klijente na trajnom nosaču podataka obaveštava o tome da li se pruža savetovanje na nezavisnoj ili na nesamostalnoj osnovi;
- 2) predstavlja se kao nezavisna samo za usluge za koje pruža nezavisno investiciono savetovanje;
- 3) poseduje uspostavljene primerene organizacione zahteve i kontrole kako bi osigurala da su obe vrste savetodavnih usluga i savetnika jasno razdvojene i da se klijenti verovatno neće zbuniti u pogledu vrste usluge koju primaju, te da im se pruži vrsta savetovanja koja je za njih primerena. Banka ne dopušta jednom investicionom savetniku da pruža usluge i nezavisnog i nesamostalnog savetovanja.

7.10 Informacije o pokazateljima, prinosima i porezima

Član 38.

Banka upućuje dozvoljene informacije koje sadrže pokazatelje ranijih rezultata finansijskog instrumenta, finansijskog indeksa ili usluge, samo u slučajevima:

- 1) pokazatelji ranijih rezultata finansijskog instrumenta, finansijskog indeksa ili usluge nisu najznačajniji element takve komunikacije;
- 2) informacije uključuju rezultate za prethodnih pet godina ili za ceo period u kojem je finansijski instrument bio dostupan, podatke o tome kada je počelo objavljivanje finansijskog indeksa, a investiciona usluga bila pružana (u slučaju da instrument, indeks ili usluga postoje kraće vreme). Podaci mogu da uključuju i duži period, ali u svim navedenim slučajevima rezultat mora biti zasnovan na periodu od 12 meseci;
- 3) kada su jasno naznačeni referentni period i izvor informacija;
- 4) informacije sadrže jasno upozorenje da raniji rezultati nisu pouzdani pokazatelji budućih rezultata;
- 5) u situaciji kada se rezultat oslanja na podatke denominovane u stranoj valuti, valuta je jasno iskazana, zajedno sa upozorenjem da rezultat može biti drugačiji usled promena deviznog kursa;
- 6) kada je objavljen uticaj provizija, naknada ili drugih troškova, kada je rezultat zasnovan na bruto principu.

Član 39.

Kada Banka upućuje informacije o budućem rezultatu, u obavezi je da vodi računa da:

- 1) informacije su zasnovane na opravdanim pretpostavkama i činjenicama;
- 2) u slučaju da je rezultat zasnovan na bruto principu, iskazan je uticaj provizija, naknada ili drugih troškova;
- 3) informacije se temelje na scenarijima o prinosima u različitim tržišnim uslovima (negativni i pozitivni scenariji) i odražavaju prirodu i rizike specifičnih vrsta instrumenata uključenih u analizu;
- 4) sadrže jasno upozorenje da informacija o budućem rezultatu nije pouzdani pokazatelj budućeg rezultata.

Član 40.

Kada se informacije koje se upućuju klijentima i potencijalnim klijentima odnose na poseban poreski tretman, u smislu propisa kojima se uređuju porezi, Banka je dužna da jasno istakne da isti zavisi od pojedinačnog slučaja svakog klijenta, kao i da postoji mogućnost budućih promena.

Član 41.

Banka obaveštava nove i postojeće klijente da je, prema uslovima propisanim Zakonom, izvršila ponovnu kategorizaciju klijenata na male investitore, profesionalne investitore ili određene profesionalne investitore u skladu s Zakonom.

Banka takođe obaveštava klijente na trajnom nosaču podataka o svakom pravu klijenta da zatraži drugačiju kategorizaciju i o svim ograničenjima u vezi s nivoom zaštite klijenta koje bi drugačija kategorizacija podrazumevala.

Banka može, na vlastitu inicijativu ili na zahtev klijenta, postupati sa tim klijentom na jedan od sledećih načina:

- 1) kao s profesionalnim ili malim investitorom ako bi se taj klijent mogao inače klasifikovati kao određeni profesionalni investitor na osnovu člana 194. Zakona;
- 2) kao s malim investitorom ako se taj klijent smatra profesionalnim investitorom na osnovu člana 192. Zakona.

7.11 Opšti zahtevi u vezi s informisanjem klijenata

Član 42.

Banka blagovremeno dostavlja klijentu ili potencijalnom klijentu, pre nego što se takav klijent obaveže bilo kakvim ugovorom o pružanju Usluga ili pre pružanja takvih Usluga, sledeće informacije:

- 1) uslove bilo kog takvog ugovora;
- 2) relevantne informacije koje se odnose na taj ugovor ili na te Usluge.

Banka, blagovremeno pre pružanja Usluga klijentima ili potencijalnim klijentima, dostavlja informacije koje se u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije i ovim Pravilima poslovanja dostavljaju klijentu na trajnom nosaču podataka ili putem internet stranice.

Banka blagovremeno obaveštava klijenta o bilo kojoj bitnoj promeni informacija dostavljenih klijentu, a koje su relevantne za Uslugu koju Banka pruža tom klijentu na način koji je ugovoren sa klijentom.

Banka obezbeđuje da su informacije sadržane u marketinškim sadržajima dosledne sa svim informacijama koje Banka dostavlja klijentima tokom pružanja Usluga.

Marketinški sadržaj koji sadrži ponudu ili poziv i navodi način odgovora ili uključuje obrazac na kojem se može dati odgovor, uvek uključuje informacije u skladu sa podzakonskim aktima Komisije, a koje su relevantne za navedenu ponudu ili poziv:

- 1) ponuda za zaključenje ugovora u vezi finansijskog instrumenta ili u vezi Usluga, s bilo kojim licem koje odgovori na marketinški sadržaj;
- 2) poziv bilo kom licu koje odgovara na marketinški sadržaj da dâ ponudu za zaključenje ugovora u vezi finansijskog instrumenta ili Usluga.

Obaveza Banke iz stava 1. ovog člana ne primenjuje se ako se za odgovor na ponudu ili poziv iz marketinškog sadržaja, potencijalni klijent mora uputiti na neki drugi dokument ili dokumente koji sami ili u kombinaciji sadrže te informacije.

8. OCENA PRIMERENOSTI I PODOBNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA, ODNOSNO USLUGA KOJE BANKA PRUŽA KLIJENTIMA

8.1 Procena primerenosti i izveštaji o primerenosti („suitability“)

Član 43.

Banka postupa nedvosmisleno i jasno kada je reč o njoj odgovornosti u postupku procene primerenosti investicionih usluga ili finansijskih instrumenata. Pri proceni primerenosti Banka klijente ili potencijalne klijente jasno i jednostavno obaveštava o tome da se primerenost procenjuje kako bi Banka bila u mogućnosti da postupa u najboljem interesu klijenta.

Ako se usluge investicionog savetovanja ili upravljanja portfoliom u celosti ili delimično pružaju putem automatskog ili poluautomatskog sistema, odgovornost za implementaciju procene primerenosti je na Banci i ne smanjuje se upotrebom elektronskog sistema za donošenje lične preporuke ili odluke o trgovanju.

Banka određuje obim informacija koje se prikupljaju od klijenata s obzirom na sva svojstva usluga investicionog savetovanja ili upravljanja portfoliom koje se tim klijentima pružaju. Banka od postojećih ili potencijalnih klijenata prikuplja sve informacije koje su potrebne za razumevanje bitnih činjenica o klijentu i stvaranje razumne osnove za utvrđivanje, uzimajući u obzir prirodu i obim pružene usluge, da specifična transakcija koja bi se preporučila ili sproveda tokom pružanja usluge upravljanja portfoliom ispunjava sledeće kriterijume:

- 1) ispunjava investicione ciljeve navedenog klijenta, uključujući klijentovu toleranciju na rizik;
- 2) takva je da je klijent finansijski sposoban da podnese sve povezane rizike ulaganja koji su u skladu s njegovim investicionim ciljevima;
- 3) takva je da klijent ima iskustvo i znanje potrebno za razumevanje rizika povezanih s transakcijom ili s upravljanjem njegovim portfoliom.

Kada Banka pruža investicionu uslugu profesionalnom investitoru, Banka ima pravo da pretpostavi da u vezi sa proizvodima, transakcijama i uslugama za koje je tako klasifikovan, klijent ima potreban nivo iskustva i znanja.

Kada se ta investiciona usluga sastoji od pružanja investicionog savetovanja profesionalnom investitoru, koji je obuhvaćen članom 192. Zakona, Banka ima pravo da pretpostavi da je klijent finansijski sposoban da podnese sve povezane rizike ulaganja u skladu s njegovim investicionim ciljevima.

Informacije u vezi sa finansijskom situacijom klijenta ili potencijalnog klijenta moraju uključivati, zavisno od slučaja, informacije o izvoru i visini njegovog redovnog prihoda, njegovoj imovini, uključujući likvidnu imovinu, ulaganjima i nekretninama i njegovim redovnim finansijskim obavezama.

Informacije u vezi s investicionim ciljevima klijenta ili potencijalnog klijenta moraju uključivati, zavisno od slučaja, informacije o vremenskom periodu tokom kojeg klijent želi zadržati ulaganje, njegovoj spremnosti na preuzimanje rizika, njegovom profilu rizičnosti i svrsi ulaganja.

Ako je klijent pravno lice ili grupa od najmanje dva fizička lica ili ako drugo fizičko lice zastupa jedno ili više fizičkih lica, Banka uspostavlja i sprovodi pisanu politiku kojom se definiše ko podleže proceni primerenosti, kao i način na koji će se ona sprovoditi u praksi, uključujući lica od kojih će prikupiti informacije o znanju i iskustvu, finansijskom stanju i investicionim ciljevima.

Ako fizičko lice zastupa drugo fizičko lice ili pravno lice, koje je zatražilo da se s njim postupa kao sa profesionalnim klijentom u skladu sa članom 193. Zakona, za procenu primerenosti uzima se u obzir finansijsko stanje i investicione ciljeve zastupanog lica – klijenta. Znanje i iskustvo se procenjuju u odnosu na zastupnika, odnosno lica koja je ovlašćeno da vrši finansijske transakcije u ime klijenta.

Banka preduzima razumne mere kako bi osigurala pouzdanost prikupljenih informacija o svojim klijentima ili potencijalnim klijentima. Te mere uključuju, ali nisu ograničene na sledeće:

- 1) Banka obezbeđuje da su klijenti svesni važnosti dostavljanja tačnih i ažuriranih informacija;
- 2) Banka obezbeđuje da su svi alati, kao što su alati za profilisanje kod procene rizika ili alati za procenu znanja i iskustva klijenta, koji se koriste u postupku procene primerenosti, svrsishodni i prikladno osmišljeni za upotrebu na klijentima, te da su sva ograničenja utvrđena i primereno ublažena tokom postupka procene primerenosti;
- 3) Banka obezbeđuje da su pitanja iz postupka lako razumljiva klijentima i da se njima može tačno shvatiti koji su ciljevi i potrebe klijenta i informacije potrebne za implementaciju procene primerenosti; i

- 4) prema potrebi Banka preduzima mere za osiguranje doslednosti informacija o klijentu, na primer proveravanjem ima li očigledno netačnih podataka u informacijama koje su dostavili klijenti.

Prilikom pružanja usluge davanja investicionog saveta ili usluge upravljanja portfolijima, Banka je dužna da prikupi potrebne informacije o znanju i iskustvu klijenta ili potencijalnog klijenta, u investicionoj oblasti relevantnoj za određenu vrstu proizvoda ili usluge, o njegovoj finansijskoj situaciji koja uključuje i sposobnost tog klijenta da pokrije gubitke, kao i investicionim ciljevima klijenta i njegovoj toleranciji na rizik, kako bi Banka bila u stanju da klijentu ili potencijalnom klijentu, preporuči određenu investicionu uslugu ili finansijski instrument koji je za njega primeren i u skladu sa njegovom tolerancijom na rizik i sposobnošću da pokrije gubitke. Kada pri pružanju investicionih usluga, investicionog savetovanja ili upravljanja portfoliom, Banka ne prikupi ove informacije ne sme preporučiti klijentu ili potencijalnom klijentu investicione usluge ili finansijske instrumente.

Banka poseduje definisane mehanizme uz pomoć kojih je u stanju da dokaže da ima uspostavljene primerene procedure, postupke i druge interne akte kako bi osigurala da bude razumljiva priroda i svojstva, troškovi i rizici, investicionih usluga i finansijskih instrumenata koje biraju za svoje klijente i da procene, uzimajući u obzir trošak i složenost, odgovaraju istovetnim investicionim uslugama ili finansijskim instrumentima i profilu klijenta.

Pri pružanju investicione usluge investicionog savetovanja ili upravljanja portfoliom, Banka ne preporučuje i ne odlučuje se na trgovanje ako ni jedna usluga ili instrument nisu primereni klijentu.

Pri pružanju usluga investicionog savetovanja ili upravljanja portfoliom koje uključuju zamenu ulaganja prodajom instrumenta i kupovinom drugog, ili korišćenjem prava izmene u pogledu postojećeg instrumenta, Banka prikuplja potrebne informacije o klijentovim postojećim ulaganjima i preporučenim novim ulaganjima, te analiziraju troškove i koristi zamene, tako da mogu razumno dokazati da su koristi zamene veće od troškova.

Pri pružanju investicionog savetovanja, Banka malom investitoru dostavlja izveštaj u kojem se sažeto navode pruženi saveti i objašnjava zašto je preporuka primerena malom investitoru, uključujući način na koji se njome ostvaruju ciljevi i lične okolnosti klijenta, s obzirom na zatraženo trajanje ulaganja, klijentovo znanje i iskustvo i klijentov stav prema riziku i sposobnost da podnosi gubitke.

Banka u izveštaj o primerenosti uključuje i informacije o tome da li je verovatno da će za preporučene usluge ili instrumente mali investitor morati da zatraži redovno preispitivanje njihovih mehanizama, te klijentu skreću pažnju na takve informacije.

Ako Banka pruža uslugu koja uključuje periodične procene primerenosti i izveštaje, izveštaji sastavljeni nakon uspostavljanja početne usluge, mogu obuhvatati samo izmene uključenih usluga ili instrumenata i/ili okolnosti klijenta, i u njima se ne moraju ponavljati sve pojedinosti iz prvog izveštaja.

Banka nakon izvršene periodične procene primerenosti, preispituje primerenost datih preporuka najmanje jednom godišnje u cilju poboljšanja usluge. Učestalost te procene povećava se zavisno od profila rizičnosti klijenta i vrsti preporučenog finansijskog instrumenta.

8.2 Zajedničke odredbe za procenu primerenosti („suitability“) i podobnosti („appropriateness“)

Član 44.

Banka osigurava da informacija u vezi sa znanjem i iskustvom klijenta ili potencijalnog klijenta u oblasti ulaganja, u meri u kojoj je to primereno s obzirom na prirodu klijenta, prirodu i obim usluge koja će se pružati, vrstu predviđenog proizvoda ili transakcije, uključujući njihovu složenost i povezane rizike, mora da sadrži:

- 1) vrstu usluga, transakcija i finansijskih instrumenata koji su poznati klijentu, odnosno potencijalnom klijentu;
- 2) prirodu, obim i učestalost transakcija klijenta, odnosno potencijalnog klijenta sa finansijskim instrumentima i period u kojem su one izvršene;
- 3) zvanje i trenutno zanimanje ili relevantnu prethodnu profesiju klijenta ili potencijalnog klijenta.

Banka ne sme odvrćati klijenta ili potencijalnog klijenta od dostavljanja informacija. Banka ima pravo da se osloni na informacije koje su joj dostavili klijenti ili potencijalni klijenti, osim ako je svesna ili treba da bude svesna da su te informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

8.3 Procena podobnosti i povezane obaveze vođenja evidencije

Član 45.

Banka utvrđuje da li klijent ima potrebno iskustvo i znanje kako bi razumeo rizike povezane sa ponuđenim ili zatraženim proizvodom ili investicionom uslugom kada procenjuje da li je investiciona usluga podobna za klijenta.

Banka može pretpostaviti da profesionalni investitor ima iskustvo i znanje potrebno za razumevanje rizika koji su povezani sa onom investicionom uslugom ili transakcijom ili vrstom transakcija ili proizvoda, za koje je klijent klasifikovan kao profesionalni investitor.

Banka vodi evidenciju o sprovedenim procenama podobnosti koja uključuje sledeće:

- 1) rezultat procene podobnosti;
- 2) sva upozorenja koja su data klijentu, ako su investiciona usluga ili proizvod procenjeni kao potencijalno nepodobni za klijenta, da li je klijent zatražio izvršenje transakcije uprkos upozorenju i kada je primenjivo, da li je Banka prihvatila zahtev klijenta da se transakcija izvrši;
- 3) sva upozorenja koja su data klijentu ako klijent nije dostavio dovoljno informacija kako bi Banka mogla da izvrši procenu podobnosti, kao i da li je klijent zatražio izvršenje transakcije uprkos upozorenju, odnosno da li je Banka prihvatila zahtev klijenta da se transakcija izvrši.

8.4 Pružanje usluga u slučaju nekompleksnih instrumenata

Član 46.

Finansijski instrument koji nije izričito naveden u članu 180. stav 7. tačka 1) Zakona smatra se nekompleksnim instrumentom i ispunjava sledeće kriterijume:

- 1) nije obuhvaćen članom 2. stav 1. tačka 55) podtačka (3) Zakona ili članom 2. stav 1. tačka 19) podtačke (4)-(11) Zakona;
- 2) postoje učestale mogućnosti da se taj finansijski instrument proda, otkupi ili na drugi način realizuje po cenama koje su javno dostupne učesnicima na tržištu i koje su ili tržišne cene ili cene dostupne ili potvrđene putem sistema vrednovanja koji je nezavisan od izdavaoca;
- 3) ne uključuju nikakvu stvarnu ili potencijalnu obavezu za klijenta koja premašuje trošak sticanja instrumenta;
- 4) ne sadrži klauzulu, uslov ili mehanizam za aktivaciju koji bi mogli da temeljno izmene prirodu ili rizik ulaganja ili profila isplate, kao što su ulaganja koja sadrže pravo da se instrument pretvori u drugo ulaganje;
- 5) ne uključuje eksplicitne ili implicitne izlazne naknade čiji je efekat takav da ulaganje postaje nelikvidno iako tehnički postoje učestale mogućnosti da se on proda, otkupi ili na drugi način realizuje;

- 6) primereno celovite informacije o njegovim karakteristikama javno su dostupne i verovatno je da će biti odmah shvaćene i takve su da omogućuju prosečnom malom investitoru da donese informisanu odluku o tome hoće li sklopiti transakciju sa navedenim instrumentom ili ne.

8.5 Složeni dužnički instrumenti

Član 47.

Prilikom procene podobnosti i primerenosti pružanja usluge, davanja investicionog saveta ili upravljanja portfoliom u vezi finansijskih instrumenata složenih dužničkih instrumenata iz člana 180. stav 7. tačka 1) podtačke (2) i (3) Zakona, ugrađen izvedeni finansijski instrument se tumači kao deo dužničkog instrumenta koji uzrokuje da se deo novčanog toka ili ukupni novčani tok koji bi inače rezultirao iz instrumenta menja u skladu sa jednom ili više utvrđenih varijabli.

Dužnički instrumenti koji su takve strukture da je klijentu otežano razumevanje rizika, između ostalog, treba da obuhvate bilo koji od sledećih instrumenata:

- 1) Dužnički instrument čiji povraćaj zavisi od rezultata utvrđenog skupa imovine. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente čiji povraćaj ili rezultati zavise od potraživanja na fiksnom ili revolving principu nastalih od imovine u osnovnom skupu.
- 2) Dužnički instrument čiji je povraćaj podređen povraćaju duga prema drugim licima. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da u slučaju neispunjenja ugovornih obaveza izdavaoca, prioritet u pogledu pristupa njegovoj imovini imaju imaoce nadređenog duga u odnosu na imaoce podređenog duga.
- 3) Dužnički instrument u slučaju kojeg izdavalac ima diskreciono pravo da izmeni novčani tok instrumenta. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da očekivani tok prihoda ili otplata glavnice zavisi od varijabli koje utvrđuje izdavalac po vlastitoj diskreciji.
- 4) Dužnički instrument koji nema tačan datum otkupa ili dospeća. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da ne postoji tačan datum dospeća i stoga najčešće ni otplata uložene glavnice.
- 5) Dužnički instrument s neobičnom ili nepoznatom osnovom. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da očekivani tok prihoda ili otplata glavnice zavisi od varijabli koje su prosečnom malom investitoru neobične ili nepoznate.
- 6) Dužnički instrument sa složenim mehanizmima za utvrđivanje ili obračun povraćaja. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da očekivani tok prihoda može često i/ili značajno varirati u različitim periodima trajanja instrumenta zbog ispunjenja određenih unapred utvrđenih graničnih uslova ili zbog isteka određenih vremenskih rokova.
- 7) Dužnički instrument koji je strukturiran na način da ne osigurava otplatu glavnice u celosti. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način ili koji podležu mehanizmu koji, u određenim okolnostima, služi kao okidač delimične otplate (ili izostanka otplate) glavnice.
- 8) Dužnički instrument koji izdaje subjekt posebne namene (SPN) u okolnostima u kojima naziv dužničkog instrumenta ili pravni naziv SPN-a mogu navesti investitore na pogrešan zaključak u pogledu identiteta izdavaoca ili jemca.
- 9) Dužnički instrument sa složenim sastavom jemstva. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente za koje jemstvo daje treća strana i koji su strukturirani na takav način da je investitoru teško tačno proceniti kako sastav jemstva utiče na izloženost ulaganja rizicima.
- 10) Dužnički instrument sa karakteristikama finansijskog leveridža. Ova kategorija uključuje dužničke instrumente koji su strukturirani na takav način da povraćaj ili gubici za investitore mogu višestruko prelaziti početno ulaganje.

8.6 Strukturirani depoziti i ocena klijenta

Član 48.

Strukturirani depozit je depozit u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje depozita, kod kojeg se glavnica u celosti plaća po dospeću, a kamata ili premija se isplaćuje ili podleže riziku u zavisnosti od formule koja uzima u obzir faktore kao što su:

- 1) indeks ili kombinacija indeksa, isključujući depozite sa promenljivom kamatnom stopom čiji je povrat neposredno povezan sa indeksom kamatne stope poput Euribora;
- 2) finansijski instrument ili kombinacija finansijskih instrumenata;
- 3) roba ili kombinacija robe ili druga materijalna ili nematerijalna imovina nezamenjivog karaktera; ili
- 4) devizni kurs ili kombinacija deviznih kurseva.

U skladu sa odredbama člana 180. stav 7. tačka 1. podtačka (5) Zakona, struktura koja klijentu otežava razumevanje rizika povraćaja postoji ako:

- 1) na primljeni povraćaj utiče više varijabli ili
- 2) postoji složen odnos između povraćaja i relevantne varijable ili mehanizma za utvrđivanje ili obračun povraćaja ili
- 3) varijabla uključena u obračun povraćaja neobična je ili nepoznata prosečnom malom investitoru ili
- 4) ugovorom se kreditnoj instituciji daje jednostrano pravo na raskid ugovora pre dospeća.

U skladu sa odredbama člana 180. stav 7. tačka 1. podtačka (5) Zakona, struktura koja klijentu otežava razumevanje troškova prevremenog izlaska iz proizvoda postoji ako trošak raskida depozita nije:

- 1) fiksni iznos;
- 2) fiksni iznos za svaki mesec (ili deo meseca) koji preostaje do dogovorenog dospeća;
- 3) fiksni procenat deponovanog iznosa.

U skladu sa odredbama člana 180. Zakona, kada Banka pruža klijentima one investicione usluge koje se sastoje samo od izvršenja ili prijema i prenosa naloga klijenata sa ili bez dodatnih usluga, izuzev odobravanja kredita ili zajmova iz člana 2. stav 1. tačka 3) Zakona koji se ne sastoje od postojećih kreditnih limita zajmova, tekućih računa i prekoračenja po računima klijenata, nije dužna da zatraži od klijenta ili potencijalnog klijenta, podatke o njegovom znanju i iskustvu u investicionoj oblasti, u pogledu određenog finansijskog instrumenta ili usluge koja se nudi ili traži, kako bi mogla da proceni u kojoj meri su predviđena investiciona usluga ili finansijski instrument podobni za klijenta, ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

1) navedene usluge se odnose na jedan od sledećih finansijskih instrumenata:

- 1) akcije uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili ekvivalentnom tržištu u trećoj državi ili MTP-u, ako se radi o akcijama društava, koje nisu ni akcije u alternativnim investicionim fondovima, ni akcije u koje je ugrađen izveden finansijski instrument;
- 2) obveznice ili drugi oblici sekjuritizovanog duga uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili na ekvivalentnom tržištu treće države ili na MTP-u, izuzev onih u koje je ugrađen izveden finansijski instrument ili koji su strukturirani na način da klijentu otežava razumevanje rizika;
- 3) instrumente tržišta novca, izuzev onih u koje je ugrađen izveden finansijski instrument ili koji su strukturirani na način da klijentu otežava razumevanje rizika;
- 4) akcije ili jedinice u UCITS fondu, isključujući strukturirane UCITS fondove, u skladu sa zakonom koji uređuje otvorene investicione fondove sa javnom ponudom;
- 5) strukturirani depoziti, isključujući one koji su strukturirani na način koji klijentu otežava razumevanje rizika prinosa ili troškova prevremenog izlaska iz proizvoda;
- 6) druge nekompleksne finansijske instrumente, u svrhe ovog stava.

2) usluga je pružena na inicijativu klijenta ili potencijalnog klijenta;

3) klijent ili potencijalni klijent je bio jasno obavešten da, tokom pružanja određene usluge, Banka nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge, te da stoga klijent ne uživa pravo zaštite iz ovih Pravila poslovanja. Ovo upozorenje se može davati u standardizovanoj formi;

4) investiciono društvo ispunjava obaveze iz člana 176. Zakona.

Za svrhe ovog člana, tržište treće države smatra se ekvivalentnim regulisanom tržištu ukoliko Komisija usvoji odluku o ekvivalentnosti kada pravni okvir te treće države ispunjava najmanje sledeće uslove:

- 5) tržišta su predmet dobijanja dozvole i stalnog delotvornog nadzora i primene zakona;
- 6) tržišta imaju jasna i transparenta pravila u vezi sa uključenjem hartija od vrednosti u trgovanje, te se njima trguje na pošten, pravilan i efikasan način, i mogu se slobodno prenositi;
- 7) od izdavalaca hartija od vrednosti se periodično i stalno zahtevaju informacije čime se osigurava visok nivo zaštite investitora; i
- 8) transparentnost i integritet tržišta su obezbeđeni sprečavanjem zloupotreba na tržištu, kao što su insajdersko trgovanje i manipulacije.

9. IZVEŠTAVANJE KLIJENATA

9.1 Obaveza izveštavanja u vezi s izvršavanjem naloga koji ne uključuju upravljanje portfoliom

Član 49.

Banka nakon sprovođenja naloga za račun klijenta, a koji ne uključuje upravljanje portfoliom, u vezi s tim nalogom, postupa na sledeći način:

- 1) bez odlaganja klijentu dostavlja na trajnom nosaču podataka bitne informacije u vezi sa izvršavanjem tog naloga;
- 2) što je pre moguće klijentu dostavlja na trajnom nosaču podataka obaveštenje kojim se potvrđuje izvršenje naloga, a najkasnije prvog radnog dana od izvršenja ili ako Banka prima potvrdu od treće strane, najkasnije prvog radnog dana od prijema potvrde od treće strane.

Stav 1. tačke 1) i 2) ovog člana ne primenjuju se u slučaju kada se nalozi izvršeni za račun klijenata odnose na obveznice kojima se finansiraju ugovori o hipotekarnim kreditima s navedenim klijentima, a u tom se slučaju izveštaj o transakciji dostavlja istovremeno sa uslovima hipotekarnog kredita, ali najkasnije mesec dana od izvršenja naloga.

Banka klijentu na zahtev dostavlja informacije o statusu njegovog naloga.

U slučaju naloga klijenta koji se odnose na udele ili akcije u subjektu za zajednička ulaganja, a koji se izvršavaju povremeno, Banka klijentu dostavlja propisane informacije što je pre moguće, a najmanje jedanput u šest meseci u vezi s navedenim transakcijama.

Član 50.

Obaveštenje iz prethodnog člana 49, stav 1. tačka 2) ovih Pravila poslovanja sadrži informacije propisane podzakonskim aktima Komisije i dostavlja se klijentima na standardizovanom obrascu Banke.

9.2 Izveštavanje klijenata u vezi sa upravljanjem portfoliom

Član 51.

Kada Banka klijentima pruža uslugu upravljanja portfoliom, tim klijentima na trajnom nosaču podataka dostavlja periodični izveštaj o aktivnostima upravljanja portfoliom koje se sprovode za račun tog klijenta, osim ako taj izveštaj dostavlja neko drugo lice.

Periodični izveštaj sadrži korektan i uravnotežen pregled preduzetih aktivnosti i prinosa portfolija tokom izveštajnog perioda, sadrži informacije propisane podzakonskim aktima Komisije i dostavlja se klijentima na standardizovanom obrascu Banke.

Periodični izveštaj se dostavlja svaka tri meseca, osim u sledećim slučajevima:

- 1) kada Banka svojim klijentima osigurava pristup elektronskom sistemu, koji se smatra trajnim nosačem podataka, a u kojem se može pristupiti ažuriranim vrednovanjima portfolija klijenta i u kojem klijent može jednostavno da pristupi informacijama propisanim podzakonskim aktima Komisije i internim aktima Banke, a kada Banka ima dokaz da je klijent barem jedanput tokom relevantnog tromesečja pristupio vrednovanju svog portfolija;
- 2) u slučajevima kad je ugovoreno da se periodični izveštaj mora dostaviti najmanje jedanput u 12 meseci;
- 3) kada ugovor o usluzi upravljanja portfoliom između Banke i klijenta dopušta upravljanje portfoliom korišćenjem finansijskog leveridža, periodični izveštaj mora da se dostavi najmanje jedanput mesečno.

U slučajevima kad se klijent izjasni da želi da prima informacije o izvršenim transakcijama po izvršenju svake pojedinačne transakcije, Banka klijentu bez odlaganja, na trajnom nosaču podataka dostavlja, nakon što lice ovlašćeno za upravljanje portfoliom izvrši transakciju, bitne informacije u vezi sa navedenom transakcijom.

Banka klijentu dostavlja obaveštenje kojim se potvrđuje transakcija najkasnije prvog radnog dana od izvršenja ili ako Banka prima potvrdu od treće strane, najkasnije prvog radnog dana od prijema potvrde od treće strane.

9.3 Obaveze izveštavanja u vezi s određenim profesionalnim investitorima

Član 52.

Obaveštenje koje banka dostavlja malim i profesionalnim investitorima se primenjuje i na određene profesionalne investitore, osim u slučajevima kada je Banka sa određenim profesionalnim investitorom zaključila ugovor kojima se utvrđuje sadržaj i rokovi izveštavanja.

9.4 Dodatne obaveze izveštavanja o upravljanju portfoliom ili transakcijama sa potencijalnim obavezama

Član 53.

Banka prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom izveštava klijenta kada se ukupna vrednost portfolija, izračunata na početku svakog izveštajnog perioda, smanji za 10%, i nakon toga za svakih daljih 10%, najkasnije na kraju radnog dana kada je prag prekoračen ili u slučaju kad se prag prekorači na neradni dan, na kraju sledećeg radnog dana.

Banka koja drži račun malog investitora koji uključuje pozicije u finansijskim instrumentima sa finansijskim leveridžom ili transakcije potencijalnim obavezama, izveštavaju klijenta kada se početna vrednost svakog instrumenta smanji za 10% i nakon toga za svakih daljih 10%. Izveštavanje u skladu sa ovim stavom sprovodi

se za svaki pojedinačni instrument posebno, osim ukoliko je drugačije ugovoreno sa klijentom, te se sprovodi najkasnije na kraju radnog dana kada je prag prekoračen ili u slučaju kad se prag prekorači na neradni dan, na kraju sledećeg radnog dana.

9.5 Izveštaji o finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata

Član 54.

Svakom pojedinačnom klijentu za kojeg Banka drži finansijske instrumente ili novčana sredstva dostavlja najmanje na kvartalnoj osnovi izveštaje na trajnom nosaču podataka o navedenim finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima, osim ako je taj izveštaj dostavljen u nekom drugom periodičnom izveštaju. Banka, po komercijalnoj ceni izveštaj može dostavljati i češće na zahtev klijenta.

Prethodni stav Banka ne primenjuje u vezi sa depozitima koje drži.

Član 55.

Izveštaj o finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata (imovini) sadrži informacije propisane podzakonskim aktima Komisije i dostavlja se klijentima na standardizovanom obrascu Banke.

U slučajevima kada portfolio klijenta uključuje sredstva iz jedne ili više nenamirenih transakcija, izveštaj o finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata (imovini) može da se temelji na datumu trgovanja ili na datumu poravnanja, pod uslovom da se ista osnova dosledno primenjuje na sve takve informacije u izveštaju.

Periodični Izveštaj o finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenata (imovini) ne dostavlja se kada Banka svojim klijentima osigurava pristup elektronskom sistemu koji se smatra trajnim nosačem podataka i u kojem klijent može jednostavno pristupiti ažuriranim izveštajima o finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima klijenta, a Banka ima dokaz da je klijent najmanje jedanput tokom relevantnog tromesečja pristupio tom izveštaju.

Banka klijentima kojima pruža uslugu upravljanja portfoliom, može izveštaj o imovini klijenta uključiti u periodični izveštaj koji dostavlja navedenom klijentu.

9.6 Izveštavanje o odlukama izdavaoca koje mogu uticati na upis prava trećih lica

Član 56.

Banka kao član CRHOV-a za izdavaoca, sa kojim ima zaključen ugovor o obavljanju korporativnih usluga, obezbeđuje jedinstvenu evidenciju akcionara, na osnovu koje se dostavlja dnevni red i poziv za skupštinu akcionara saglasno zakonu kojim se uređuju privredna društva.

Jedinstvena evidencija akcionara, saglasno pravilima poslovanja CRHOV-a, između ostalog, sadrži i podatke o akcijama na kojima je upisano pravo trećih lica, ukoliko su ih zakoniti imaoci založili, i u tom slučaju, i podatke o zalogoprimcu (licu u čiju je korist to pravo upisano).

Kada se na dnevnom redu skupštine nalazi odluka koja za posledicu ima poništenje svih ili određenog broja akcija zbog promene nominalne vrednosti (kada se menja broj izdatih akcija), smanjenja osnovnog kapitala poništenjem akcija u posedu akcionara, statusne promene i drugim slučajevima kada će biti poništene prethodno izdate akcije, Banka je dužna da zalogoprimcu dostavi obaveštenje o:

- 1) datumu održavanja skupštine izdavaoca na kojoj je dnevnim redom predviđeno donošenje odluke kojom će biti poništene akcije na kojima je konstituisano pravo zaloge i rokovima za sprovođenja te odluke,

- 2) ukoliko se predmetnom odlukom vrši istovremeno izdavanje novih akcija, podatke o odnosu zamene postojećih akcija i akcija koje se izdaju (sa preciziranjem broja akcija koje se izdaju, a koji odgovara broju akcija na kojima je upisano određeno pravo).

Kada se na dnevnom redu skupštine nalazi odluka o prinudnom otkupu svih akcija preostalih akcionara društva, Banka kao korporativni agent izdavaoca, je dužna da zalagoprimcu dostavi obaveštenje o:

- 1) datumu održavanja skupštine izdavaoca, na kojoj je dnevnim redom predviđeno donošenje odluke o prinudnom otkupu na osnovu koje će većinski akcionar od preostalih akcionara otkupiti sve preostale akcije tog izdavaoca na način i po postupku predviđenim pravilima poslovanja CRHOV-a,
- 2) rokovima za sprovođenje te odluke.

Banka, kao korporativni agent izdavaoca, uz zahtev za upis promena u CRHOV-u, podnosi i dokaz da je obavestila zajmoprimca o očekivanim promenama na akcijama.

Banka kao korporativni agent shodno primenjuje odredbe ovog člana i kada izdavalac donosi odluku o promeni pravne forme, odnosno kada se pokreće stečajni, odnosno likvidacioni postupak nad izdavaocem.

10. VRSTE NALOGA, POSTUPANJE SA NALOZIMA KLIJENTA, INFORMACIJE O IZVRŠENIM NALOZIMA, NAJPOVOLJNIJE IZVRŠENJE NALOGA, POVERAVANJE IZVRŠENJA NALOGAI VOĐENJE EVIDENCIJA

10.1 POSTUPANJE SA NALOGOM KLIJENTA

10.1.1 Opšta načela

Član 57.

Pri sprovođenju naloga klijenta Banka ispunjava sledeće uslove:

- 1) nalozi izvršeni za račun klijenata se bez odlaganja i ispravno evidentiraju i alociraju;
- 2) nalozi klijenta koji su uporedivi izvršavaju se prema sledu prihvatanja naloga i bez odlaganja, osim ako to onemogućuju karakteristike naloga ili preovlađujući tržišni uslovi ili ako interesi klijenta zahtevaju drugačije postupanje;
- 3) mali investitori se bez odlaganja izveštavaju o svim bitnim poteškoćama koje su relevantne za uredno izvršavanje naloga čim za njih Banka sazna.

U slučaju da nalog sa limitom klijenta u vezi sa akcijama, kao i drugim finansijskim instrumentima, koje su uključene u trgovanje na regulisano tržište ili kojima se trguje na Mestu trgovanja, a koji nije odmah izvršen ili izvršiv prema trenutno preovlađujućem stanju na tržištu, Banka je dužna da preduzme mere za izvršenje naloga u najkraćem roku i odmah objavi nalog sa limitom na način koji će ga učiniti lako dostupnim ostalim učesnicima tržišta, osim ukoliko klijent nije izričito dao drugačija uputstva.

Smatra se da Banka ispunjava ovu obavezu ako prosledi klijentov nalog sa limitom na Mesto trgovanja. Obaveza objavljivanja naloga sa limitom ne primenjuje se na nalog koji je velik po obimu u odnosu na normalnu tržišnu veličinu i za koji je Komisija uklonila obavezu objavljivanja informacija o trenutnim cenama ponude i potražnje.

Banka preduzima sve razumne mere kako bi obezbedila da se svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta, primljeni za namirenje izvršenog naloga, blagovremeno i uredno prenesu na račun odgovarajućeg klijenta.

Banka ne sme zloupotrebiti informacije u vezi s neizvršenim nalogima klijenata i preduzima sve opravdane mere kako bi sprečila da relevantna lica Banke zloupotrebe takve informacije.

Prednost pojedinih uređenih tržišta i multilateralnih trgovačkih platformi utvrđuje se u skladu s politikom izvršavanja naloga Banke, kako bi se osiguralo izvršenje na osnovu tržišnih uslova čim to bude moguće.

10.1.2 Pridruživanje i alokacija naloga

Član 58.

Banka može da izvrši prihvaćeni nalog klijenta ili transakciju za vlastiti račun (*dilerski nalog*) pridruživanjem prihvaćenom nalogu nekog drugog klijenta, samo ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) nije verovatno da će pridruživanje naloga i transakcija štetiti interesima bilo kog klijenta čiji se nalog pridružuje;
- 2) svaki klijent čiji se nalog pridružuje izveštava se i upozorava da mu efekat pridruživanja može štetiti u odnosu na pojedinačni nalog;
- 3) ima efikasne politike za alokaciju naloga kojima se dovoljno precizno predviđa korektna alokacija pridruženih naloga i transakcija, uključujući:
 - način na koji obim i cena navedena u nalogu određuju alokaciju; i
 - postupanje s delimično izvršenim nalogima.

Ako se pridružuje nalog jednom ili više naloga drugih klijenata i taj pridruženi nalog je delimično izvršen, odnosno kada se zbirni nalog, nastao pridruživanjem jednog ili više prihvaćenih naloga klijenata delimično izvrši, Banka je dužna da alocira povezane transakcije u skladu sa vremenom prijema naloga i svojom politikom alokacije naloga.

10.2 NAJPOVOLJNIJE IZVRŠENJE NALOGA

10.2.1 Kriterijumi najpovoljnijeg izvršenja naloga

Član 59.

Pri izvršenju naloga klijenta Banka uzima u obzir sledeće kriterijume za određivanje relativne važnosti faktora koje čine:

- 1) karakteristike klijenta, uključujući kategorizaciju klijenta kao malog ili profesionalnog investitora ili određenog profesionalnog investitora;
- 2) karakteristike naloga klijenta;
- 3) karakteristike finansijskih instrumenata koji su predmet tog naloga;
- 4) karakteristike mesta izvršenja na koja se navedeni nalog može usmeriti.

Mesto izvršenja uključuje uređeno tržište, multilateralnu trgovačku platformu, organizovanu trgovačku platformu, sistematskog internalizatora, organizatora tržišta ili neke druge osiguravače likvidnosti ili subjekt koji u stranoj zemlji obavlja sličnu funkciju kao bilo koji od prethodno navedenih subjekata.

Banka ispunjava svoju obavezu i preduzima sve neophodne mere za postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijenta u meri u kojoj izvršava nalog ili posebno obeležje naloga poštujući posebna uputstva klijenta koja se odnose na nalog ili na posebno obeležje naloga.

Banka ne strukturira i ne računa svoje provizije na način koji bi doveo do nekorektne diskriminacije među mestima izvršenja.

Pri izvršavanju naloga ili donošenju odluke o trgovanju OTC proizvodima uključujući nestandardizovane proizvode, Banka proverava fer vrednost cene predložene klijentu tako što prikuplja tržišne podatke korišćene za procenu cene takvog proizvoda i, prema potrebi, poredi ga sa sličnim ili uporedivim proizvodima.

10.2.2 Dužnost Banke da postupa u najboljem interesu klijenata pri pružanju usluga upravljanja portfoliom, kao i prijemu i prenosu naloga

Član 60.

Prilikom pružanja usluga upravljanja portfoliom, Banka ispunjava obavezu da postupa u najboljem interesu svojih klijenata pri predaji naloga drugim subjektima na izvršenje, što proizlazi iz odluka Banke da trguje finansijskim instrumentima za račun klijenta.

Pri pružanju usluge prijema i prenosa naloga, Banka ispunjava obavezu da postupa u najboljem interesu svojih klijenata pri prenosu naloga klijenta drugim subjektima na izvršenje.

Banka preduzima sve neophodne mere kako bi postigla najpovoljniji mogući ishod za svoje klijente, uzimajući u obzir faktore i kriterijume propisane Zakonom i podzakonskim aktima (član 186. stav 1., kao i člana 43. stav 1. Zakona.)

Banka je dužna da ispuni svoje obaveze izuzev kada postupa po posebnom uputstvu svog klijenta, pri predaji ili prenosu naloga nekom drugom subjektu na izvršenje.

Banka uspostavlja i sprovodi internu politiku koja joj omogućava ispunjenje ovih obaveza. Procedurom i uputstvima se za svaki razred instrumenata utvrđuju subjekti kojima Banka predaje ili prenosi naloge na izvršenje. Utvrđeni subjekti raspolažu merama izvršavanja naloga koje Banci omogućava ispunjenje njenih obaveza kada prenosi ili predaje nalog navedenom subjektu na izvršenje.

Banka svojim klijentima dostavlja informacije o uspostavljenoj politici izvršenja naloga u skladu sa ovim Pravilima poslovanja i podzakonskim aktima Komisije. Banka klijentima dostavlja odgovarajuće informacije o društvu i njegovim uslugama i subjektima odabranima za implementaciju izvršenja koje su objavljene i na internet stranici Banke.

Banka na zahtev klijenta dostavlja svojim klijentima ili potencijalnim klijentima informacije o subjektima kojima su nalozi preneti ili predati na izvršenje.

Banka redovno prati efikasnost uspostavljenih pravila, a posebno prati kvalitet izvršenja od strane subjekata utvrđenih u pravilima i kada je potrebno ispravlja nedostatke.

Banka najmanje jedanput godišnje preispituje uspostavljena pravila i mere. Provera i preispitivanje se sprovode svaki put kada nastupi bitna promena koja utiče na sposobnost Banke da nastavi da postiže najpovoljniji mogući ishod za svoje klijente.

10.3 POLITIKA IZVRŠAVANJA NALOGA

Član 61.

Banka najmanje jedanput godišnje preispituje politiku izvršavanja naloga i svoje mere izvršavanja naloga.

Provera i preispitivanje se sprovodi i svaki put kada nastupi bitna promena, koja utiče na sposobnost Banke da nastavi da trajno postiže najpovoljniji mogući ishod pri izvršenju naloga svojih klijenata korišćenjem mesta izvršenja uključenih u njenu politiku izvršavanja naloga. Banka procenjuje da li je nastala bitna promena i razmatra uvođenje izmena u pogledu relativne važnosti faktora najpovoljnijeg izvršenja u okviru ispunjenja opšteg zahteva o najpovoljnijem izvršenju.

Informacije o politici izvršavanja naloga prilagođavaju se zavisno od razreda finansijskog instrumenta i vrsti pružene usluge.

11. OBJAVA INFORMACIJA O IZVRŠENIM NALOZIMA – O IDENTITETU MESTA IZVRŠENJA I KVALITETU IZVRŠENJA

Član 62.

Banka jednom godišnje objavljuje informacije u vezi s nalozima klijenata koji se izvršavaju na mestima trgovanja ili putem sistematskih internalizatora, organizatora tržišta ili nekih drugih osiguravača likvidnosti ili subjekata koji u stranoj zemlji obavljaju funkciju sličnu funkciji koju obavlja bilo koji od prethodno navedenih subjekata.

Član 63.

Banka objavljuje pet najboljih mesta izvršenja u smislu obima trgovanja i sve ostale informacije propisane Zakonom i podzakonskim aktima KHOV.

12. EVIDENCIJE

12.1 Vođenje evidencije

Član 64.

Banka vodi evidencije o klijentima, pruženim uslugama i naplaćenim naknadama/ troškovima, a naročito:

- 1) evidenciju o zaključenim ugovorima sa klijentima,
- 2) evidenciju o pruženim informacijama klijentima, a naročito o troškovima i naknadama,
- 3) evidenciju o primerenosti i podobnosti,
- 4) evidencije o investicionim savetima, preporukama, investicionom istraživanju, vođenju portfolija, u skladu sa dobijenom dozvolom Komisije,
- 5) evidenciju o nalozima klijenata – Knjiga naloga,
- 6) evidenciju o komunikaciji sa klijentima,
- 7) evidenciju o vođenju novčanih računa klijenata,
- 8) evidenciju o poverenim poslovima,
- 9) evidenciju o marketinškim sadržajima,
- 10) evidenciju ličnih transakcija,
- 11) evidenciju o uočenim aktivnostima koje mogu predstavljati zloupotrebe na tržištu,
- 12) evidenciju pritužbi klijenata i rešavanja po pritužbama.

Banka može uspostaviti i druge evidencije u skladu sa internim aktima.

12.2 Evidencija o zaključenim ugovorima sa klijentima

Član 65.

Evidencija o zaključenim ugovorima sa klijentima sadrži: podatke za identifikaciju klijenta; identifikacioni broj i datum zaključenog ugovora; oznaku usluga koje se mogu pružiti klijentu i druge podatke u skladu sa aktima Komisije i koji su od značaja za izvršenje ugovornih obaveza Banke.

12.3 Evidencija o pruženim informacijama klijentima, a naročito o troškovima i naknadama

Član 66.

Banka vodi evidenciju o tome koje je informacije pružila klijentima ili potencijalnim klijentima u formi evidencije, zapisnika ili na drugi način, iz koje se tačno može utvrditi vreme i obim informacija koje su pružene klijentu ili potencijalnom klijentu u skladu sa Zakonom.

12.4 Evidencija o nalogima klijenata – Knjiga naloga

Član 67.

Banka je dužna da vodi Knjigu naloga u koju se, odmah po prijemu, upisuju nalozi klijenata za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata, uključujući i naloge koji se prenose na izvršenje drugoj kreditnoj instituciji ili investicionom društvu, izmene i opozivi naloga.

Banka je dužna da knjigu naloga vodi u elektronskom obliku, na način i sa sadržajem koji je bliže propisan aktima Komisije.

Knjigu naloga Banka vodi na način kojim se:

- 1) odmah beleži vreme prijema naloga;
- 2) onemogućava naknadna izmena unetih podataka;
- 3) obezbeđuje preglednost i hronologija unetih podataka;
- 4) omogućava dobijanje izveštaja klijenata (po vrsti ugovora, instrumenata, za određeni period i slično).

Nalog klijenta smatra se primljenim upisom u Knjigu naloga Banke.

12.5 Potvrda o prihvatanju, odnosno odbijanju izvršenja naloga klijenta

Član 68.

Banka je dužna da klijentu odmah, a najkasnije sledećeg radnog dana od dana prijema naloga, putem trajnog medija, dostavi obaveštenje o:

- 1) vremenu i mestu prijema naloga, izmene ili opoziva naloga;
- 2) prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja izvršenja.

Obaveštenje o prijemu naloga može biti uručeno klijentu istovremeno sa ispostavljanjem naloga, putem trajnog medija.

12.6 Razlozi za odbijanje izvršenja naloga klijenta

Član 69.

Banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata i da o tome, bez odlaganja, obavesti Komisiju i nadležnu organizacionu jedinicu Banke, ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga:

- 1) bile prekršene odredbe Zakona ili zakona i podzakonskih akata kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
- 2) bilo učinjeno delo kažnjivo po zakonu kao krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

U slučaju odbijanja izvršenja naloga klijenta usled osnovane sumnje u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Banka je dužna da obavesti i Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Prilikom utvrđivanja okolnosti za odbijanje naloga Banka može koristiti sopstvene informacije, odnosno informacije koje dobije od svojih klijenata ili potencijalnih klijenata, osim ukoliko ima saznanja ili bi trebalo da ima saznanja da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

Član 70.

Banka može odbiti izvršenje:

- 1) naloga za kupovinu, ukoliko utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava potrebnih za izmirenje obaveza nastalih po osnovu izvršenja tog naloga;

- 2) naloga za prodaju, ukoliko utvrdi da klijent na računu finansijskih instrumenata nema dovoljno instrumenata potrebnih za izmirenje obaveza nastalih po osnovu izvršenja naloga.

Banka takođe može odbiti izvršenje na zahtev nadležnog regulatornog organa ili po nalogu nadležnog suda.

Banka nije dužna da odbije izvršenje naloga, ukoliko se nalog klijenta, odnosno saldiranje transakcije, može izvršiti:

- 1) od realizovanih, a nesaldiranih transakcija;
- 2) davanjem zajma klijentu od strane Banke, a na osnovu važećih propisa;
- 3) pozajmljivanjem finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima koja uređuju pozajmljivanje finansijskih instrumenata.

12.7 Način čuvanja evidencije

Član 71.

Banka je dužna da evidencije o klijentima, pruženim uslugama i naplaćenim naknadama ili troškovima, čuva najmanje sedam godina na taj način da podaci ovih evidencija po zahtevu Komisije budu dostupni, čitljivi i po hronološkom redosledu.

Evidencija komunikacija o svim uslugama, aktivnostima i transakcijama koje je Banka izvršila (člana 169. stav 1. Zakona), čuva se na mediju koji omogućuje skladištenje informacija, i dostupan je Komisiji za buduće korišćenje u obliku i na način koji ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) Komisija može brzo pristupiti informacijama i rekonstruisati svaku ključnu fazu obrade svake transakcije;
- 2) moguće je jednostavno utvrditi sve ispravke ili druge izmene, kao i sadržaj evidencije pre tih ispravaka ili izmena;
- 3) nije moguća manipulacija ili preinačenje evidencije na bilo koji drugi način;
- 4) dopušteno je informatičko ili bilo koje drugo efikasno korišćenje kada zbog obima i prirode podataka nije moguće jednostavno sprovesti analizu podataka; i
- 5) mere Banke su u skladu sa zahtevima za vođenje evidencije nezavisno o tehnologiji koja se koristi.

Banka čuva u pisanom obliku evidenciju i svih politika i postupaka koje je obavezna da uspostavi u skladu sa odredbama Zakona i drugim relevantnim propisima.

12.8 Vođenje evidencije o transakcijama i odlukama o trgovanju

Član 72.

Banka vodi i čuva i daje na zahtev Komisiji barem evidenciju o pojedinostima, odmah nakon što primi nalog klijenta ili donese odluku o trgovanju, u meri u kojoj se te pojedinosti primenjuju na predmetni nalog ili odluku o trgovanju.

Banka u svom informacionom sistemu vodi jedinstvenu evidenciju o broju primljenih naloga za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata, ceni finansijskih instrumenata, poslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata koje je zaključila, kao i druge evidencije u vezi trgovanja sa finansijskim instrumentima.

Pored zbirnih podataka, Banka vodi i posebne izveštaje prema vrstama finansijskih instrumenata, tržištima, mestu i vrsti prijema naloga i slično.

Banka priprema dnevne, mesečne, periodične, polugodišnje i godišnje izveštaje o poslovanju sa finansijskim instrumentima koje je zaključila na tržištu u zemlji i inostranstvu.

12.9 Vođenje evidencije o pravilima i obavezama Banke i klijenta

Član 73.

Evidencija kojom su utvrđena odgovarajuća prava i obaveze Banke i klijenta na osnovu ugovora o pružanju usluga, ili uslovi po kojima Banka pruža usluge klijentu, čuvaju se najmanje sedam godina nakon prestanka ugovornog odnosa s klijentom.

12.10 Snimanje telefonskih razgovora i elektronske komunikacije

Član 74.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava efikasnu politiku snimanja telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija koja sadrži sledeće elemente:

- 1) identifikaciju telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija, uključujući relevantne interne telefonske razgovore i elektronske komunikacije, koji podležu zahtevima za snimanje u skladu s članom 169. Zakona; i
- 2) utvrđivanje postupaka koje treba poštovati i mere koje treba doneti kako bi se obezbedilo da Banka ispunjava odredbe iz člana 169. stav 1. Zakona ako nastupe izuzetne okolnosti i Banka ne može da snima razgovore/komunikacije na uređajima koje je Banka obezbedila, prihvatila ili dopustila. Dokazi o tim okolnostima moraju se čuvati i biti dostupni Komisiji.

Nadležni Rukovodioci Banke imaju efikasan nadzor i kontrolu nad politikama i postupcima povezanim s snimanjem telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija Banke.

Banka vodi i periodično ažurira evidenciju lica koja imaju uređaje Banke ili uređaje u privatnom vlasništvu čiju je upotrebu Banka odobrila.

Banka obezbeđuju obrazovanje i osposobljavanje zaposlenih u pogledu postupaka kojima se uređuju zahtevi iz člana 169. Zakona.

Kako bi obezbedila praćenje ispunjenja zahteva o snimanju i vođenju evidencije u skladu s članom 169. Zakona, Banka periodično prati evidencije transakcija i naloga koji podležu tim zahtevima, uključujući relevantne razgovore. To praćenje mora da se zasniva na riziku i da bude primereno.

Pre nego što novim i postojećim klijentima pruži investicione usluge i aktivnosti koje se odnose na prijem, prenos i izvršavanje naloga, Banka klijenta izveštava o sledećem:

- 1) razgovori i komunikacije se snimaju; i
- 2) primer zapisa tih razgovora s klijentom i komunikacija s klijentom biće dostupan na zahtev u periodu od sedam godina.

Informacije iz stava 6. ovog člana dostavljaju se na istom jeziku odnosno jezicima koji se upotrebljavaju za pružanje investicionih usluga klijentima.

Banka na trajnom nosaču podataka beleži sve relevantne informacije koje se odnose na razgovore sa klijentom u četiri oka. Zabeležene informacije uključuju najmanje sledeće:

- 1) datum i vreme sastanaka;
- 2) mesto održavanja sastanaka;
- 3) identitet učesnika sastanaka;
- 4) inicijator sastanaka; i
- 5) relevantne informacije o nalogu klijenta uključujući cenu, obim, vrstu naloga i kada se prenosi ili izvršava.

Zapisi se čuvaju na trajnom nosaču podataka, čime se omogućava njihovo ponovno preslušavanje ili umnožavanje, te se moraju čuvati u formatu kojim se onemogućava izmena ili brisanje izvornog zapisa.

Zapisi se čuvaju na mediju na način da su odmah dostupni klijentima na zahtev.

Banka obezbeđuje kvalitet, tačnost i potpunost zapisa svih telefonskih razgovora i elektronskih komunikacija.

Rok za čuvanje zapisa počinje na dan nastanka zapisa.

13. ZAŠTITA IMOVINE KLIJENATA

Član 75.

Finansijski instrumenti i novčana sredstva klijenata ne ulaze u imovinu, stečajnu ili likvidacionu masu Banke, niti mogu biti predmet izvršenja ili prinudne naplate koji se sprovode nad Bankom.

13.1 Evidencija o zaštiti finansijskih instrumenata klijenata i novčanih sredstava klijenata

Član 76.

Radi zaštite prava svojih klijenata, kada Banka drži finansijske instrumente i novčana sredstva klijenata je dužna da:

- (1) evidencije, račune i korespondencije u vezi sa njima:
 - vodi precizno i tačno na način da u svakom trenutku i bez odlaganja može razlikovati i razdvojiti imovinu koju drži za jednog klijenta od imovine koju drži za bilo kojeg drugog klijenta Banke, kao i od svoje vlastite imovine;
 - održava tako da obezbedi njihovu tačnost, a posebno one koje se odnose na finansijske instrumente i novčana sredstva koja drži za klijente, na način da se evidencije i računi mogu upotrebiti za potrebe revizije;
 - redovno usklađuje sa evidencijama i računima trećih lica koja drže imovinu klijenata;
- (2) preduzima potrebne mere kojima se obezbeđuje da se svi finansijski instrumenti klijenata koji su u skladu sa ovim Pravilima poslovanja deponovani kod trećeg lica, odnosno kod Centralnog registra, jasno razlikuju od finansijskih instrumenata koji pripadaju Banci i od finansijskih instrumenata koji pripadaju tom trećem licu, tako da se vode na odvojenim računima u knjigama;
- (3) preduzima potrebne mere kako bi obezbedila da se sva novčana sredstva klijenata deponovana u Banci ili drugoj kreditnoj instituciji koja je član Centralnog registra, drže na računu ili računima koji se razlikuju od računa koji se koriste za držanje sredstava Banke;
- (4) primenjuje mere kojima se operativni rizik od gubitka ili smanjenja imovine klijenata, odnosno prava u vezi sa tom imovinom, svodi na najmanju moguću meru, a koji mogu nastati kao posledica zloupotrebe, prevare, loše administracije, neprimerenog vođenja evidencije ili nemara.

Stav 1. ovog člana se primenjuje i u slučajevima kada Banka sredstva klijenata vodi na zbirnom računu finansijskih instrumenata ili novčanih sredstava.

Banka uspostavlja mehanizme zaštite imovine klijenata u svrhu ispunjavanja ciljeva iz stava 1. ovog člana, posebno kada zbog merodavnog zakonodavstva, uključujući posebno zakonodavstvo koje se odnosi na imovinu ili nesolventnost, Banka ne može poštovati stav 1. ovog člana radi zaštite prava klijenata u svrhu ispunjavanja zakonskog zahteva u pogledu zaštite vlasničkih prava i sprečavanja upotrebe finansijskih instrumenata klijenata za sopstveni račun, osim uz izričitu saglasnost klijenta.

Banka uspostavlja mehanizme zaštite imovine klijenata u svrhu ispunjavanja obaveza iz stava 1. tačke (2) i (3) ukoliko zbog merodavnog zakonodavstva u nadležnosti države u kojoj se drže novčana sredstva ili finansijski instrumenti klijenata, Banka ne može ispuniti te obaveze.

Banka će obavestiti klijente da se oslanjanja na te mehanizme i da nije moguća primena odredbi Zakona i podzakonskih akata.

Pravo na otkup finansijskih instrumenata ili novčanih sredstava klijenta ili založno pravo ili pravo prebivanja nad navedenim instrumentima ili novčanim sredstvima klijenta kojima se omogućuje da treće lice raspolaže finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima klijenta kako bi se naplatili dugovi koji se ne odnose na klijenta ili pružanje usluga klijentu nisu dozvoljeni, osim ako se to zahteva merodavnim zakonodavstvom u nadležnosti strane zemlje u kojoj se drže novčana sredstva ili finansijski instrumenti klijenta i u slučaju da je Banka u obavezi da sklopi ugovor kojim se stvara pravo na otkup, založno pravo ili pravo prebivanja, obavestiće klijenta o istom i navesti rizike u vezi sa tim ugovorom. Ova prava se evidentiraju u ugovorima klijenta i vlastitim računima Banke, kako bi status vlasništva imovine klijenta bio jasan.

Banka će staviti na raspolaganje Komisiji, imenovanim stečajnim upravicima i licima odgovornim za sanaciju institucija u teškoćama, sledeće informacije koje se odnose na finansijske instrumente i novčana sredstva klijenata:

- 1) povezane interne račune i evidencije pomoću kojih se lako utvrđuju stanja novčanih sredstava i finansijskih instrumenata koje drži za svakog klijenta;
- 2) pojedinosti o računima na kojima se drže novčana sredstva klijenta i o relevantnim ugovorima s tim kreditnim institucijama, ako novčana sredstva klijenta drži u skladu sa ovim Pravilima poslovanja;
- 3) pojedinosti o računima na kojima su deponovani finansijski instrumenti klijenata kod trećih lica i o relevantnim ugovorima s tim trećim licima, kao i pojedinosti o relevantnim ugovorima s tim licima;
- 4) podatke o trećim licima koja obavljaju sve povezane (izdvojene) zadatke i pojedinosti uz izdvojene zadatke;
- 5) podatke o ključnim licima koja učestvuju u povezanim postupcima, uključujući lica odgovorna za nadzor zahteva u pogledu zaštite imovine klijenta; i
- 6) relevantne ugovore za utvrđivanje vlasništva klijenta nad imovinom.

13.2 Postupanje sa finansijskim instrumentima klijenata

Član 77.

Banka je dužna da finansijske instrumente sa računa klijenta koristi samo na osnovu naloga klijenta. Banka ne sme da:

- (1) zalaže ili otuđuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pisanog ovlašćenja;
- (2) kupuje, prodaje finansijske instrumente isključivo radi naplate provizije ili druge naknade;
- (3) koristi finansijske instrumente klijenta za plaćanje svojih obaveza, kao i obaveza drugih klijenata.

13.3 Deponovanje finansijskih instrumenata klijenata u inostranstvu

Član 78.

Banka deponuje finansijske instrumente svojih klijenata na račun ili račune otvorene kod trećeg lica („Depozitar“), postupajući sa pažnjom dobrog stručnjaka prilikom izbora, imenovanja i periodičnih provera trećeg lica.

Pri izboru inostranog depozitara na čijim će računima držati finansijske instrumente svojih klijenata, Banka je dužna da vodi računa:

- (1) o stručnosti i tržišnom ugledu depozitara;
- (2) da Depozitar podleže nadzoru i propisima koji u toj državi regulišu čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica;

- (3) da periodično preispituje izbor Depozitara i dogovorene aranžmane za držanje i čuvanje finansijskih instrumenata klijenta.

Izuzetno od stava 2. tačke 2. ovog člana, Banka može da deponuje finansijske instrumente klijenta kod Depozitara u zemlji u kojoj držanje i čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica nisu posebno regulisani, samo ukoliko je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- (1) vrsta (priroda) finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom je takva da se mora deponovati kod Depozitara u navedenoj stranoj zemlji;
- (2) profesionalni investitor pisanim putem zahteva od Banke deponovanje svojih finansijskih instrumenata kod Depozitara u navedenoj stranoj zemlji.

Zahtevi iz stava 2. tačka (2) i stava 3 primenjuju se i kad treće lice (Depozitar) delegira bilo koju od svojih funkcija u vezi držanja i čuvanja finansijskih instrumenata trećem licu.

13.4 Deponovanje novčanih sredstava klijenata

Član 79.

U slučaju da Banka deponuje novčana sredstva klijenta kod kreditne institucije ili banke koje su deo iste grupacije kao i Banka, iznos novčanih sredstava koji će biti deponovan kod svakog takvog subjekta, grupacije ili kombinacije grupe subjekata, ne može da prelazi 20% ukupnog iznosa tih sredstava, izuzev ukoliko Banka može dokazati da je to opravdano, s obzirom na prirodu, obim i složenost njegovog poslovanja, a i sigurnost tih lica, kada ne mora poštovati navedeno ograničenje.

13.5 Sredstva obezbeđenja (kolateral)

Član 80.

Pod sredstvom obezbeđenja u skladu sa ovim Pravilima poslovanja podrazumeva se:

- (1) garancija ili jemstvo;
- (2) akceptirana ili avalirana menica i blanko menica sa ovlašćenjem za popunjavanje iste;
- (3) realno obezbeđenje: založno pravo na nepokretnostima, finansijskim instrumentima koji se mogu prenositi, druge stvari, prava i potraživanja koji mogu biti predmet zaloge saglasno važećim zakonskim propisima;
- (4) druga sredstva obezbeđenja.

13.6 Korišćenje finansijskih instrumenata klijenata

Član 81.

Banka neće sklapati ugovore o transakcijama finansiranja hartija od vrednosti za finansijske instrumente koje drži za račun klijenta ili na drugi način koristiti takvim finansijskim instrumentima za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica ili klijenta Banke, osim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- (1) klijent je dao izričitu prethodnu saglasnost za korišćenje instrumenata po tačno određenim uslovima, što potvrđuje svojim potpisom ili nekim drugim istovetnim mehanizmom;
- (2) upotreba finansijskih instrumenata klijenata ograničena je na tačno određene uslove s kojima je klijent saglasan.

Banka neće sklapati ugovore o transakcijama finansiranja hartija od vrednosti za finansijske instrumente koje drži za račun klijenta na zbirnom računu koji vodi treće lice ili na drugi način upotrebljavati finansijske instrumente na takvom računu za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica, osim ako je, pored uslova navedenih u stavu 1. ovog člana, ispunjen barem jedan od sledećih uslova:

- (1) svaki klijent čiji se finansijski instrumenti drže zajedno na zbirnom računu, mora dati izričitu prethodnu saglasnost, u skladu sa stavom 1. tačkom 1) ovog člana;
- (2) Banka ima uspostavljene sisteme i kontrole kojima se obezbeđuje da se upotrebljavaju isključivo finansijski instrumenti koji pripadaju klijentima koji su dali izričitu prethodnu saglasnost, u skladu sa stavom 1. tačkom 1) ovog člana.

Evidencije Banke uključuju podatke o klijentu prema čijim je uputstvima sprovedeno korišćenje finansijskim instrumentima, kao i o količini korišćenih finansijskih instrumenata koji pripadaju svakom klijentu koji je dao saglasnost, kako bi se omogućila pravilna raspodela mogućeg gubitka.

Banka će preduzeti primerene mere za sprečavanje neovlašćenog korišćenja finansijskih instrumenata klijenta za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica, kao na primer:

- (1) sklapanje ugovora s klijentima o merama koje će Banka preduzeti u slučaju da klijent nema dovoljno zaliha na računu na datum namirenja, npr. pozajmljivanje odgovarajućih hartija od vrednosti u ime klijenta ili zatvaranje pozicije;
- (2) pažljivo praćenje svoje predviđene sposobnosti izvršenja na datum namirenja, kao i uspostavljanja korektivnih mera ako se to ne može ostvariti; i
- (3) pažljivo praćenje i promptno zahtevanje neisporučenih finansijskih instrumenata nepodmirenih na dan namirenja i nakon toga.

Banka je uspostavila posebne mere za sve klijente kako bi se osiguralo da zajmodavac finansijskih instrumenata klijenta daje primerena sredstva obezbeđenja („kolateral“); za stalno praćenje primerenosti takvih sredstava obezbeđenja, kao i mere za održavanje ravnoteže s vrednošću instrumenata klijenta.

Banka je uvela posebne mere i mehanizme kojima obezbeđuje da ne sklapa ugovore koji su zakonom zabranjeni, a to su ugovori sa malim investitorima o prenosu vlasništva nad finansijskim obezbeđenjem u cilju osiguranja ili pokrivanja postojećih ili budućih, stvarnih, potencijalnih ili očekivanih obaveza klijenata.

13.7 Neprimereno korišćenje ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva

Član 82.

Banka razmatra korišćenje ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva u kontekstu odnosa između obaveze klijenta prema Banci i imovine klijenta.

Pri razmatranju i dokumentovanju primerenosti upotrebe ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva, Banka uzima u obzir sve sledeće faktore:

- 1) da li postoji samo slaba veza između obaveze klijenta prema Banci i korišćenja ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva, uključujući i da li je verovatnost odgovornosti klijenta prema Banci mala ili neznatna;
- 2) da li obaveze klijenta znatno prelaze iznos novčanih sredstava ili finansijskih instrumenata klijenta koji podleže ugovorima o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva;
- 3) da li podležu svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta ugovorima o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva, ne uzimajući u obzir kakvu obavezu svaki klijent ima prema Banci.

Pri korišćenju ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva Banka će profesionalnim investitorima i određenim profesionalnim investitorima naglasiti koji su uključeni rizici i efekat svakog ugovora o sredstvu obezbeđenja s prenosom prava vlasništva na finansijske instrumente i novčana sredstva klijenta.

13.8 Sistemi upravljanja u pogledu zaštite imovine klijenata

Član 83.

Banka odnosno njeni Rukovodioci su imenovali lice zaposleno u Odeljenju tržište kapitala s obzirom na znanje i autoritet i posebnu nadležnost za pitanja u vezi s poštovanjem obaveza Banke u pogledu zaštite finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta.

13.9 Izveštaji eksternih revizora

Član 84.

Eksterni revizor Banke jednom godišnje izveštava Komisiju o usklađenosti poslovanja Banke na osnovu člana 170. Zakona.

14. UPRAVLJANJE PROIZVODIMA

14.1 Upravljanje proizvodima pri proizvodnji finansijskih instrumenata

Član 85.

Banka pri kreiranju finansijskih instrumenata za prodaju klijentima, što uključuje stvaranje, razvoj, izdavanje i/ili dizajn finansijskog instrumenta, održava, upravlja i preispituje postupak odobrenja svakog finansijskog instrumenta i izvršava njihova značajna prilagođavanja pre stavljanja na tržište ili pre distribucije klijentima.

Banka pri proizvodnji finansijskih instrumenata poštuje, u meri koja je primerena i srazmerna, zahteve iz narednih stavova ovog člana, uzimajući u obzir prirodu finansijskog instrumenta, investicione usluge i ciljnog tržišta za predmetni proizvod.

Banka uspostavlja, primenjuje i održava postupke i mere kako bi se obezbedilo da proizvodnja finansijskih instrumenata bude u skladu sa načelima savesnog poslovanja i sprečavanja sukoba interesa.

Banka pri proizvodnji finansijskih instrumenata obezbeđuje da se dizajnom finansijskog instrumenta, uključujući njegove karakteristike, ne utiče negativno na krajnje klijente, odnosno da ne dolazi do problema s integritetom tržišta tako što se omogućava da umanjuje i/ili prenese vlastite rizike ili izloženost na odnosnu imovinu proizvoda ako Banka drži tu imovinu za sopstveni račun.

Banka analizira potencijalne sukobe interesa svaki put kad proizvede finansijski instrument, odnosno procenjuje da li finansijski instrument dovodi do situacije u kojoj uticaj na krajnjeg klijenta može biti negativan ako:

- (1) preuzme izloženost suprotnu od izloženosti koju je prethodno držala sama Banka ili
- (2) preuzme izloženost suprotnu od izloženosti koju Banka želi držati nakon prodaje proizvoda.

Banka, pre nego što odluči o plasmanu proizvoda, razmatra može li finansijski instrument biti pretnja redovnom funkcionisanju ili stabilnosti finansijskih tržišta.

Zaposleni Banke uključeni u proizvodnju instrumenta raspolažu potrebnim stručnim znanjem za razumevanje karakteristika i rizike finansijskog instrumenta koji nameravaju proizvesti.

Nadležni Rukovodioci efikasno vrše kontrolu nad procesom upravljanja proizvodom i u izveštajima o usklađenosti njima upućenim sistemski se uključuju informacije o finansijskim instrumentima koji su proizvedeni, uključujući informacije o strategiji distribucije. Banka ove izveštaje stavlja na raspolaganje Komisiji na njen zahtev.

Nadležna organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti praćenje usklađenosti prati razvoj i redovno proverava mehanizme za upravljanje proizvodom, kako bi uočila rizik od neispunjavanja obaveza iz ovog člana od strane Banke.

Ukoliko Banka pri stvaranju, razvoju, izdavanju i/ili dizajnu proizvoda saraduje i sa subjektima koji nemaju odobrenje za rad i nisu pod nadzorom u skladu s Zakonom ili sa investicionim društvima/kreditnim institucijama iz stranih zemalja, u ugovoru, u pisanoj formi, se uređuju, između ostalog, uzajamna zaduženja.

Za svaki finansijski instrument Banka detaljno utvrđuje potencijalno ciljno tržište i navodi vrstu ili vrste klijenata s čijim je potrebama, karakteristikama i ciljevima finansijski instrument usklađen, tom prilikom, Banka utvrđuje sve grupe klijenata s čijim potrebama, karakteristikama i ciljevima finansijski instrument nije usklađen. Jedno ciljno tržište se utvrđuje i kada više kreditnih institucija/investicionih društava saraduju pri proizvodnji finansijskog instrumenta.

Banka vrši analizu scenarija za svoje finansijske instrumente, pri čemu procenjuje rizik od loših rezultata koje proizvod može doneti krajnjem klijentu, kao i okolnosti u kojima bi do takvog rezultata moglo doći, takođe, Banka vrši procenu finansijskog instrumenta u mogućim nepovoljnim uslovima, kao na primer:

- 1) u slučaju pogoršanja tržišnog okruženja;
- 2) u slučaju da proizvođač ili treće lice uključeno u proizvodnju ili funkcionisanje finansijskog instrumenta ima finansijske probleme ili se pojave drugi rizici druge ugovorne strane;
- 3) u slučaju da finansijski instrument ne bude komercijalno održiv ili
- 4) u slučaju da potražnja za finansijskim instrumentom bude puno veća od predviđene, čime bi se opteretili resursi Banke i/ili tržište tog instrumenta.

Banka utvrđuje da li finansijski instrument ispunjava utvrđene potrebe, karakteristike i ciljeve ciljnog tržišta, između ostalog i na osnovu ispitivanja sledećih elemenata:

- 1) da li je profil rizika - dobiti finansijskog instrumenta u skladu s ciljnim tržištem i
- 2) da li je dizajn finansijskog instrumenta obeležen karakteristikama od kojih klijent ima koristi i ne temelji se na poslovnom modelu koji se oslanja na profitabilnost loših rezultata klijenta.

Banka utvrđuje strukturu naknada predloženu za finansijski instrument, između ostalog i na osnovu ispitivanja sledećeg:

- 1) da li su troškovi i naknade usklađeni s potrebama, ciljevima i karakteristikama ciljnog tržišta;
- 2) da li se zbog naknada dovodi u pitanje očekivana dobit od finansijskog instrumenta, na primer, ako su iznosi troškova i naknada jednaki odnosno prelaze ili gotovo u celosti neutralizuju očekivane poreske olakšice povezane s finansijskim instrumentom; i
- 3) da li je struktura naknada za finansijski instrument primereno transparentna u odnosu na ciljno tržište, na primer, tako što nema prikrivenih naknada ili je teška za razumevanje.

Banka pri pružanju informacija o finansijskom instrumentu distributerima uključuje i informacije o primerenim kanalima distribucije finansijskog instrumenta, postupku odobravanja proizvoda i proceni ciljnog tržišta, i o poštovanju primerenog standarda koji će distributerima omogućiti da ispravno razumeju, preporučuju ili prodaju finansijski instrument.

Banka periodično preispituje finansijski instrument koji proizvodi, uzimajući pri tome u obzir sve događaje koji mogu bitno uticati na potencijalni rizik utvrđenog ciljnog tržišta. Banka pri tome razmatra da li je finansijski instrument i dalje usklađen s potrebama, karakteristikama i ciljevima ciljnog tržišta i da li se distribuira na ciljnom tržištu ili dolazi do klijenata s čijim potrebama, karakteristikama i ciljevima nije usklađen.

Banka preispituje finansijski instrument pre svakog daljeg izdavanja ili ponovnog plasiranja ako je u saznanju da postoji bilo kakav događaj koji bi bitno mogao uticati na potencijalni rizik investitora, i u redovnim intervalima ocenjuje da li funkcioniše finansijski instrument kako je predviđeno. Banka učestalost preispitivanja finansijskih instrumenata utvrđuje na osnovu relevantnih faktora, uključujući faktore povezane sa složenošću ili inovativnom prirodom primenjenih investicionih strategija.

Banka utvrđuje kao ključne događaje koji bi mogli uticati na potencijalni rizik ili očekivanu dobit od finansijskog instrumenta:

- 1) prekoračenje praga koje utiče na profil dobiti finansijskog instrumenta ili
- 2) solventnost određenih izdavaoca čije hartije od vrednosti ili jemstva mogu uticati na rezultate finansijskog instrumenta;

a u slučaju takvih događaja preduzima odgovarajuće mere:

- 1) pružanje relevantnih informacija klijentima ili distributerima finansijskog instrumenta (ukoliko Banka ne nudi ili ne prodaje finansijski instrument direktno klijentima) o događaju i njegovim posledicama za finansijski instrument;
- 2) promenu postupka odobravanja proizvoda;
- 3) zaustavljanje daljeg izdavanja finansijskog instrumenta;
- 4) izmenu finansijskog instrumenta radi izbegavanja nepoštenih ugovornih uslova;
- 5) razmatranje primerenosti prodajnih kanala kojima se finansijski instrument prodaje ako se utvrdi da se finansijski instrument ne prodaje kako je bilo planirano;
- 6) kontakt s distributerom radi rasprave o promeni distribucijskog procesa;
- 7) prestanak odnosa s distributerom; ili
- 8) obaveštavanje odgovarajućeg nadležnog organa.

14.2 Obaveze upravljanja proizvodima za distributere

Član 86.

Banka pri odlučivanju o rasponu finansijskih instrumenata koje sama izdaje ili koje izdaju druge kreditne institucije/investiciona društva, kao i o uslugama koje namerava da ponudi ili preporuči klijentima poštuje, u meri koja je primerena i srazmerna, odredbe ovog člana, uzimajući u obzir prirodu finansijskog instrumenta, investicione usluge i ciljnog tržišta za predmetni proizvod.

Banka uspostavlja delotvorne mehanizme kako bi obezbedila dovoljno informacija o finansijskim instrumentima koje proizvode subjekti koji ne podležu Zakonu i proveru njihove usaglašenosti sa Zakonom.

Banka utvrđuje ciljno tržište za predmetni finansijski instrument, čak i ako proizvođač nije odredio ciljno tržište.

Banka upravlja proizvodom na način koji obezbeđuje da proizvodi i usluge koje namerava da ponudi ili preporuči budu u skladu s potrebama, karakteristikama i ciljevima određenog ciljnog tržišta, kao i da planirana distribucijska strategija bude usklađena s određenim ciljnim tržištem. Banka primereno utvrđuje i ocenjuje okolnosti i potrebe klijenata na koje se namerava da se fokusira kako bi obezbedila da se interesi klijenata ne dovode u pitanje zbog komercijalnih pritisaka ili pritisaka finansiranja, tom prilikom utvrđuje i sve grupe klijenata s čijim potrebama, karakteristikama i ciljevima proizvod ili usluga nisu usklađeni.

Banka od proizvođača koji podležu Zakonu pribavlja informacije potrebne za neophodno razumevanje i poznavanje proizvoda koje namerava da preporuči ili proda kako bi se obezbedila distribucija tih proizvoda u skladu s potrebama, karakteristikama i ciljevima određenog ciljnog tržišta.

Banka preduzima sve razumne mere kako bi se obezbedilo dobijanje odgovarajućih i pouzdanih informacija od proizvođača koji ne podležu Zakonu, čime se obezbeđuje distribucija tih proizvoda u skladu s karakteristikama, ciljevima i potrebama ciljnog tržišta.

Javno dostupne informacije su prihvatljive kada su jasne, pouzdane i sastavljene kako bi ispunile regulatorne zahteve, a ako nisu dostupne, relevantne informacije se dobijaju od proizvođača ili njegovog zastupnika.

Informacije dobijene od proizvođača i informacije o klijentima Banka koristi za određivanje ciljnog tržišta i distribucijske strategije. Ako je Banka istovremeno i proizvođač i distributer, radi se samo jedna ocena ciljnog tržišta.

Pri odlučivanju o rasponu finansijskih instrumenata i usluga koje nude ili preporučuju, kao i o predmetnim ciljnim tržištima, Banka postupa u skladu sa procedurama i merama usklađenim sa zahtevima propisanim u Zakonu, koji se odnose na objavu, ocenu primerenosti ili podobnosti, sprečavanje sukoba interesa i valjano upravljanje njima.

Banka redovno preispituje i ažurira svoje mehanizme upravljanja proizvodima kako bi se obezbedila njihova stabilnost i primerenost, a u slučaju potrebe preduzima odgovarajuće mere.

Banka redovno preispituje investicione proizvode koje nudi ili preporučuje i usluge koje pružaju, uzimajući pri tome u obzir sve događaje koji mogu bitno uticati na potencijalni rizik određenog ciljnog tržišta i pri tome procenjuje da li su i dalje usklađeni s potrebama, karakteristikama i ciljevima određenog ciljnog tržišta i da li je planirana distribucijska strategija i dalje primerena. Banka razmatra ciljno tržište i/ili ažuriranje mehanizma upravljanja proizvodom ako se ispostavi da je ciljno tržište netačno određeno za neki proizvod ili uslugu odnosno da proizvod ili usluga više ne odgovaraju okolnostima na određenom ciljnom tržištu, na primer, ako je proizvod postao nelikvidan ili je zbog promena na tržištu obeležen velikom volatilnošću.

Funkcija praćenja usklađenosti nadzire razvoj i periodično proverava mehanizme za upravljanje proizvodom kako bi uočila rizik od neispunjavanja obaveza koje postoje u vezi s poštovanjem obaveza iz ovog člana.

Zaposleni u Banci raspolažu potrebnim stručnim znanjem za razumevanje karakteristika i rizika proizvoda koji Banka namerava da nudi ili preporuč i pruženih usluga, kao i potrebe, karakteristike i ciljeve određenog ciljnog tržišta.

Nadležni rukovodioci Banke imaju efikasnu kontrolu nad procesom upravljanja proizvodom radi utvrđivanja raspona investicionih proizvoda koje nude ili preporučuju, kao i usluga pruženih na predmetnom ciljnom tržištu i u izveštajima o usklađenosti njima upućenim sistemski se uključuju informacije o proizvodima koje nude ili preporučuju i o pruženim uslugama. Banka ove izveštaje stavlja na raspolaganje Komisiji na njen zahtev.

Distributeri su dužni da dostave proizvođačima finansijskog instrumenta informacije o prodaji i prema potrebi, informacije o navedenim izveštajima kako bi se doprinelo preispitivanjima proizvoda koje sprovede proizvođači.

Kada različita investiciona društva/kreditne institucije sarađuju pri distribuciji proizvoda ili usluga, ono investiciono društvo/kreditna institucija koja je u direktnom odnosu s klijentom ima krajnju odgovornost da ispuni obaveze upravljanja proizvodom iz ovog člana. Posrednička društva/kreditne institucije:

- 1) obezbeđuju da se relevantne informacije o proizvodu proslede od proizvođača do krajnjeg distributera u lancu;
- 2) omogućuju proizvođaču da, ako on to zatraži, dođe do informacija o prodaji proizvoda kako bi ispunio svoje obaveze u području upravljanja proizvodom i
- 3) primenjuju, prema potrebi, obaveze za proizvođače u području upravljanja proizvodom u vezi s uslugama koje pružaju.

15. DODATNI PODSTICAJI

Član 87.

Sve informacije o naknadama ili provizijama koje Banka upućuje svojim klijentima ili potencijalnim klijentima moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu.

Banka neće plaćati ili primati naknade, provizije, niti pružati ili dobijati novčane ili nenovčane koristi u vezi sa pružanjem investicione usluge ili dodatne usluge, licu ili od strane lica koje nije klijent ili lice koje deluje za račun klijenta, izuzev kada je plaćanje ili korist:

- 1) namenjena poboljšanju kvaliteta relevantne usluge koja se pruža klijentu; i
- 2) ne utiče na obavezu Banke da deluje pravično, pošteno, u skladu s pravilima struke i u najboljem interesu klijenata.

Banka klijentu jasno obelodanjuje na iscrpan, tačan i razumljiv način, a pre početka pružanja Usluga, postojanje, prirodu i iznos plaćanja ili koristi iz prethodnog stava, ili ako se iznos ne može odrediti, način izračunavanja tog iznosa. Banka, gde je to potrebno, obaveštava klijenta o mehanizmima za prenos na klijenta naknade ili provizije, novčane ili nenovčane koristi primljene u vezi sa pružanjem investicione usluge i aktivnosti i/ili dodatne usluge.

Stav 2. ovog člana ne primenjuje se na troškove koji su vezani za pružanje investicionih usluga, poput troškova držanja ili saldiranja, naknade regulatora ili pravnih troškova, a koji po svojoj prirodi ne mogu dovesti do sukoba sa obavezama Banke da postupa pravično, pošteno i profesionalno u skladu sa najboljim interesima svojih klijenata.

Smatra se da su naknada, provizija ili nenovčana korist osmišljene radi poboljšanja kvaliteta odgovarajuće usluge klijentu ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) opravdanost zbog pružanja dodatne usluge ili usluge višeg nivoa određenom klijentu, srazmerno nivou primljenog podsticaja, na primer:

– pružanje investicionog savetovanja na nesamostalnoj osnovi o širokom rasponu primerenih finansijskih instrumenata i pristup tim instrumentima, uključujući odgovarajući broj instrumenata trećih pružaoca proizvoda koji nisu usko povezani s Bankom;

– pružanje investicionih saveta na nesamostalnoj osnovi u kombinaciji sa jednim od sledećeg: ponudom klijentu, najmanje na godišnjoj osnovi, za procenu daljnje primerenosti finansijskog instrumenta u koji je klijent uložio; ili drugom tekućom uslugom koja bi verovatno bila vredna klijentu, na primer, savetom o predloženoj optimalnoj alokaciji klijentove imovine; ili

– pružanje pristupa, po konkurentnoj ceni, širokom rasponu finansijskih instrumenata koji bi verovatno zadovoljili potrebe klijenta, uključujući odgovarajući broj instrumenata trećih pružaoca proizvoda koji nisu usko povezani s Bankom, zajedno s pružanjem instrumenata za dodavanje vrednosti – na primer, instrumenata za objektivno informisanje koji klijentu pomažu da odluči o ulaganju ili mu omogućuju da prati, modeluje ili prilagodi raspon finansijskih instrumenata u koje je uložio – ili pružanjem periodičnih izveštaja o rezultatima, troškovima i naknadama povezanim sa finansijskim instrumentima;

- 2) postojanje direktne koristi za primaoca, njegove akcionare ili zaposlene samo uz uslov da je ta korist povezana s konkretnom korišću za relevantnog klijenta;
- 3) opravdanost zbog pružanja trajne koristi relevantnom klijentu u vezi s tekućim podsticajem.

Naknada, provizija ili nenovčana korist ne smatraju se prihvatljivima ako je pružanje relevantnih usluga klijentu pristrasno ili narušeno zbog naknade, provizije ili nenovčane koristi.

Banka će u svrhu dokaza da su sve plaćene ili naplaćene naknade i provizije, pružene ili stečene nenovčane koristi, osmišljene za poboljšanje kvaliteta relevantne usluge klijentu:

- 1) vođenjem internog popisa svih naknada, provizija i nenovčanih koristi koje je Banka primila od trećeg lica u vezi s pružanjem investicionih ili dodatnih usluga; i

- 2) beleženjem informacija iz tačke 1) ovog stava, za plaćene i naplaćene naknade i provizije, kao i pružene i stečene nenovčane koristi Banke, i o poboljšavanju kvaliteta usluga pruženih relevantnim klijentima, kao i koje su mere preduzete kako se ne bi narušila obaveza Banke da postupa pošteno, pravedno, u skladu s pravilima struke i u skladu s najboljim interesima klijenta.

U vezi sa svakim plaćanjem upućenim trećem licu ili primljenim od trećeg lica, svakom nenovčanom koristi pruženom trećem licu ili stečenom od trećeg lica, Banka objavljuje klijentu sledeće informacije:

- 1) pre nego što pruži relevantnu investicionu ili dodatnu uslugu, Banka objavljuje klijentu informacije o predmetnom plaćanju ili koristi u skladu s stavom 3. Manje nenovčane koristi mogu se opisati generički. Za ostale nenovčane koristi koje je Banka stekla ili platila u vezi s investicionom uslugom pruženom klijentu cena se iskazuje zasebno i takve se koristi objavljuju zasebno;
- 2) ako Banka nije mogla „*ex ante*“ utvrditi iznos plaćanja koje treba isplatiti ili primiti odnosno koristi koje treba pružiti ili steći, pa je umesto toga klijentu objavila metod za izračunavanje tog iznosa, Banka svojim klijentima pruža „*ex post*“ informacije o tačnom iznosu plaćanja koje je isplaćeno ili uplaćeno odnosno koristi koja je pružena ili stečena; i
- 3) najmanje jedanput godišnje, sve dok prima (tekuće) podsticaje u vezi s investicionim uslugama koje pruža relevantnim klijentima, Banka obaveštava klijente pojedinačno o stvarnom iznosu uplaćenih ili isplaćenih plaćanja odnosno pruženih ili stečenih koristi. Manje nenovčane koristi mogu se opisati generički.

Banka se pri ispunjivanju tih zahteva pridržava svih pravila o troškovima i naknadama iz Zakona, pravilnika Komisije i ovih Pravila poslovanja.

15.1 Podsticaji povezani s nezavisnim investicionim savetovanjem ili uslugama upravljanja portfoliom

Član 88.

Banka prilikom pružanja usluga nezavisnog investicionog savetovanja ili upravljanja portfolijima dužna je da vrati klijentima sve naknade, provizije ili novčane koristi plaćene ili pružene od bilo kog trećeg lica ili lica koja deluje u ime trećeg lica u vezi s uslugama pruženima tom klijentu u najkraćem roku/odmah nakon prijema. Sve naknade, provizije i novčane koristi primljene od trećih lica u vezi s pružanjem nezavisnog investicionog savetovanja i upravljanjem portfoliom prenose se klijentu u celosti.

Banka svojom politikom obezbeđuje da sve naknade, provizije i novčane koristi plaćene ili pružene od trećeg lica ili lica koja deluje u ime trećeg lica, u vezi s pružanjem nezavisnog finansijskog savetovanja i upravljanja portfolijima dodele i prenesu svakom pojedinačnom klijentu.

Banka obaveštava klijente o naknadama, provizijama i svim novčanim koristima koje im se prenesu u redovnim izveštajima upućenima klijentu.

Banka prilikom pružanja usluga nezavisnog finansijskog savetovanja ili upravljanja portfolijima ne prihvata nenovčane koristi koje se ne smatraju prihvatljivim manjim nenovčanim koristima, a sledeće koristi se smatraju prihvatljivim manjim nenovčanim koristima samo:

- 1) ako su informacije ili dokumenti povezani s finansijskim instrumentom ili investicionom uslugom generičke naravi ili prilagođeni kako bi odrazili okolnosti pojedinačnog klijenta;
- 2) ako je pisani materijal trećeg lica naručio ili platio korporativni izdavalac ili potencijalni izdavalac radi marketinga novog izdanja ili ako je izdavalac ugovorno angažovao treće društvo radi kontinuiranog sastavljanja takvog materijala, uz uslov da je taj odnos jasno naveden u materijalu i da je materijal istovremeno dostupan svim kreditnim institucijama/investicionim društvima koji ga žele primati ili opštoj javnosti;
- 3) ako je reč o učestvovanju na konferencijama, seminarima i drugim vrstama obuke na temu koristi i karakteristika određenog finansijskog instrumenta ili investicione usluge;

- 4) ako je reč o izrazu gostoljubivosti minimalne vrednosti, na primer, hrani i piću tokom poslovnog sastanka, konferencije, seminara ili druge vrste obuke iz prethodne tačke 3).

15.2 Podsticaji povezani s istraživanjem

Član 89.

Istraživanje koje treća lica sprovode za Banku pri upravljanju portfolijima ili pružanju Usluga klijentima, ne smatraju se podsticajima ako je zauzvrat primljeno bilo koje od sledećeg:

- 1) direktna plaćanja od strane Banke za pruženu uslugu;
- 2) plaćanja preko zasebnog računa za istraživanje koje je pod kontrolom Banke, uz uslov da su u vezi s vođenjem računa ispunjeni sledeći uslovi:

- (1) kao deo ispostavljanja računa za istraživanja i ugovaranja naknade za istraživanja s klijentom, Banka određuje i redovno procenjuje proračun za istraživanje kao internu administrativnu meru;
- (2) Banka je odgovorna za račun za istraživanja i klijente informiše o iznosu proračuna za istraživanje i procenjenom iznosu naknade za istraživanje koja će se uračunati svakom klijentu, kao i o ukupnim godišnjim troškovima koji su im nastali zbog istraživanja koje sprovodi treće lice;
- (3) Banka redovno ocenjuje kvalitet istraživanja kupljenog na osnovu strogih kvalitativnih kriterijuma i mogućnosti da se time doprinese boljim investicionim odlukama.

Na zahtev klijenata ili Komisije u vezi računa za istraživanje, dostavljaju se sažete informacije o dobavljačima kojima se s tog računa plaća, ukupnom iznosu isplaćenom tokom određenog perioda, koristima i uslugama koje je su primljene i poređenja iznosa potrošenog na tom računu i budžeta koji je predviđen za taj period, uz navođenje eventualnih popusta ili prenosa sredstava u slučaju viška na računu.

Posebna naknada za istraživanje:

- 1) zasniva se na proračunu za istraživanje koji Banka odredi za potrebe istraživanja koje sprovode treća lica, a u vezi s investicionim uslugama koje Banka nudi klijentima i
- 2) nije povezana s obimom i/ili vrednošću transakcija izvršenih u ime klijenta.

U svim operativnim aranžmanima za ubiranje naknade za istraživanje od klijenata – ako se ona ne ubira zasebno, nego uz transakcijsku proviziju – naknada za istraživanje iskazuje se zasebno i u celosti je u skladu s gornjim uslovima.

Ukupni iznos primljenih naknada za istraživanje ne može prelaziti budžet za istraživanje.

Banka ugovara s klijentima, u okviru ugovora o upravljanju investicijama ili opštih uslova poslovanja, naknadu za istraživanje u skladu s obračunom, kao i učestalost naplate naknade iz sredstava klijenata tokom godine. Povećanje budžeta moguće je tek nakon pružanja jasnih informacija klijentu o toj nameri. Ako se na kraju perioda na računu za istraživanja zabeleži višak, Banka donosi odluku o refundiranju tih sredstava klijentu ili o prebijanja budžeta za istraživanje i naknade izračunate za sledeći period.

Budžetom za istraživanje samostalno upravlja Banka. Raspodela sredstava iz budžeta, radi istraživanja kupovine koje sprovodi treće lice, podleže odgovarajućoj kontroli i nadzoru, kako bi se obezbedilo da upravljanje budžetom i korišćenje budžetskih sredstava budu u skladu s najboljim interesima klijenata Banke. Banka neće koristiti budžet za istraživanje i račun za istraživanje za finansiranje internih istraživanja.

Banka sve potrebne elemente utvrđuje u pisanom obliku u politici koju upućuje svojim klijentima. Banka obrađuje i srazmeru u kojem istraživanje kupljeno preko računa za istraživanja doprinosi portfoliju klijenta, između ostalog i uzimanjem u obzir, ako je to potrebno, investicionih strategija koje se primenjuju na različite

vrste portfolija i pristupa koji Banka zauzima u cilju pravedne raspodele troškova na portfolije različitih klijenata.

Banka će utvrditi posebne naknade za izvršne usluge u kojima su izraženi isključivo troškovi izvršenja transakcija. Druge koristi i usluge koje Banka pruža investicionim društvima s registrovanim sedištem u Republici Srbiji podležu naknadama koje se zasebno utvrđuju. Pružanje koristi i usluga, kao i naplaćivanje naknada za te koristi i usluge ne utiču na visinu plaćanja za izvršne usluge niti ih uslovljavaju.

16. UNAKRSNA PRODAJA

Član 90.

Unakrsna prodaja, u smislu Zakona, je ponuda investicione usluge zajedno sa drugom uslugom ili proizvodom u sklopu paketa ili kao uslov za taj isti ugovor ili paket.

Član 91.

Banka na unakrsnu prodaju primenjuje sve što je ovim Pravilima poslovanja uređeno u vezi sa pojedinačnim investicionim uslugama i proizvodima, opšte odredbe, kao i odredbe navedene u ovom poglavlju.

Član 92.

U slučaju kada Banka investicionu uslugu nudi zajedno sa drugom uslugom ili proizvodom kao delom paketa ili kao uslov istog paketa, Banka će obavestiti klijenta da li je moguće zasebno kupiti pojedinačne komponente i za svaku komponentu Banka će pripremiti posebno evidenciju troškova i naknada.

Banka će agregirane informacije o troškovima i naknadama investicionih usluga i finansijskih instrumenata dostavljati klijentima zajedno sa postojećim redovnim izveštavanjima upućenim klijentu.

Ukoliko postoji verovatnoća da su rizici koji proizlaze iz paketa iz stava 1. ovog člana ponuđenih malom investitoru drugačiji od rizika povezanih sa pojedinačnim komponentama, Banka će pružiti adekvatan opis različitih komponenti paketa, kao i promene u rizicima koji nastaju iz njihovog uzajamnog delovanja.

Član 93.

Banka će prilikom pružanja investicionih saveta i preporuke paketa povezanih usluga ili proizvoda u skladu sa prethodnim članom (paket usluga), voditi računa da celokupni paket povezanih usluga i proizvoda bude primeren za klijenta.

Banka prilikom pružanja investicionih usluga koje nisu usluge davanja investicionog saveta ili usluge upravljanja portfolijima, niti su to usluge pružanja investicionih saveta i preporuke paketa povezanih usluga ili proizvoda u skladu sa prethodnim članom, od klijenta ili potencijalnog klijenta će tražiti i pribaviti podatke o njegovom znanju i iskustvu u investicionoj oblasti, u pogledu određenog finansijskog instrumenta ili usluge koja se nudi ili traži, kako bi mogla da proceni u kojoj meri su predviđena investiciona usluga ili finansijski instrument primereni za klijenta, a u slučaju da je skup usluga ili proizvoda predviđen u skladu sa prethodnim članom (paket usluga), pri proceni Banka razmatra da li je celokupni objedinjeni paket prikladan.

Ukoliko Banka smatra na osnovu podataka dobijenih u skladu sa prethodnim stavom ovog člana neki proizvod ili usluga nije primeren za klijenta ili potencijalnog klijenta, o tome će ga upozoriti i upozorenje dostaviti u standardnoj formi.

17. PROCENA ZNANJA I STRUČNOSTI LICA KOJA DAJU INVESTICIONE SAVETE ILI PRUŽAJU INFORMACIJE O INVESTICIONIM PROIZVODIMA, INVESTICIONIM USLUGAMA ILI DODATNIM USLUGAMA

Član 94.

Banka utvrđuje odgovornosti zaposlenih svojim aktom i njime je razgraničena odgovornost između uloga savetovanja i pružanja informacija.

Banka:

- (1) obezbeđuje da se zaposleni koji pruža relevantne usluge klijentima procenjuje kroz uspešno sticanje primerenih kvalifikacija ili odgovarajućeg iskustva u pružanju relevantnih usluga klijentima;
- (2) revidira jednom godišnje, potrebe razvoja i sticanja iskustva zaposlenih u skladu sa procenom regulatornih izmena;
- (3) obezbeđuje da zaposleni poseduje odgovarajuće kvalifikacije i da se njihovo znanje i stručnost unapređuje kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje ili obuku;
- (4) Komisiji na zahtev dostavlja evidenciju kojom se dokazuje znanje i stručnost zaposlenih koji pružaju relevantne usluge klijentima. Navedena evidencija sadrži informacije koje omogućavaju Komisiji da proceni i proveriti usklađenost sa primenljivim pravilnikom Komisije;
- (5) u slučaju kada zaposleni nije stekao potrebno znanje i stručnost u pružanju relevantnih usluga, obezbeđuje da taj zaposleni ne može pružati relevantne usluge. Međutim, u slučaju da zaposleni nije stekao odgovarajuće kvalifikacije ili odgovarajuće iskustvo za pružanje relevantnih usluga ili oboje, ovaj zaposleni može jedino da pruža relevantne usluge pod nadzorom. Stepem i intenzitet unutrašnje kontrole odražava relevantne kvalifikacije i iskustvo zaposlenog koji se nadzire i uključuje, po potrebi, nadzor tokom sastanaka s klijentima i druge oblike komunikacije poput telefonskih razgovora i elektronskih poruka;
- (6) obezbeđuje da, u situacijama pod tačkom 4) ovog stava, zaposleni koji kontroliše druge zaposlene poseduje znanje i stručnost koji se zahtevaju pravilnikom, kao i potrebne veštine i resurse za delovanje u svojstvu nadležnog internog kontrolora;
- (7) obezbeđuje da kontrola bude prilagođena uslugama koje zaposleni treba da pruža i da obuhvati zahteve pravilnika koji se odnosi na te usluge;
- (8) obezbeđuje da interni kontrolor preuzima odgovornost za pružanje relevantnih usluga kada zaposleni pod nadzorom pruža relevantne usluge klijentu, kao da interni kontrolor pruža relevantne usluge klijentu, uključujući odobravanje izveštaja o primerenosti u slučaju kada se radi o savetovanju;
- (9) obezbeđuje da zaposleni koji nije stekao odgovarajuće znanje ili stručnost u pružanju relevantnih usluga ne može pružati te relevantne usluge pod kontrolom tokom perioda dužeg od četiri godine (ili kraće u skladu sa zahtevima Komisije).

18. POSLOVNA TAJNA

Član 95.

Banka, Rukovodioci, zaposleni u Odeljenju tržište kapitala i sva Relevantna lica dužni su da kao poslovnu tajnu čuvaju:

- (1) informacije o klijentima;
- (2) informacije o stanju i prometu na novčanim računima i računima finansijskih instrumenata svojih klijenata;
- (3) informacije o uslugama koje pružaju klijentima;
- (4) insajderske i poverljive informacije koje saznaju prilikom pružanja usluga, koje bi mogle uticati na cenu finansijskih instrumenata;
- (5) druge informacije i činjenice koje saznaju prilikom pružanja usluga.

Banka ne sme koristiti, odavati trećim licima niti omogućiti trećim licima korišćenje informacija iz stava 1. ovog člana.

Informacije iz ovog člana se mogu stavljati na uvid i saopštavati trećim licima samo:

- (1) na osnovu pisane saglasnosti i odobrenja klijenta;
- (2) Prilikom nadzora kontrolnih organa koji vrši Komisija, Narodna Banka Srbije, CRHOV ili organizator tržišta;
- (3) na osnovu naloga suda;
- (4) na osnovu naloga organa koji se bavi sprečavanjem pranja novca ili finansiranja terorizma;
- (5) na osnovu naloga drugog nadležnog državnog organa.

Banka ima pravo da podatke koji predstavljaju bankarsku tajnu saopšti istražnom sudiji, javnom tužiocu i sudovima, odnosno drugim organima koji vrše javno pravna ovlašćenja isključivo radi zaštite svojih prava, u skladu sa zakonom.

Klijent potpisom ugovora u čijem su prilogu ova Pravila poslovanja i čine njegov sastavni deo, daje saglasnost Banci da, saglasno odredbama propisa koji uređuju poslovanje Banke, podatke o klijentu i povezanim licima do kojih dođe tokom izvršavanja ugovora, kao i podatke iz dosijea i dokumentacije koju je Klijent dostavio Banci a koji se smatraju bankarskom tajnom, Banka ima pravo da prosledi, odnosno da omogući pristup tim podacima, bankarskoj grupi kojoj Banka pripada, članicama te grupe, Narodnoj banci Srbije, licima koji zbog prirode posla imaju pristup tim podacima, trećem licu koje je Banka angažovala radi naplate potraživanja, prijemniku potraživanja u slučaju da dođe do ustupanja potraživanja, fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i svim drugim nadležnim organima i licima kojima je prema važećim propisima Banka u obavezi da dostavlja ove podatke, odnosno licima sa kojima Banka ima zaključene ugovore o poslovnoj saradnji koji su vezani za poslovni odnos između Banke i Klijenta i realizaciju potraživanja Banke prema Klijentu, ili zaključene ugovore o poverljivosti podataka.

Član 96.

Obaveza čuvanja poslovne tajne za sva lica navedena u prethodnom članu traje i posle prestanka vršenja funkcije odnosno radnog odnosa sve dok se određeni podaci smatraju poslovnom tajnom.

19. POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA KLIJENATA

Član 97.

Banka je dužna da uspostavlja, primenjuje, održava i redovno ažurira delotvorne, efikasne i transparentne procedure za prihvatljivo i ažurno postupanje Banke po pritužbama klijenata odnosno potencijalnih klijenata i obezbeđuje mogućnost vansudskog rešavanja potrošačkih sporova u vezi sa pružanjem Usluga, u skladu sa zakonima kojima se uređuju posredovanje u rešavanju sporova i arbitraža.

Banka je dužna da čuva dokumentaciju o svim pritužbama i merama koje su na osnovu njih preduzete, na način i u rokovima propisanim Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, ovim Pravilima poslovanja i internim aktima Banke.

20. OSNOVNA NAČELA PROFESIONALNE ETIKE I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA U POSLOVANJU BANKE

20.1 OSNOVNA NAČELA PROFESIONALNE ETIKE

Član 98.

Banka, Rukovodioci, zaposleni u Odeljenju tržište kapitala, interni kontrolor odnosno Relevantna lica dužni su da se u svom radu i ponašanju, pri obavljanju delatnosti, pridržavaju sledećih osnovnih načela profesionalne etike:

- (1) **Zaštita ugleda struke** - Banka je dužna da postupa u skladu sa načelima i pravilima etičkog kodeksa profesionalno - strukovnog udruženja, kao i da na regulisanom tržištu finansijskih instrumenata postupa i posluje tako da ne šteti svom ugledu, kao ni ugledu celokupne delatnosti.
- (2) **Staranje o unapređenju struke** - Banka se stara o stručnom obrazovanju i usavršavanju zaposlenih u Banci, kao i o unapređenju celokupne delatnosti i razvoju tržišta finansijskih instrumenata, kao i finansijskog tržišta u celini.
- (3) **Načelo postupanja sa pažnjom dobrog stručnjaka** - Banka, prilikom obavljanja poslova koji su mu, kao ovlašćenom učesniku, poverili klijenti, postupa sa pažnjom dobrog stručnjaka.
- (4) **Načelo jednakog tretmana svih klijenata** - Banka ne stavlja ni jednog klijenta u privilegovan položaj u odnosu na druge klijente, odnosno dužna je da sve klijente tretira na isti način.
- (5) **Načelo osiguranja prava i interesa klijenata** - Banka, prilikom obavljanja poslova koje su mu, kao ovlašćenom učesniku, poverili klijenti, u svemu vodi računa o interesima svojih klijenata i štiti njihove interese.
- (6) **Načelo obaveštavanja klijenata** - Banka, po svom najboljem saznanju, a na način regulisan ugovorom sa klijentom, redovno obezbeđuje tačne i pouzdane informacije klijentu o stanju finansijskih instrumenata, o pojedinim finansijskim instrumentima, kretanjima na tržištu, kao i druge javno dostupne opšte informacije koje bi mogle uticati na klijentove odluke u vezi poslovanja sa finansijskim instrumentima.
- (7) **Načelo poverenja** - Banka i zaposleni u Banci odnos sa klijentom zasnivaju na međusobnom poverenju, koje Banka odnosno zaposleni ne smeju zloupotrebiti.

Iznošenje neistinitih podataka

Član 99.

Zaposleni u Banci ne smeju:

- (1) iznositi podatke u vezi trgovine na odgovarajućem tržištu koji su neistiniti, istinite podatke iskrivljavati ili ih namerno izostavljati, Zaposlenima Banke je zabranjeno saopštavanje podataka koji predstavljaju bankarsku tajnu a koja prevashodno obuhvata podatke o klijentima, njihovom poslovanju i ostale podatke koji su poznati Banci a koji se štite u interesu klijenta;
- (2) učestvovati u poslu ili aktivnosti koja se vrši sa ciljem da se prevari lice koje se bavi kupovinom ili prodajom finansijskih instrumenata;
- (3) vršiti aktivnosti koje su u suprotnosti sa poslovanjem Banke;
- (4) iznositi netačne podatke i informacije o Banci kao ni informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu Banke.

Pod informacijama koje predstavljaju poslovnu tajnu podrazumevaju se informacije koje ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) predstavlja tajnu jer nije u celini ili u pogledu strukture i skupa njenih sastavnih delova opšte poznata ili lako dostupna trećim licima koja u okviru svojih aktivnosti uobičajeno dolaze u kontakt sa takvom vrstom informacija,
- 2) ima komercijalnu vrednost jer predstavlja tajnu,
- 3) Banka je u datim okolnostima preduzela razumne mere kako bi sačuvala njihovu tajnost.

Član 100.

Zaposleni u Banci ne smeju trgovati određenim finansijskim instrumentima ako su u posedu insajderskih informacija, a zaposleni u Odeljenju tržište kapitala su dužni da odbiju prijem naloga za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata od klijenata za koje smatraju da su u posedu takvih informacija.

Saopštavanje informacija klijentima

Član 101.

Zaposleni u Banci mogu voditi razgovor sa klijentima o nezvaničnim informacijama ili informacijama koje su objavljene u okviru berzanske i vanberzanske trgovine, ako se u razgovoru navede da su informacije nezvanične ili ako se navede izvor tih informacija.

Snimanje telefonskih razgovora

Član 102.

Banka snima telefonske razgovore, prijem naloga telefonskim putem i službenu komunikaciju svojih zaposlenih sa klijentima, u skladu sa ovim Pravilima poslovanja i pozitivnim propisima.

Banka odnosno njeni zaposleni su dužni da pre početka razgovora upoznaju i upozore klijenta da se telefonski razgovori snimaju.

Javna saopštenja i oglašavanje

Član 103.

Saopštenje vezano za obavljanje poslova Banke namenjeno javnosti ili klijentima može dati samo lice koje je za to ovlašćeno od strane Banke.

Član 104.

Banka je dužna da prilikom javnog oglašavanja, u komuniciranju sa medijima, kao i prilikom prezentacija svojih usluga, vodi računa o ugledu struke i interesima drugih ovlašćenih učesnika na tržištu finansijskih instrumenata, pa se u skladu sa tim ne smeju koristiti formulacije koje ističu Banku, a eliminišu druge učesnike, kao na primer: „jedini, najbolji, bolji od drugih, isključivi“ i sl.

21. ETIČKI KODEKS

Član 105.

Zaposleni u Banci se u svemu moraju ponašati i poštovati Etički kodeks OTP banke Srbija

Polazeći od potreba unapređenja profesionalizma i poslovnog ponašanja, jačanja principa sigurnosti i odgovornosti, zdrave konkurencije zasnovane na ekonomskim i tržišnim principima, Banka i njeni zaposleni dužni su da obavljaju svoje poslove profesionalno, pošteno, savesno, sa dužnom pažnjom i poverenjem, poštujući poverljivost podataka, u skladu s dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom.

U cilju unapređenja ugleda struke, kao i jačanja poverenja investitora i društva u celini u rad ovlašćenih učesnika na tržištu finansijskih instrumenata, Banka i njeni zaposleni su u obavezi da se ponašaju na način koji ni u kom slučaju neće ugrožavati ugled struke.

Vrednosti Banke su materijalna dobra i ljudski resursi.

Zaštita imovine Banke. Zaposleni odgovara za zaštitu i očuvanje njemu poverene materijalne i nematerijalne imovine Banke, klijenata i poslovnih partnera. Imovina Banke, klijenata, poslovnih partnera kao i trećih lica se može upotrebiti i koristiti samo u dozvoljene svrhe u skladu sa propisanim dozvolama i uslovima.

Zaštita reputacije Banke. Očekivanja u odnosu na pravila ponašanja definisana su Etičkim kodeksom OTP banke Srbija koji podrazumeva pravila ponašanja na radnom mestu, adekvatno radno okruženje podrazumeva radno okruženje bez uznemiravanja, zastrašivanja, diskriminacije, bez uvredljive ili ponižavajuće verbalne komunikacije kako između zaposlenih tako i u odnosu između podređenih i nadređenih (odnos subordinacije).

Ponašanje na društvenim mrežama zaposlenih je definisano Etičkim kodeksom OTP banke Srbija koji podrazumeva da zaposleni moraju da se uzdržavaju od svakog izražavanja koje bi moglo negativno da utiče na dobru reputaciju Banke.

Politička aktivnost zaposlenih je definisana Etičkim kodeksom OTP banke Srbija koji podrazumeva da zaposleni u svojim političkim nastupima van radnog mesta ne sme zloupotrebiti svoju funkciju/radno mesto koje imaju u Banci te svojim ponašanjem ne smeju negativno da utiču na dobru reputaciju Banke.

Podesna poslovna delatnost. Anti-korupcija je definisana Etičkim kodeksom OTP banke Srbija koji se zasniva na: definisanju korupcije, zabranjenog vršenja uticaja, poklona, plaćanja kojima se olakšava poslovanje, zabrana sponzorstva političkih partija i organizacija, donacija i njenoj neprihvatljivosti.

Međusobno poštovanje. Etičkim kodeksom OTP banke Srbija je definisana: diskriminacija i negativna diskriminacija i zlostavljanje.

Obaveze Banke. Finansijsko izveštavanje u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i propisima Republike Srbije.

Pravo konkurencije. Rukovodstvo Banke je posvećeno obezbeđivanju slobodnih i poštenih tržišnih uslova koji podstiču konkurenciju. Banka će se uzdržavati od svakog vida ponašanja koje bi moglo dovesti do ograničenja tržišne utakmice ili do zloupotrebe dominantnog ekonomskog položaja. Ovde se između ostalih, ali ne i isključivo, misli na nelojalnu privrednu konkurenciju (koja se vrši povredom ili dovodenjem u opasnost zakonitih interesa klijenata, konkurenata, poslovnih partnera), na podnošenje i usvajanje predloga koji bi bili usmereni na sporazumevanje o cenama, o podeli marketinških informacija sa ciljem vršenja uticaja na konkurenciju, odnosno bile bi usmerene na raspodelu tržišta i klijenata (restriktivni sporazumi po Zakonu o zaštiti konkurencije), nadalje na sednicama strukovnih organizacija za zaštitu interesa ne smeju se raspravljati takve teme koje bi bile relevantne sa aspekta ograničenja konkurencije (npr. cene, politika formiranja cena, troškovi, marketinške strategije).

22. OTKRIVANJE I SPREČAVANJE ZLOUPOTREBA NA TRŽIŠTU

Član 106

Zloupotreba na tržištu obuhvata sva nezakonita ponašanja na finansijskom tržištu:

- Trgovanje na osnovu insajderskih informacija;
- Nezakonito otkrivanje insajderskih informacija;
- Manipulacije na tržištu.

Banka je uspostavila i održava mere, sisteme i postupke kojima se obezbeđuje efikasno i stalno praćenje svih primljenih i prenetih naloga i svih izvršenih transakcija u svrhu otkrivanja i identifikacije naloga i transakcija koji bi mogli predstavljati trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacije na tržištu ili pokušaj manipulacije na tržištu, kao i dostavljanje prijave sumnjivih transakcija i naloga Komisiji.

Mere, sistemi i postupci su primereni i proporcionalni obimu, veličini i prirodi delatnosti koju obavlja Banka, odnosno Odeljenje tržišta kapitala, predmet su redovne procene najmanje jednom godišnje i po potrebi se ažuriraju, o čemu se vodi evidencija u pisanom obliku, a informacije se čuvaju najmanje sedam godina.

23. SUKOB INTERESA I LIČNE TRANSAKCIJE

23.1 Načela poslovnog ponašanja i sprečavanje sukoba interesa

Član 107.

Banka ne može svoje interese stavljati ispred interesa klijenata.

Banka je dužna da svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svede moguće sukobe interesa između interesa klijenata i Banke, Relevantnih i sa njima blisko povezanih lica, kao i sukobe interesa između klijenata Banke međusobno.

Banka donosi, primenjuje i redovno ažurira politiku upravljanja sukobom interesa. U skladu sa odredbama Zakona, Banka je dužna da:

- (1) utvrdi okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa na štetu jednog ili više klijenata, a u vezi sa pojedinačnom uslugom pruženom za ili od strane Banke;
- (2) kao članica OTP grupe, utvrdi sve okolnosti koje su poznate ili su joj morale biti poznate, a koje mogu dovesti do sukoba interesa koji proizlazi iz strukture i poslovnih aktivnosti drugih članova OTP grupe;
- (3) utvrdi postupke koje je potrebno da poštuje i mere radi sprečavanja sukoba interesa ili upravljanja njima.

23.2 Evidencija usluga i aktivnosti koje dovode do štetnog sukoba interesa

Član 108.

Banka vodi i redovno ažurira evidenciju svih vrsta investicionih usluga i aktivnosti odnosno dodatnih usluga koje pruža odnosno obavlja Banka ili neko u ime Banke, a u kojima se pojavio sukob interesa koji može da dovede do rizika od nastanka štete za interese jednog ili više klijenata ili se, u slučaju usluge ili aktivnosti koja je u toku, sukob interesa može pojaviti.

Najmanje jednom godišnje se sačinjava izveštaj u pisanoj formi o relevantnim informacijama vezanim za ovu evidenciju i dostavlja nadležnim Rukovodiocima.

23.3 Istraživanje tržišta

Član 109.

Istraživanje tržišta obuhvata saopštavanje informacija jednom ili više potencijalnih investitora pre najave transakcije, kako bi se procenio interes potencijalnih investitora za moguću transakciju i njene uslove, kao što je potencijalni obim ili cena, od strane izdavaoca ili prodavca finansijskog instrumenta na sekundarnom tržištu ili trećeg lica koje deluje u ime ili za račun prethodnih lica.

Istraživanje tržišta takođe predstavlja i otkrivanje insajderskih informacija licima koja imaju pravo na te hartije od vrednosti od strane lica koja nameravaju da daju ponudu za preuzimanje akcija ili sprovedu spajanje društava, ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da su informacije potrebne kako bi omogućile licima koja imaju pravo na te hartije od vrednosti da odluče o tome jesu li spremna da ponude svoje hartije od vrednosti na prodaju;
- 2) da je za odluku o ponudi za preuzimanje ili spajanje društava u razumnoj meri potrebna namera lica koja imaju pravo na te hartije od vrednosti da ponude svoje hartije od vrednosti.

Pre sprovođenja istraživanja tržišta posebno se uzima u obzir da li će pri istraživanju tržišta doći do otkrivanja insajderskih informacija, i o tome se sastavlja i ažurira pisana evidencija, koja se dostavlja Komisiji na njen zahtev.

Pre otkrivanja insajderskih informacija, kada vrši istraživanje tržišta Nadležna organizaciona jedinica Banke, će:

- 1) pribaviti saglasnost lica koje dobija informacije u istraživanju tržišta (primalac informacija) za primanje insajderskih informacija;
- 2) obavestiti primaoca informacija da te informacije ne sme upotrebiti niti pokušati da ih upotrebi, posredno ili neposredno, prilikom sticanja ili otuđenja finansijskog instrumenta na koji se te informacije odnose, za sopstveni račun ili za račun trećeg lica;
- 3) obavestiti primaoca informacija da te informacije ne sme da upotrebi, niti da pokuša da ih upotrebi povlačenjem ili izmenom naloga koji je već ispostavljen i u vezi je sa finansijskim instrumentom na koji se te informacije odnose;
- 4) obavestiti primaoca informacija da je time što je dalo saglasnost da primi informacije dužno da ih čuva kao poverljive;
- 5) voditi evidenciju svih informacija koje su date primaocima informacija iz istraživanja tržišta, koja se na zahtev prosleđuje Komisiji.

Kada informacije koje su objavljene tokom istraživanja tržišta u skladu sa procenom Nadležne organizacione jedinice Banke prestanu da budu insajderske informacije, Nadležna organizaciona jedinica Banke o tome obaveštava primaoca informacija, u što kraćem roku, o čemu vodi evidenciju, koju na zahtev dostavlja Komisiji.

Evidencije iz ovog člana Banka čuva u periodu od najmanje sedam godina.

24. ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI

Član 110.

Banka u cilju obavljanja svoje delatnosti obrađuje određene podatke o ličnosti klijenata i potencijalnih klijenata i drugih fizičkih lica („Klijent“ ili „lice“) u skladu sa Politikom Zaštite podataka o ličnosti Banke, Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i drugim propisima kojima se uređuje obrada podataka.

Podatak o ličnosti je svaki podatak koji se odnosi na fizičko lice čiji je identitet određen ili odrediv, neposredno ili posredno, odnosno svaki podatak:

- a) koji lice usmeno ili pisano saopšti Banci prilikom komunikacije sa Bankom, nezavisno od svrhe same komunikacije, što uključuje telefonsku komunikaciju, komunikaciju u elektronskom putu, lično u prostorijama Banke ili preko internet prezentacije Banke;
- b) koji se prikuplja prilikom uspostavljanja ugovornog odnosa sa Bankom povodom novih usluga ili proizvoda;
- c) koji se nalazi u zahtevima i obrascima koji prethode uspostavljanju ugovornog odnosa sa Bankom;
- d) koji se prikuplja prilikom učestvovanja tog fizičkog lica u istraživanju zadovoljstva Klijenta;
- e) za koje Banka sazna na osnovu toga što Klijentu pruža bankarske i finansijske usluge i sa njima povezane usluge, kao i usluge ugovaranja proizvoda i usluga partnera Banke;
- f) koji se prikupi automatski prilikom upotrebe proizvoda i usluga Banke;
- g) iz javno dostupnih izvora kao što su, na primer, podaci iz javno dostupnih servisa;
- h) koji se prikupi od drugih rukovaoca a po osnovu odgovarajućeg ugovornog odnosa;
- i) koji je Banci prosledila OTP Grupa;
- j) koji nastane obradom bilo kojeg od gore navedenih podataka o ličnosti.

Preduslov za svako prikupljanje podataka o ličnosti je postojanje odgovarajućeg pravnog osnova u skladu sa Zakonom.

Banka je dužna da podatke o ličnosti obrađuje na zakonit, pošten i transparentan način. Obrada podataka o ličnosti mora biti u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, odnosno u skladu sa drugim propisima koji uređuju obradu podataka o ličnosti.

Podaci o ličnosti moraju se prikupljati u svrhu koja je konkretno određena, izričita, opravdana i zakonita i dalje se ne mogu obrađivati na način koji nije u skladu sa tako određenom svrhom.

Podaci o ličnosti moraju da budu primereni, bitni i ograničeni na ono što je neophodno u odnosu na svrhu obrade, da budu tačni kao i, ako i kada je to neophodno, ažurirani. Banka će preduzeti sve razumne mere kojima se obezbeđuje da se netačni podaci o ličnosti bez odlaganja izbrišu ili isprave.

Podaci o ličnosti će se čuvati u obliku koji omogućava identifikaciju lica samo u roku koji je neophodan za ostvarivanje svrhe obrade (ograničenje čuvanja). Obrada podataka o ličnosti vršiće se na način koji obezbeđuje odgovarajuću zaštitu podataka o ličnosti uključujući zaštitu od neovlašćene ili nezakonite obrade, kao i od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja, primenom odgovarajućih tehničkih, organizacionih i kadrovskih mera.

Banka će podatke o ličnosti obrađivati u svrhu i na način koji je neophodan i celishodan u obavljanju svoje delatnosti. Obrada je zakonita ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- 1) lice na koje se podaci o ličnosti odnose je pristalo na obradu svojih podataka o ličnosti za jednu ili više posebno određenih svrha (obrada podataka o ličnosti na osnovu pristanka);
- 2) obrada je neophodna za izvršenje ugovora zaključenog sa licem na koje se podaci odnose ili za preduzimanje radnji, na zahtev lica na koje se podaci odnose pre zaključenja ugovora;
- 3) obrada je neophodna u cilju poštovanja pravnih obaveza Banke;
- 4) obrada je neophodna u cilju zaštite životno važnih interesa lica na koje se podaci odnose ili drugog fizičkog lica;
- 5) obrada je neophodna u cilju izvršenja zakonom propisanih ovlašćenja Banke;
- 6) obrada je neophodna u cilju ostvarivanja legitimnih interesa Banke ili treće strane, osim ako su nad tim interesima pretežniji interesi ili osnovna prava i slobode lica na koje se podaci odnose, a koji zahtevaju zaštitu podataka o ličnosti, a posebno ukoliko je lice na koje se podaci odnose maloletno lice.

Banka prikuplja i obrađuje podatke u svrhe direktnog marketinga na osnovu slobodno datog pristanka lica na koje se podaci odnose. Ovo podrazumeva obradu sledećih podataka o ličnosti: ime i prezime, adresu, adresu elektronske pošte, brojeve telefona i ostale podatke koji mogu služiti za uspostavljanje kontakta. Banka će obezbediti da Klijenta u svakom trenutku može opozvati dati pristanak.

Banka je kao rukovalac dužna da u trenutku prikupljanja podataka o ličnosti, tom licu pruži sledeće informacije:

- 1) kontakt podatke Banke;
- 2) kontakt podatke Lica za zaštitu podataka o ličnosti Banke;
- 3) svrhu i pravni osnov obrade;
- 4) o postojanju legitimnog interesa ako se obrada vrši na osnovu ovog pravnog osnova;
- 5) informacije o primaocu, odnosno grupi primalaca podataka o ličnosti, ako oni postoje;
- 6) o činjenici da Banka planira da iznese podatke o ličnosti u drugu državu ili međunarodnu organizaciju, kao i o upućivanju na odgovarajuće mere zaštite i o načinu na koji se lice na koje se podaci odnose može upoznati sa tim merama;
- 7) o roku čuvanja podataka o ličnosti ili, ako to nije moguće, o kriterijumima za njegovo određivanje;
- 8) o postojanju prava da se od Banke zahteva pristup, ispravka ili brisanje njegovih podataka o ličnosti, odnosno postojanju prava na ograničenje obrade, prava na prigovor, kao i prava na prenosivost podataka;

- 9) o postojanju prava na opoziv pristanka u bilo koje vreme, kao i o tome da opoziv pristanka ne utiče na dopuštenost obrade na osnovu pristanka pre opoziva, ako se obrada vrši na osnovu pristanka lica na obradu svojih podataka o ličnosti za jednu ili više posebno određenih svrha, kao i na osnovu izričitog pristanka lica za obradu posebnih vrsta podataka o ličnosti;
- 10) o pravu da se podnese pritužba Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti;
- 11) o tome da li je davanje podataka o ličnosti zakonska ili ugovorna obaveza ili je davanje podataka neophodan uslov za zaključenje ugovora, kao i o tome da li lice na koje se podaci odnose ima obavezu da da podatke o svojoj ličnosti i o mogućim posledicama ako se podaci ne daju i
- 12) o postojanju automatizovanog donošenja odluke, kao i o značaju i očekivanim posledicama te obrade po lice na koje se podaci odnose.

Podaci o ličnosti biće čuvani tokom trajanja ugovornog odnosa, odnosno dok postoji pristanak lica čiji se podaci obrađuju, te u roku na koji je Banka zakonski obavezana za čuvanje određenih podataka o ličnosti, u kom slučaju neće biti omogućena aktivna obrada tih podataka u druge svrhe, nego samo njihovo čuvanje u zakonom propisane svrhe.

Podaci o ličnosti koji se obrađuju od strane Banke mogu se ustupiti trećim licima na osnovu:

- 1) pristanka lica čiji se podaci obrađuju;
- 2) izvršenja ugovora u kojem je jedna od stranaka lice čiji se podaci obrađuju;
- 3) odredbi zakona.

Podaci o ličnosti mogu biti dostavljeni državnim organima i drugim organima kojima je Banka ovlašćena ili obavezna da dostavi podatke o ličnosti na osnovu zakona koji uređuju to dostavljanje. Podaci o ličnosti mogu biti dostavljeni i licima s kojima Banka ima ugovorni odnos, pružaocima usluga i angažovanim licima Banke koja zbog prirode posla koji obavljaju imaju pristup podacima o ličnosti. Sva lica koja zbog prirode posla koje obavljaju sa Bankom ili za Banku imaju pristup podacima o ličnosti dužni su da te podatke o ličnosti čuvaju kao bankarsku odnosno poslovnu tajnu u skladu sa Zakonom o bankama i drugim propisima koji regulišu tajnost podataka. Ugovori sa takvim licima usklađeni su sa zahtevima Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Lice na koje se podaci odnose ima pravo u svakom trenutku da opozove svoj pristanak. Opoziv pristanka ne utiče na zakonitost obrade na osnovu pristanka pre njegovog opoziva. Pre davanja pristanka, lice na koje se podaci odnose se o tome obaveštava. Banka je dužna da omogući da opoziv pristanka bude jednako jednostavan kao i davanje istog.

Prilikom zaključivanja ugovora sa drugim investicionim društvom, kada se vrši obrada podataka o ličnosti, Banka sa tim investicionim društvom zaključuje poseban ugovor o obradi podataka o ličnosti pre početka takve obrade.

Klijent, potpisom ugovora u čijem su prilogu ova Pravila poslovanja i čine njegov sastavni deo, daje saglasnost Banci da podatke o Klijentu, njegovim povezanim licima, dokumentaciji koja čini dosije Klijenta, kao i druge podatke koji se smatraju poslovnim, odnosno bankarskom tajnom dostavi Kreditnom birou pri Udruženju banaka Srbije, spoljnim revizorima Banke, Forumu za prevenciju zloupotreba u kreditnim poslovima i Forumu za prevenciju zloupotreba sa platnim karticama pri Privrednoj komori Srbije, članicama bankarske grupe kojoj Banka pripada, zatim procesorima platnih kartica i osiguravajućim kućama sa kojima Banka ima zaključene odgovarajuće ugovore, nadležnim poreskim organima u cilju razmene podataka sa poreskim organima drugih država na osnovu zaključenih bilateralnih, multilateralnih sporazuma, pisma o namerama za zaključenje istih ili preporučenih smernica za postupanje finansijskih institucija sa teritorije Republike Srbije, drugim licima koji zbog prirode posla koji obavljaju moraju imati pristup takvim podacima, kao i trećim licima sa kojima Banka ima zaključene ugovore o poslovnoj saradnji koji su neophodni za realizaciju određenog poslovnog odnosa ili su u vezi sa poslovnim odnosom Banke i Klijenta. Podaci koji se

smatraju poslovnom, odnosno bankarskom tajnom Klijenta, a koji predstavljaju podatke o ličnosti, Banka ima pravo da obrađuje u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu podataka o ličnosti.

25. SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA

Član 111.

Banka je prema zakonu kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma je obveznik u pogledu radnji i mera za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma i dužna je da postupa po odredbama tog zakona, kao i internim aktima Banke koji regulišu sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

Prilikom pružanja Usluga, Banka će pre uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom ili potencijalnim klijentom u cilju identifikacije i upoznavanja budućeg klijenta od njega prikupiti dokumentaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma i relevantnim internim aktima Banke.

Banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu odnosno prodaju finansijskih instrumenata ukoliko ima razloga za osnovu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga bile prekršene odredbe zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. U tom slučaju Odeljenje tržište kapitala bez odlaganja obaveštava Komisiju i Nadležnu organizacionu jedinicu Banke koja dalje postupa u skladu sa zakonom i internim aktima Banke.

Banka će izvršavati i sve druge obaveze propisane odredbama zakona koji uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

26. ODREDBE O SANKCIJAMA

Član 112.

Pružanje Usluga od strane Banke je podložno nadzoru u cilju praćenja poštovanja međunarodnih sankcija Ujedinjenih nacija (UN), Evropske unije (EU) i Ministarstva finansija Sjedinjenih Američkih Država (OFAC). Pojedini ugovori se nadziru i sa aspekta poštovanja sankcija Ujedinjenog kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske (UK).

Banka prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa i tokom trajanja poslovnog odnosa, ima pravo da ne zaključi ugovor ukoliko utvrdi da se Klijent nalazi na zvaničnim listama embarga i sankcija u skladu sa lokalnom i/ili međunarodnom regulativom, kao i ukoliko bi zaključenje ugovora sa Klijentom predstavljalo reputacioni rizik za Banku.

Klijent je obavezan, a za sve vreme važenja poslovnog odnosa:

- da neće [i obezbediće da nijedna članica njegove Grupe neće] direktno ili indirektno koristiti investicione usluge koje Banka pruža na način usled koga bi došlo do kršenja Sankcija od strane Banke (uključujući i način da sredstava budu upotrebljena u svrhu finansiranja ili olakšavanja bilo kakvog poslovanja ili transakcija Sankcionisanog lica ili lica koja su sa njima povezana ili putem koga bi sredstva bila učinjena dostupnim Sankcionisanim licima ili od kojih bi ova lica imala korist),
- da će obezbedi da nijedno lice koje je Sankcionisano lice nema bilo kakvo pravo na sredstva u vezi sa pružanjem Usluga, te da nijedan prihod ili korist iz bilo koje aktivnosti ili transakcije sa Sankcionisanim licem neće biti korišćena u svrhu pružanja Usluga, i
- da će obezbediti (i obezbediće da njegovo matično društvo) ne izvrši bitnu promenu opšte prirode poslovanja Klijenta (matičnog društva Klijenta) i Grupe uzete u celini, od onog koje obavlja(ju) na dan zaključenja ugovora i tokom trajanja ugovora.

U smislu gore navedenog:

- i. «Grupa» označava grupu kompanija formiranu od strane Klijenta i povezanih sa njim kako je to definisano zakonom Republike Srbije koji reguliše privredna društva, uključujući stvarne vlasnike i neposredna matična društva.
- ii. "Sankcionisano lice" znači bilo koje fizičko lice ili entitet koji je označen kao meta Sankcija ili je na drugi način predmet Sankcija (uključujući bez ograničenja posledice postojanja (a) direktnog ili posrednog vlasništva ili kontrole od strane bilo kog lica koje je označeno kao meta Sankcija ili (b) osnivanja u skladu sa zakonima, ili državljanstva ili rezidentnosti bilo koje zemlje koja je predmet generalnih ili Sankcija koje se primenjuju na njenoj celokupnoj teritoriji.
- iii. "Sankcije" će značiti bilo koje ekonomske ili finansijske sankcije, trgovinska embarga ili slične mere donete, upravljene ili sprovedene od strane sledećih (ili od strane bilo koje agencije od bilo koga od sledećih):
 - Ujedinjenih nacija;
 - Sjedinjenih Američkih Država;
 - Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske;
 - Evropske unije ili bilo koje zemlje članice Evropske unije;
 - bilo kog organa Republike Srbije ili
 - bilo koji drugi nadležni organ za donošenje sankcija.

„Sankcionisano pravno /fizičko lice “ označava bilo koje fizičko lice ili entitet određeno kao cilj sankcije ili na koji drugi način podleže sankciji, uključujući bez ograničenja posledice postojanja (a) direktnog ili indirektnog vlasništva ili kontrole bilo kog lica koje je određeno kao cilj sankcija ili (b) osnivanje, u skladu sa zakonima, ili državljanstvo ili prebivalište, ili lokacija ili mesto rada bilo koje države ili teritorije koja je predmet sankcija širom zemlje ili teritorije (uključujući, bez ograničenja: Burma / Mjanmar, Kuba, Iran, Severna Koreja, Sudan, Venecuela i Sirija, ali podložne promenama koje se dešavaju tokom vremena).

Nezakonitosti u vezi sa sankcijama

Ako postane nezakonito u bilo kojoj merodavnoj jurisdikciji za Banku da vrši bilo koju od svojih obaveza pružanja Usluga na osnovu ugovora sa Klijentom, Banka je dužna da odmah po saznanju takve činjenice obavesti Klijenta o tome, a ukoliko Klijent (ili bilo koja članica Grupe) postane Sankcionisano lice Banka će prema njemu obustaviti pružanje Usluga i ima pravo da jednostrano otkáže ugovor.

Posledice neispunjenja

Kada se dogodi bilo koji Slučaj Povrede ugovora i/ili Nezakonitosti u vezi sa Sankcijama, Banka može, po sopstvenom nahođenju, da objavi povredu ugovora i ima pravo da jednostrano otkáže ugovor.

Banka će obavestiti Klijenta o otkazu ugovora dostavljanjem pisanog obaveštenja.

Ugovor se smatra otkazanim danom prijema pisanog obaveštenja o otkazu od strane Klijenta, osim ukoliko Banka u samom obaveštenju ne ostavi Klijentu naknadni rok za ispunjenje određene obaveze.

Banka i Klijent su dužni da postupaju u skladu sa svojim obavezama iz međunarodnih i bilateralnih sporazumima koje je Republika Srbija zaključila i ratifikovala.

27. POSEBNE ODREDBE

Član 113.

Klijent je u obavezi da prilikom obavljanja svoje poslovne delatnosti poštuje obaveze koje proizlaze iz pozitivnih propisa o zaštiti životne sredine, bezbednosti i zdravlju na radu, uključujući i obaveze iz prihvaćenih međunarodnih konvencija i sporazuma/protokola iz te oblasti.

Klijent je u obavezi da se uzdržava od bilo kakvih radnji koje bi imale elemente korupcije, da ne daje obećanje odnosno da neće dati, zahtevati ili primiti bilo kakav poklon, uslugu ili drugu korist, ili isplatu u novcu ili nekom drugom vrednom predmetu, neposredno ili posredno, preko svojih zaposlenih ili trećih lica, ili izvršiti bilo koju radnju koja bi se mogla okarakterisati kao primanje ili davanje mita, u smislu odredbi propisa koji uređuju ovu oblast.

28. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 114.

Banka je dužna da ova Pravila poslovanja i sve izmene ili dopune ovog akta, pre početka primene, dostavi Komisiji za hartije od vrednosti na prethodnu saglasnost i da ih, nakon davanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, istakne u poslovnim prostorijama u kojima radi sa klijentima, kao i da ih objavi na svojoj internet stranici.

Ukoliko Banka ima klijente strana pravna ili fizička lica, obaveštenje o izmeni Pravila poslovanja se vrši na način predviđen ugovorom sa klijentom.

Član 115.

Banka obavlja investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge za koje je dobila dozvolu Komisije za hartije od vrednosti, a one investicione usluge i aktivnosti koje su obuhvaćene ovim Pravilima poslovanja, koje nisu obuhvaćene važećom dozvolom Komisije za hartije od vrednosti, Banka će obavljati po dobijanju dozvole Komisije za hartije od vrednosti za proširenje svoje delatnosti, u svemu u skladu sa rešenjem Komisije o davanju dozvole za proširenje delatnosti.

Izuzetno od prethodnog stava, Banka u okviru svog poslovanja obavlja dodatne usluge navedene u članu 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona za koje nije potrebna dozvola Komisije.

Član 116.

Početak primene ovih Pravila poslovanja prestaju da važe Pravila poslovanja Ovlašćene banke od 07.10.2021. godine.

Ova Pravila poslovanja stupaju na snagu danom dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, a počinju da se primenjuju osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici Banke.

29. REFERENCE I PRILOZI

29.1 Prilozi

Prilog 1: Informacije koje se pružaju klijentima

Prilog 2: Međusobna prava i obaveze banke i klijenata, kao i obaveze obaveštavanja

29.2 Reference

Red.br.	Šifra dokumenta	Naziv dokumenta
1.	"Sl. glasnik RS", br. 129/2021 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o tržištu kapitala
2.	"Sl. glasnik RS", br. 46/2006, 107/2009, 99/2011 i 108/2016 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o preuzimanju akcionarskih društava
3.	"Sl. glasnik RS", br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o privrednim društvima
4.	"Sl. glasnik RS", br. 83/2014, 46/2015, 112/2015 i 20/2016 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o privatizaciji
5.	"Službeni glasnik RS", br. 113/2017, 91/2019 i 153/2020 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma
6.	"Sl. glasnik RS", br. 87/2018 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti
7.	"Sl. glasnik RS", br. 44/2018 i svim budućim izmenama i dopunama	Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga kod ugovaranja na daljinu